

Stefanija, Dragi; Dorovský, Ivan

Makedonsko-český slovník

In: Dorovský, Ivan; Dragi, Stefanija. Česko-makedonský a makedonsko-český slovník. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1994, pp. 199-312

ISBN 8021009292

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/145087>

Access Date: 23. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

MAKEDONSKO – ČESKÝ SLOVNÍK

A

a, spoj.

јас ја чекав, а таа не дојде
тој живееше во Брио,
а повремено одеше и во Прага
а мајка ми ме виде, се
расплакала
а-а: а тој, а јас-се едно
јако citoslovce: no, nu, ale
a, не може така!
а бре, Петре, јунак си ти!

авангарда, ž

авантура, ž

август, m

авијатичар, m

авион, m

автобус, m

автогол, m

автоматски, příd.

автомобил, m

автомобилизам, m

автомобилски, příd.

автономен, příd.

автопат, m

автор, m

авторитет, m

авторитетен, příd.

автохтон, příd.

агент, m

агендија, ž

агол, m

агресивен, příd.

адаптација, ž

адвокат, m

административен, příd.

администрација, ž

адреса, ž

аеродром, m

a, ale, jakmile, bud'-nebo

řekl jsem jí , ale nepřišla
bydlel v Brně, ale čas od času jezdil
také do Prahy
jakmile mě matka viděla, rozplakala
se

Bud' já nebo on, to je jedno

no, tak to nejde!

no, Petře, to jsi teda junák!

avantgarda

dobrodružství

srpen

letec

letadlo

autobus

vlastní góль

automaticky

automobil

automobilismus

automobilový

autonomní

dálnice

autor

autorita, f

požívající autority, autoritativní

autochtonní

agent

agentura

roh, úhel

agresivní

adaptace

advokát

administrativní

administrace

adresa

letiště, s

академија, ѡ	akademie
ако, spoj., část.	jestli, třebaže, at', li, jestliže, kdybych, přestože, ačkoli, třebaže
дојди, ако можеш	můžeš-li, přijd'!
ако е учител, не значи дека мора	je-li učitel, to ještě neznamená, že
да биде и мудар	musí být moudrý
ако ти не сакаш, јас сакам	jestli ty nechceš, já chci
ако е болен, тој пак оди на	ačkoli (třebaže) je nemocen, chodí
работка	zase do práce
ако, částice	at', dobře, nevadí
акт, m	akt, dějství
актер, m	herc
актерски, příd.	herecký, herecky
активен, příd.	aktivní
активира (се), dok. i ned.	aktivizovat (se)
активност, ѡ	aktivita
актуелен, příd.	aktuální
акумулација, ѡ	akumulace
акушерка, ѡ	porodní asistentka
акцент, m	důraz
акција, ѡ	akce
алатен, příd.	instrumentální
албански, příd.	albánský
албум, m	album
алишта, pomn.	šaty
алтернатива, ѡ	alternativa
ама, spoj. hovor.	ale, ovšem
амам, m	turecké lázně, koupele
амандман, m	doplňek k zákonu
аматер, m	amatér
аматерски, příd.	amatérský
амбалажа, ѡ	obal, balení
амбасадор, m	velvyslanec
амбиент, m	prostředí
амбиција, ѡ	ambice
амбуланта, ѡ	ambulance
Американец, m	Američan
американски, příd.	americký
ами, spoj.	ale, avšak, nýbrž
ан, m	zájezdní hostinec
анализа, ѡ	analýza
анализира, dok., ned.	analýzovat
анатомија, ѡ	anatomie
ангажира (се) ned. i dok.	angažovat (se)
ангажираност, ѡ	angažovanost

ангажман, м	angažmá, angažování
англиски, příd.	anglický
анемичен, příd.	chudokrevný
ансамбл, т	soubor
антијуословенски, příd.	antijugoslávský
антикомунистички, příd.	antikomunistický
антитета, ј	antitéze, protiklad, m
антифашистички, příd.	antifašistický
апарат, т	aparát
апелира, dok. i ned.	apelovat
апетит, т	chuť, apetit
аплауз, т	potlesk, aplaus
апокалиптички, příd.	apokalyptický
април, т	duben
априлски, příd.	dubnový
апси, ned.	zatýkat
апсолутен, příd.	absolutní
аптека, ј	lékárna
арапски, příd.	arabský
аргумент, т	argument
армија, ј	armáda
артилериски, příd.	dělostřelecký
артист, т	herec
артистка, ј	herečka
архаичен, příd.	zastaralý, archaický
архив, т	archív
архивски, příd.	archívní
архитектонски, příd.	architektonický
архитектура, ј	architektura
ас, т	eso
асистент, т	asistent
асоцијација, ј	sdržení, asociace
аспект, т	aspekt
астма, ј	astma, s
атентат, т	atentát
атентатор, т	atenitátor
атентаторски, příd.	atenitátnický
атлетика, ј	atletika
атлетичар, т	atlet
атлетски, příd.	atletický
атмосфера, ј	ovzduší, atmosféra
атомски, příd.	atomový
атрактивен, příd.	atraktivní
афера, ј	aféra
афирмација, ј	uznání, potvrzení
афирмира (се), dok. i ned.	získat si uznání

Б

баба, ž
баба ми
баба Марта

ти си баба
бавен, příd.
база, ž
бајка, ž
бакалница, ž
бактерија, ž
балет, m
балистички, příd.
балкански, příd.
банка, ž

бања, ž
бев на бањи
бања (се), ned.
бара (се), ned.
барем, přisl.
бег, m
бега, ned.
бегалец, m
бегство, s
беда, ž
без, předl.

без вода не се живее
месец без три дена
часот е два без пет
без време умре, без ден умре

безбеден, příd.
безбедност, ž
безболен, příd.
безброй, přisl.
бездна, ž
бездруго, přisl.
безотпаден, příd.
безуспешен, příd.
бек, m
бел, příd.
белли стихови
белла недела
бел дроб (бел цигер)

babička
moje babička
měsíc březen (mart), tchyně,
porodní bába
ty jsi srab, slabý
pomalý
základna
pohádka
koloniální obchod
bakterie
balet
balistický
balkánský
banka
koupel, koupelna, koupele, lázně
byl jsem v lázních
koupe se (ve vaně)
hledat, prosit, žádat, vyžadovat
aspoň
beg, baj
utíkat, běžet, ukrývat se
uprchlík
útěk
bída, neštěstí
bez
...bez vody nelze žít
...ještě tři dny chybějí do měsíce
za pět minut dvě hodiny
on zemřel velmi mladý
bezpečný
bezpečnost
bezboleštný
nesčetný
propast
určitě
bezodpadový
bezúspěšný
obránce
bílý, světlý, šťastný, jasný, prošedivělý
blankvers
masopustní neděle
plíce

бел трн	hloh
црно на бело	černé na bílém
белградски, příd.	bělehradský
белег, m	znak, značka
бележи, dok. i ned.	zaznamenávat
белешка, ž	poznámka
беља, ž	neštěstí, s, starost
бензин, m	benzin
берберски, příd.	holičský
бере (ce), ned.	sbírat (se), sklízet, pobrat, obsahovat
раната бере гној	rána se sbírá
ова грне собира два литри	do tohoto hrnce se vejdu dva litry
тој бере душа	on má na kahánku, umírá
тој бере гајле	on si dělá starosti
никаде не го бере	on nikde nemá stání
бери ум!	jednej rozumně!
беседа, ž	beseda, rozhovor
бесен, příd.	zuřivý, zběsilý
беснее, ned.	zuřit, běsnit
беспрекорен, příd.	bezúhonné
бетон, m	beton
бивш, příd.	bývalý
бидува, ned.	bývat, stávat se
бидувало тоа и друг пат	to už se stávalo
видов деска инаку не бидува	viděl jsem, že to jinak nejde
од него човек не бидува	z něho člověk nebude
бидува!	dobrá! dobrě!
За тоа го бидува	to mu sedí, on je schopen, on na to má
бидувачка, ž	existence
бие (ce), ned.	bít (se), žertovat, bojovat
бик, m	býk (též ve znamení zvěrokruhu)
баланс, m	bilance
билет, m	vstupenka, lístek
биологија, ž	biologie
бистар, příd.	průzračný, čistý
бит, m	způsob života
битен, příd.	podstatný, důležitý
битие, s	bytí
битка, ž	bitva
битолски, příd.	bitolský
Битолчанец	Bitolčan
благ, příd.	sladký, mírný, něžný
благовремен, příd.	včasný
благодарение, přísl.	díky
бладодари (ce), dok. i ned.	děkovat, poděkovat (se)

благодарност, ž	vděk, vděčnost
блед, příd.	bledý
блеска, ned.	blyskat se
блескав, příd.	skvělý, znamenitý
близина, ž	bлизкост
близнак, m	dvojče, blíženec
близнаци, pomn.	dvojčata, blíženci (ve znamení zvěrokruhu)
близок, příd.	bлизký
близу, přisl.	bлизко
блика, ned.	vyvěrat (o řece, pramenu), prosakovat, tryskat
бліску, přisl.	bližko
блокиран, příd.	blokovany
богат, příd.	bohatý
богатство, s	bohatství
Богданчанец, m	Bagdančan
бод, m	ostří, steh, hrot, bod
бодовен, příd.	bodový
божем, přisl.	údajně, prý
боја, ž	barva
мрсна боја	olejová barva
водена боја	akvarel
пушта боја	pouštet barvu
боја на гласот	barva hlasu, témbre
тој се покажа во својата	ukázal se v pravém svetle
вистинска боја	
бокс, m	box
боксер, m	boxer
боксува, ned.	boxovat
бол, m	bolest, utrpení
болен, příd.	nemocný
болест, ž	nemoc
боли, ned. (jen 3. os.)	bolet
болка, ž	bolest
болница, ž	nemocnice
болничики, příd.	nemocniční
бомба, ž	bomba
бомбардира, dok. i ned.	bombardovat
борба, ž	boj, zápas
борбен, příd.	bojový
борбеност, ž	bojovnost
борец, m	bojovník
бори, (се) ned.	bojovat, zápasit (sport.)
бравар, m	zámečník
браво, citosl.	výborně, bravo

брата, ѡ	brada, vousy na bradě
бразда, ѡ	brázda
брак, м	sňatek
бран, м	vlna
брани (се), ned.	hájit, bránit (se)
брат, м	bratr
братски, přid.	bratrský
братство, с	bratrství
братучед, м	bratranec
брашно, с	mouka, ž
бргу і бро, přisl.	rychle
бре, бреј! citoslov.	ha, hele, co, nu
бре, зар не го знаеш него	ha, jako bys ho neznal!
кој си ти, бре	a kdo jsi ty, co?
арно, бре, момче	nu tak dobrá, chlapče.
брег, м	břeh
брeme, с	břímě, tíha
брз, přid.	rychlý, spěšný
брзина, ѡ	rychlosť
брзоног, přid.	rychlý
брзоплетост, ѡ	kvapnosť
бригада, ѡ	brigáda
британски, přid.	britský
брод, м	lod'
брой (се), ned.	počítat, považovat, uznávat, zahrnovat
кој те брои тебе за човек?	kdo tě považuje za člověka?
број, м	číslo, cifra, počet
бројка, ѡ	číslo, cifra
бронхијален, přid.	průduškový
бронхит, м	zánět průdušek
броптура, ѡ	brožura
бугарски, přid.	bulharský
буди (се), ned.	budit (se), probouzet (se)
буен, přid.	bujný
буква, ѡ	písmeno, s.
буквален, přid.	doslovný
бункер, м	bunkr
бура, ѡ	bouře
бурен, přid.	bouřlivý
буржоазија, ѡ	buržoazie

B

вага, ѡ	váha (váhy ve zvěrokruhu)
вагон, м	vagón
вади, ned.	vytahovat, vyjímat, dobývat, vydělávat

тој ми ја извади думата вади, ned.	utahal mě k smrti zalévat, polévat
важечки, příd. важи, ned.	platný mít platnost
пресудата веќе важи тоа за мене не важи важи!	platit, být v platnosti rozsudek už vstoupil v platnost to pro mne neplatí
важност, ž вака, přisl.	platí! jsem pro! důležitost, platnost, hodnota
ваков, zájm.	takto, takhle
ваков човек уште не сум видел вардарски, příd.	takový
вари (се), ned.	takového člověka jsem ještě neviděl
варијанта, ž	vardarský
варира, dok. i ned.	vařit (se)
варшавски, příd.	varianta
ваш, зájm.	obměňovat
вгради, dok.	varšavský
вградува, ned.	váš
вдовица, ž	zabudovat
вее (се), ned.	zabudovávat
вее снег	vdova
веднаш, přisl.	foukat, dout, vanout, plápolat
ведро, s	padá sníh
везен, příd.	hned, ihned
век, m	vědro, okov
веќе, přisl.	vyšivaný
веќе се вратија	věk, století, období
веќе три дена врне (дожд, снег)	už, již
не можам веќе да пишувам	už se vrátili
велемајстор, m	už tři dny prší
вели (се), ned.	už nemohu psát
што велиш	velmistr
не му вели на никој	říkat, mluvit
се вели, дека	co říkáš?
како се вели	neříkej to nikomu
како се велиш?	prý, říkáte se, že
како те велат?	jak se říká
великобугарски, příd.	jak se jmenuješ?
велосипед, m	jak ti říkají?
велосипедски, příd.	velkobulharský
венчава (се), ned.	kolotoč, velocipéd
верба, ž	kolový, velocipédový
верен, příd.	oddávat (se)
верзија, ž	vira, důvěra
	věrný
	verze

верифицира, dok. i ned.	verifikovat
верност, ž	věrnost
вероятен, příd.	pravděpodobný
верува, ned.	věřit, důvěřovat
веселба, ž	veselí, s, hostina
весник, m	noviny, pomn.
вест, ž	zpráva
ветер, m	vít
ветеран, m	veterán
ветеринарен, příd.	zvěrolékařský
вети (ce), dok.	slíbit, zaslíbit se
ветува (ce), ned.	slibovat, zaslibovat se
вечен, příd.	věčný
вечер, ž	večer, m.
вечера, ž	večeře
вечерен, příd.	večerní
вещтерка, ž	čarodějnice
вещтина, ž	dovednost, mistrovství, s
вид, m	zrak, vid
виделина, ž	světlo, s
види (ce), dok.	uvidět (se), zdát se
видлив, příd.	viditelný, zřetelný
вие, ned.	výt, vít
виза, ž	vízum
визба, ž	sklep
визија, ž	přízrak, m, vize
вика (ce), ned.	volat, křičet, řvát, jmenovat se, říkat, zvát, vyzývat
како те викаат?, како се викаш?	jak se jmenuješ?
вика за помош	volat o pomoc
како што се вика (вели)	jak se říká
вина, ž	vina
винарски, příd.	vinařský
виндјакна, ž	sportovní bunda
вино, s	víno
виновен, příd.	vinný, provinilý
виновник, m	vinník
виолончело, s	violoncello
виор, m	vítr, vichřice
виси, ned.	viset
ми виси над главата	stojí u mně jak přiští
виси на конец	visí na vlásku
висина, ž	výška, úroveň
висок, příd.	vysoký
височина, ž	výška
вистина, ž	pravda

вистински, příd.	opravdový
витален, příd.	schopný života
виц, т	tip
вклопи (се), dok.	zasadit, vložit, zapojit se
вклопува (се), ned.	zapojoval, vkládat, zasadovat, vsazovat
вклучен, příd.	celkový
вкус, т	chuť, vkus
влада, ѝ	vláda
владее, ned.	vládnout, ovládat (jazyk)
владеачки, příd.	vládnoucí
влажен, příd.	vlhký, vlažný
влакно, с	vlas, m, vlákno
власт, ѩ	moc
влева (се), ned.	vlévat (se)
влегува, ned.	vstupovat, vcházet
влез, т	vchod, vjezd
влезе, dok.	vejít, vstoupit
влезница, ѩ	vstupenka
влече (се), ned.	táhnout (se), přitahovat, plazit se
влијае, ned.	působit, mít vliv
влијание, с	vliv
влијателен, příd.	vlivný
вложи, dok.	vložit, vynaložit (úsilí)
вложува, ned.	vkládat, vynakládat (úsilí), přikládat
вљубеник, т	zamilovaný
вмеша се, dok.	míchat se, vmísit se, zaplést se, zamotat se
вмешува се, ned.	vněšovat se, zapléstat se, zamotávat se
внатре, přisl.	uvnitř
внатрешен, příd.	vnitřní
внимание, с	pozor, pozornost
внимателен, příd.	pozorný
в, во, před.	v, ve, na
живеам во Брно	bydlím v Brně
во мај е најубаво	v květnu je nejkrásnější
в среда	ve středu
во среда	každou středu
во средата	ve středu (minulou)
во четири очи	mezi čtyřma očima
човек во години	člověk v letech
истолче во прав	rozemlet, rozdrtit na prach
воведе, dok.	uvést, zavést, zřídit
воведува, ned.	uvádět, zavádět, zřizovat
вода, ѩ	voda
водач, т	vůdce, vedoucí
воденица, ѩ	mýp, m.

водечки, рѣд.	vůdčí
води, ned.	vést, vodit, být v čele
тој води на табелата	je v čele tabulky
тој го игра орото	on tu má slovo, on hraje vedoucí úlohu
тој води грижа	on se stará, pečeje
тој води војна	on válčí, vede válku
тој водеше сметка за се	on počítal se vším
води сметка	dej si pozor!
јас ја водам сестра му	mám jeho sestru za manželku
јас се водам со сестра му	máme se s jeho sestrou rádi
водолија, ž	vodnář, m
водство, s	vedení
воедно, рѣсл.	najednou, spolu
воен, рѣд.	vojenský
воз, т	vlak
возач, т	vozka, převozník, řidič
возбуда, ž	vzrušení, vzruch
возбуден, рѣд.	vzrušený
возбуди (се), dok.	vzrušit (se), zneklidnit se
возбудлив, рѣд.	vzrušivý
возбудува (се), ned.	vzrušovat (se), zneklidňovat se
возврати, dok.	oplatit, revanšovat se, odpovědět, vrátit
возвраќа, ned.	oplácat, vracet
воздух, т	vzduch
воздухопловство, s	letectví
воздушен, рѣд.	vzdušný
вози (се), ned.	řídit vozidlo, vozit
возило, s	vozidlo
вознемери (се), dok.	zneklidnit (se), být neklidný
вознемира (се), ned.	zneklidňovat (se), znepokojoval (se)
взрасен, рѣд.	dospělý
возраст, ž	stáří, věk
војна, ž	válka
војник, т	voják
војнички, рѣд.	vojenský
войска, ž	vojsko
волја, ж	vůle
волк, т	vlk
и волкот сит, и овци те на број	vlk se nažral a koza zůstala celá
гладен како волк	hladový jak vlk
волна, ж	vlna
волнен, рѣд.	vlněný
волонтерски, рѣд.	dobrovolnický
вон, рѣсл.	mimo
вонреден, рѣд.	mimořádný

воопшто, přísl.	vůbec, celkem
вооружен, příd.	ozbrojený
вооружи (ce), dok.	vyzbrojit (se)
вооружува (ce), ned.	zbrojit se, vyzbrojovat se
воспаление, s	zápal
воспитание, s	výchova
воспитан, příd.	vychovaný
воспостави, dok.	obnovit
воспоставува, ned.	obnovovat
востание, s	povstání
впечатлив, příd.	dojímavý, citlivý
впечаток, m	dojem
впрочем, přísl.	ostatně, však, sice
вработи (ce), dok.	zaměstnat (se)
вработува (ce), ned.	zaměstnávat (se)
врат, m	šije, krk
врата, ž	dveře
врати (ce), dok.	vrátit se
врака (ce), ned.	vracet se
врв, m	vrch, vrchol, horní část společnosti, špička
на врв глава си ми се качил	mám tě až po krk
на врв язик ми е тој збор	mám to slovo na jazyku
врвен, příd.	vrcholový, špičkový
вреден, příd.	pečlivý, schopný
вредност, ž	cennost, hodnota
вреднува, ned.	oceňovat, hodnotit
вреди, ned.	stát, mít hodnotu, být v platnosti
пет пари не вреди	nestojí ani za zlámanou grešili
вреди злато	má hodnotu zlata
овој документ повеќе не вреди	tento doklad už neplatí
време, s	čas, počasí, doba
точно време	přesný čas
време е за ручек	je čas obědvat
летно време	letní čas
времето е убаво	počasí je pěkné
идно време	budoucí čas
временски, příd.	časový
врз, předl.	na, nad
врзе (ce), dok.	svázat (se), přivázat (se), zavázat (se)
врзан, příd.	svázaný, spjatý
врзува (ce), ned.	vázat (se), přivazovat se, zavazovat se
врие, ned.	vřít, kysat
врнеж, m	dešťové srážky
врска, ž	styk, spojení
врстник, m	vrstevník

врти (се), ned.

тој му го сврти грбот
тој ги врати на прав пат
ја врти како што сака
ме вртат коските
врти-сучи
ми се врти главата

врховен, příd.

врши, ned.

всушност, přisl.

втор (и), příd.

втори падеж
од втора рака
за вторпат
вторник, m
второлигаш, m
второлигашки, příd.
вторпат, přisl.
вчера, přisl.

točit (se), vrtět (se), otáčet (se)
otočil se k němu zády
vrátil je na správnou cestu
dělá si s ní co chce
jsem jak polámaný
jednou to, podruhé ono
točí se mi hlava
nejvyšší
vykonávat, mlátit (obilí)
vlastně, v podstatě
druhý
druhý pád
z druhé ruky
podruhé
úterý
druholigový
druholigový
podruhé
včera

Г

газда, m
галерија, ž
гаранција, ž
гас, m
гасовод, m
Гевгеличанец, m
генерал, m
генерален, příd.
генерација, ž
германски, příd.
гест, m
гимназија, ž
гитарист, m
глава, ž
бистра глава
тоа му ја скина главата
глава на семејството
глава на шајка
глава кромид
и на ваша глава! (прání)
не е со сите во главата
ја клава главата в торба
си ја бие главата
главен, příd.

domácí pán, boháč
galerie
záruka
plyn
plynovod
obyvatel Gevgelije
generál
generální
generace, pokolení, s
německý
gesto, posunek
gymnázium, s
kytarista
hlava, rozum, kapitola, hlavička
jasný rozum, bystrá hlava
to mu zlomilo vaz
hlava rodiny
hlavička hřebíku
hlávka cibule
přát totéž jako odpověď na přání
nemá všechn pět pohromadě
nasazovat život
rvát si vlasy, tlouci se do hlavy
hlavní

главнина, ž	základní část, kapitál
главоболка, ž	bolesti hlavy, starosti
глас, m	glas, zpráva, reputace, hlas (volební)
со глас вика	volat nahlas
вика колку глас го држи	křičí jako kdyby ho brali na nůž
добрар глас	má dobré jméno, reputaci
наука за гласовите	fonetika
гласа, ned.	glasovat
гласач, m	volič
гласи (се), ned.	vydávat hlas, ozývat (se)
гледа, ned.	dívat se, vidět, hledět
оттука се глега добро	odtud je dobře vidět
не гледам добро	nevidím dobře
тој гледа од високо	on se dívá na to spatra
тој гледа да не излаже	on nás chce oklamat
јас те гледам тебе	beru si z tebe příklad
синот ќе ја гледа на старост	syn se o ni bude na stáří starat
тој не гледа	on je slepý (nevidí)
ја гледаш ли таа кука	vidíš ten dům?
сега гледам дека си бил прав	nyní vidím, že s měl pravdu
како ти се гледа костумот	řekni, jak se ti líbí oblek
се гледа дека не е здрав	je vidět, že není zdrav
ми се гледа дека направи грешка	zdá se mi, že udělal chybu
гледалиште, s	hlediště
гледач, m	divák
гледиште, s	hledisko
глетка, m	výhled
глув, příd.	hluchý
глума, ž	hra herce
гнев, m	hněv
говор, m	mluva, nářečí, řeč, projev
говори, ned.	mluvit
говорник, m	řečník
година, ž	rok
в година, до година	příští rok
од година на година	z roku na rok
годинашен, příd.	letošní
годишен, příd.	roční
годишнина, ž	výročí
гол, příd.	holý, nahý, nepokrytý, chudý
гол како го роди мајка	byl jak ho matka porodila
гол - голеничок	úplně nahý
гола вистина	holá pravda
со голо око	prostým okem
голем, příd.	velký
големина, ž	velikost, rozměr

големосрпски, příd.	velkosrbský
голман, m	brankář
голмански, příd.	brankářský
гора, ž	les
горд, příd.	hrdý
гордее се, ned.	být hrdý, pyšnit se
гордост, ž	hrdost
горе, přisl.	nahoře
горен, příd.	horní
гори, ned.	hořet, pálit
гориво, s	palivo, hořlavina, pohonné látky
господин, m	pan
гостин, m	host
гостински (соба)	pokoj pro hosty
гостува, ned.	hostovat, přijet na návštěvu
готов, příd.	hotový
грабне (се), dok.	unést, zabrat, uchopit
грав, m	fazole
гравира, ned.	rýt (dělat rytiny)
град, m	město
градба, ž	výstavba, stavba
градежен, příd.	stavební
гради, ned.	stavět
гради, romn.	prsa, hrud'
градина, ž	zahrada
градоначалник, m	starosta města
градски, příd.	městský
графанин, m	občan
графански, příd.	občanský
графанство, s	občanství, občanstvo, obyvatelé města
граматика, ž	mluvnice, gramatika
граница, ž	hranice
гранка, ž	větev, odvětví
грб, m	záda, erb
гребе (се), ned.	škrabat (se), drápat
грeda, ž	trám
грес (се), ned.	hřát (se), svítit (o slunci, měsíci)
грешка, ž	chyba
грижа, ž	péče
грижлив, příd.	pečlivý
гркоман, m	grekokofil
грло, s	krk, hrdlo, hltan, hlas
дома храни пěт грла	doma žíví pět krků
лошо грло	záškrt
ме боли грлoto	bolí mě v krku
има три грла добиток	má tři kusy dobytka

гроздовер, m
грозје, s
суво грозје
кога ће роди врба грозје
грпка, ž
груб, příd.
группа, ž
грчки, příd.
губи (се), ned.
гума, ž
гурман, m
густо, s
гушка (се), ned.

sklizeň hroznů
hrozny, pomn.
rozinky
až naprší a bude sucho
výrůstek, hrbol
hrubý
skupina
řecký
ztrácat se, prohrávat, mizet
guma, pneumatika
gurmán
gusto
objímat se, tulit se

Д

да, část.

да не си луд
да ми даваше барем леб
веднаш да се вратиш
да си жив и здрав
брзам да не задоцнам
утре сака да си оди
дојде без да го поканиме
дава (се), ned.

тој му даде две илјади
тој ми даде мака
дава глас
дава на знасње
даде, dok.
дал ти бог добро
како му е дадено
не се даде
далеку, přisl.
далечен, příd.
далечина, ž
дали, část.
дама, ž
дамка, ž
дамнешен, příd.
дарба, ž
датум, ſt.
два, čisl.
дваесет, čisl.
дваесетти, příd.

ano, aby, proto, aniž
nejsi ty blázen?
kdyby mi aspoň dal chleba.
vrat' se hned!
bud' živ a zdráv! hodně štěstí!
spěchám, abych se neopozdil
zítra chce odejít
přišel, aniž jsme ho pozvali
dávat, předávat, dodávat, rodit (plody,
úrodu), vydávat
on mu dal dva tisíce
dal mi zabrat
vydává hlas
oznamuje, dává na vědomost
dát, předat, vzdat, urodit (se)
pomáhej pánbůh
tak, jak se patří
on se nedal
daleko
vzdálený
vzdálenost
zda
dáma
skvrna, skvrnka
dávný
dar, schopnost, talent
datum, s
dva
dvacet
dvacátý

двајца, čísl.	dva (o mužích)
дванаесет, přísl.	dvanáct
двапати, přísl.	dvakrát
два-три, přísl.	dva, tři, několik
движење, s	pohyb, hnútí, ruch (dopravní)
тој не може да се движи	on se nemůže pohybovat
денес има големо движење	dnes je velký dopravní ruch
движење на екологистите	hnutí zelených
движи (се), ned.	pohybovat (se), hýbat (se)
дводневен, příd.	dvoudenní
двоен, příd.	dvojitý
двојка, ž	dvojice, pář
двор, m	dvůr
двестих, m	dvojverš
дебарски, příd.	debarský
дебата, ž	debata, diskuse
девет, čísl.	devět
девиза, ž	deviza, heslo, devizy
девизен, příd.	devizový
девица, ž	panna (též ve znamení zvěrokruhu)
девијантен, příd.	deviantní
девојка, ž	dívka, děvče
дебел, příd.	tlustý, silný, tučný, hustý
дебела жена	tlustá žena
дебела сенка	silný stín
дебела глава	nemehlo, trdlo, klacek, tupan
дебел глас	silný a nízký hlas
дежурство, s	služba, výkon služby
дејност, ž	činnost
дејство, s	účinek, vliv, děj
дејствува, ned.	jednat, působit
дека, spoj.	že, protože
му реков дека ќе дојдам	řekl jsem mu, že přijdu
тој дојде дека (зашто) го повика	přišel, protože ho pozval bratr
брат му	
што дека !	to nevadí! a co?
дека, dial. místo kaj, каде	kam jdeš?
дека одиш?	kde je tvůj otec?
дека е татко ти?	děkan
декан, m	prosinec
декември, m	deklarace
декларација, ž	výzdoba, dekorum
декор, m	část, díl
дел, m	delegát
делегат, m	delegační
делагатски, příd.	

делегација, ѡ
дели (се), ned. i dok.

оваа лубеница дели
дело, s
покажи га на дело
тоа е дело на син ми
уметничко дело
собрано дело
кривично дело
деловен, přid.
делува, ned.
делумен, přid.
демократија, ѡ
демократски, přid.
демонстрант, m
демонстрација, ѡ
демонстрира, ned.
ден, m
живее од ден на ден
цел ден е работа
пишуваше со денови
пред некој ден
без ден умре
до ден денешен
среде ден
преку ден
оној ден
еден ден се појави пред нас

под стари денови
во наши денови
добрар ден
денот (роузе с членем)
денес і денеска, přid.
денешен, přid.
депресија, ѡ
дерби, s
дервиш, m
десен, přid.
десет, čisl.
десетерец, m
десетина, ѡ
десетица, čisl.
десница, ѡ
детаљ, m

delegace
dělit, rozdělovat rozdávat, rozdat,
vyznačovat se
tento meloun se liší od
dílo, skutek, soudní věc, práce, proces
dokaž to skutkem
to je práce, dílo mého syna
umělecké dílo
sebrané dílo
soudní věc
pracovitý, věcný
působit
částečný
demokracie
demokratický
demonstrant
demonstrace
demonstrovat
den
žít ze dne na den
celý den je v práci
psával celé dny
před několika dny
zemřel mladý
dosud
za bílého dne
každý druhý den, obden
v těchto dnech
jednoho krásného dne se před námi
objevil
na stáří
v naší době
dobrý den
pout'
dnes
dnešní
deprese, skličenost
derby
derviš
pravý
deset
deseterec
desátek, desetina, deset
deset
pravá ruka, pravice (polit.)
podrobnost, ž, detail

дете, s	dítě
детски, příd.	dětský
дефанзива, ž	obrana, defenziva
дефиле, s	defilé, slavnostní přehlídka
дефинитивен, příd.	konečný, definitivní
деценија, ž	desetiletí
дијалог, m	dialog
диктира, ned.	diktovat, vnucovat
дилема, ž	dilema
димензија, ž	rozměr, míra, dimenze
динамика, ž	dynamika
динамичен, příd.	dynamický
динар, m	dinár
дипломатски, příd.	diplomatický
дипломира, ned. i dok.	ukončit studia diplomem
дирек, m	sloup, opora, opěra
директен, příd.	přímý
директива, ž	směrnice, direktiva
директор, m	ředitel
дирекција, ž	ředitelství, s
дискусија, ž	diskuse
дискутира, dok. i ned.	diskutovat
диспечер, m	dispečer
дисциплина, ž	disciplína, kázeň, vědní obor
дисциплински, příd.	disciplinární, kázeňský
дипе, ned.	dýchat
длабина, ž	hloubka
длабок, příd.	hluboký
длабочина, ž	hloubka
дневен, příd.	denní
дневница, ž	denní výdělek, diety
дневничар, m	nádeník
дно, s	dno, konec
во дното на душата	v hloubi duše
до, předl.	do, vedle, asi, u, až, k
седи до масата	sedí u stolu
неговата нива е до мојата	jeho pole je vedle mého
стигна до градот	dorazil až do města
до крајот на месецов	do konce tohoto měsíce
до ден	do úsvitu
до дваесетина души	asi dvacet lidí
театрот собира до петстотини	divadlo pojme až pět set lidí (osob)
души	
не е до мене	to nezáleží na mně
до над глава	až nad hlavu
до пред некој ден беше тука	před několika dny tu ještě byl

cé до халер	vše do haléře
пишувам до брат ми	píšu bratrovi
доага, ned.	přicházet
добар, přid.	dobrý
добие, ned.	dostat, vyhrát, narodit se
добритник, m	výherce
добре, přisl. (pouze v určitých споjeních)	
добре дојде	vítej!
добре најдов !	kéž byste ve zdraví byli (odpověď na предchozí spojení добре дојде)
доброволец, m	dobrovolník
доведе, dok.	přivést, dovést
деведува, ned.	přivádět, dovádět
доверба, ž	důvěra
довери (ce), dok.	svěřit (se)
доверува (ce), ned.	svěřovat (se)
доволен, přid.	dostatečný, spokojený
догматизам, m	dogmatismus
догматски, přid.	dogmatický
договара (ce), ned.	domlouvat (se), doříci
договор, m	smlouva, dohoda, domluva
договорен, přid.	smluvený, smluvní
договори (ce), ned.	domluvit (se)
додава, ned.	doplňovat, přidávat
додаде, dok.	doplnit, přidat
додаток, m	doplňek, přídavek
додеска, spoj.	zatímco
додели, dok.	udělit, propůjčit, oprávnit
доделува, ned.	udělovat, propůjčovat, opravňovat
дожд, m	děšť
доживее, dok.	dožít, dočkat se
доживува, ned.	dožívat, dočkávat se
доза, m	dávka
дозвола, m	povolení
дозволи, dok.	povolit, dovolit
дозволува, ned.	povolovat, dovolovat
дознава, (ce), ned.	dovídat se, doptávat se, stávat se
дознае (ce), dok.	známým
дојде, dok.	dovědět se, doptat se
тој веќе дојде	přijít, přijet, dorazit, dojet, objevit se
дојде време да си одам	on už přišel
јен с 3. os. sg. ми дојде жал	už přišel čas, abych odešel
дојде си	bylo mi líto
дојде на себе си	vrátil se domů
	přijít k sobě

ми дојде до гуша	mám toho až po krk
докаже, ned.	dokázat, doříci
докажува, ned.	dokazovat, dopovídат
доказ, т	důkaz
доколку, přísl.	pokud, dokud
докрай, přísl.	úplně, zcela, do konce
доктор, т	lékař, doktor
документ, т	doklad, dokument
докупи, dok.	dokoupit, přikoupit, skoupit
долар, т	dolar
долг, т	dluh, povinnost
долг, příd.	dlouhý
долгогодишен, příd.	dlouholetý
долен, příd.	spodní, špatný
должен, příd.	mající dluhy, povinný
должина, ž	délka
должност, ž	povinnost
долу, přísl.	dole
дом, т	dům, komora (v parlamentě)
домаќин, т	domácí, hospodář, ctěný člověk
домаќинка, ж	domácí, hospodynka, šetrná paní
домаќински, příd.	hospodářský, hospodynský
домаќинско дете	dítě z dobré rodiny, dobře vychované
домаќински ковъ	dítě
домаќинство, с	kůň vhodný ke všem pracím
домашен, příd.	domácí hospodářství, rodina, dům
домен, т	domácí
домет, т	pole působnosti, doména
доминација, ж	dosah
доминира, ned.	převaha
донекаде, přísl.	převažovat, dominovat
донесе, dok.	částečně, do jisté míry
днесува, ned.	donést, přivézt, přijmout usnesení
допадлив, příd.	donášet, přinášet, přijímat usnesení
допатува, dok.	přitažlivý
догир, т	přicestovat, přijet
догира (се), ned.	doteck, kontakt
дописник, т	dotýkat se, přitiskovat se
дополнни, dok.	dopisovatel
дополнителен, příd.	doplnit, zaplnit, dodat
дополнува, ned.	dodatečný, doplňovací
допрва, přísl.	doplňovat, dodávat, zaplňovat
допре (се), dok.	teprve, teprve až
дорасне, dok.	dotknout se, přitisknout se
досега, přísl.	dorůst, dospět
	dosud

досегашен, příd.	dosavadní
досие, s	doklady, dossier
доследен, příd.	důsledný
доста, přisl.	dost
доставен, příd.	doporučovací, dodávací
доставува, ned.	dodávat, doručovat
достигне	dosáhnout, dostihnout
достоинствен, příd.	důstojný
дострел, m	dostřel
досуди, dok.	dousoudit, přisoudit
дотера (ce), dok.	dohnat, zahnat, dát do pořádku, zkrášlit, uklidit, k něčemu dospět ta se dokonale upravila on to dotáhl daleko
тая се дотера тој далеку ја дотерал дотерува (ce), ned.	dohánět, zahánět, dávat do pořádku, zkrášlovat, uklízet, dospívat k něčemu dřívější natolik, v takové míře
дотогашен, příd.	příjem
дотолку, přisl.	docent
доход, m	pozdě
доцент, m	dočkat se, uvítat
доцна, přisl.	vzácný, drahocenný
дочека, dok.	drama, s
драгоцен, příd.	dramatický
драма, ž	dřevo, strom, m
драмски, příd.	tesař, stolař
дрво, s	dres
дрводелец, m	stát
дрес, m	státní
држава, ž	držet (v ruce), držet (v různých významech), mít (za někoho), slavit
државен, příd.	podrž tu knihu
држи (ce), ned.	bečka neteče
држи ја книгата	drž se pravé strany
бочката држи	trvá pěkné počasí
држи десно	on se k němu chová jako k vlastnímu dítěti
убаво време држи	oni slaví Mikuláše
тој го држи како свое дете	ona drží dietu
тие го држат св. Никола	má o sobě vysoké mínění
тая држи диета	on to vede v patrnosti
држи до себе	ona se ještě drží dobře, dobře vypadá jen ať to zkusí!
тој за тоа држи сметка	má rozhodující slovo
тая уште се држи добро	nemá stání
ако му држи!	
го држи главниот збор	
не го држи местото	

колку што глас го држи	nahlas, co mu stačí hlas
држи диета	držet dietu
дроб, m	vnitřnosti
дроби (сe), ned.	drobit, dělit na kousky
дорога, ž	droga
друг, příd.	jiný, rozličný
той е сега сосем друг	on je teď docela jiný
друг пат ёе ти го кажам	až podruhé ti to řeknu
оди по друг пат	jde jinou cestou
со други здорови	jinými slovy
друго венчање	druhý sňatek
другар, m	soudruh, přítel, manžel
другарка, m	soudružka, přítelkyně, manželka
другарство, s	přátelství, soudružství
друштво, s	společnost, spolek, parta, organizace
нашето друштво е демократско	naše společnost je demokratická
тој е член на едно научно	on je členem jedné vědecké
друштво	společnosti
Друштво на народите	Společnost národů
дува, ned.	foukat
дуел, m	souboj
дует, m	dueto, duo
дупка, ž	díra, otvor, jáma, nora
дури, část., spoj.	dokud, dokonce
дух, m	duch
духовен, příd.	duchovní
душа, ž	duše (v různých významech)
од душа ти давам	to ti dávám z duše, ze srdce
жими душа	na mou duši
тој човек е без душа	ten člověk nemá duši, srdce
пуста душа	chudák, ubožák, nebožák
душа моја	drahoušku, srděčko!

Ѓ

ѓавол, m	čert, d'ábel
ѓаволски, příd.	čertovský, d'ábelský
ѓаволштина, ž	čertovina
ѓеврек, m	preclík (obvykle se sezamem nebo s mákem)
ѓердан, m	náhadelník
ѓубре, s	smeti, hnojivo, sběř, ž, luza, ž, sebranka, ž
вештачко ѓубре	umělé hnojivo
ѓубриште, s	smetiště, skládka odpadů, ž
ѓургина, ž	jiřina

E

е, část.
 евакуација, ъ
 еве, část.
 евентуален, příd.
 евидентен, příd.
 евиденција, ъ
 европски, příd.
 евтин, příd.
 егейски, příd.
 егзистенција, ъ
 египетски, příd.
 1. еден, čís.
     за еден час
     еден по еден
     еден пат
 2. еден,-на, příd.
     ние сме една врст
     тоа беше еден многу тежок
     живот
     тоа е се едно
 3. еден,-дна, zájm neurč.
     си беше едно Голомеше

     тате, те бара еден човек
     ти говедо едно!
     едни викаат, други молчат
     си помагаат еден со друг
 4. еден,-на, ш
     тој едно мисли, а друго зборува

     сакам да ти кажам само едно
 единицамина, čisl.
 единицти, příd.
 единица, ъ
 единствен, příd.
 единство, s
 единквост, ъ
 единаков, příd.
 единаш (ка), přisl
     единаш за секогаш
     единаш на ден
     единаш ќе биде добро
     единаш беше еден цар

tamhle, nu, no
 evakuace
 hle
 případný, eventuální
 zřejmý, evidentní
 evidence
 evropský
 laciný
 egejský
 existence
 egyptský
 1. jeden
     za hodinu
     jeden za druhým
     jednou
 2. stejný, rovný
     jsme stejně staří
     to byl takový velmi těžký život

     to je jedno
 3. jistý, kterýsi, jakýsi
     žilo bylo jakési Golomeše (Holé
     bříško-postava z pohádek)
     tati, hledá tě jakýsi člověk
     ty hovadó jedno!
     jedni křičí, druzí mlčí
     pomáhají jeden druhému
 4. jedno
     on jedno myslí, ale něco jiného
     mluví
     chtěl by ti říci jen jedno
 jedenáct osob (mužů nebo mužů a žen)
 jedenáctý
 jednotka
 jedený, jednotný
 jednota
 stejnost, rovnost
 stejný
 jednou, kdysi, někdy
     jednou provždy
     jednou denně
     jednou bude dobré
 kdysi byl jeden král

еднобоен, příd.	jednobarevný
едновремен, příd.	současný
единогласен, příd.	jednomyslný, souzvučný
единодушен, příd.	jednomyslný, svorný
единоставен, příd.	jednoduchý
единостран, příd.	jednostranný
езеро, s	jezero
екипа, ž	mužstvo, s
еколог, m	ekolog
еколошки, příd.	ekologický
економија, ž	ekonomie, jmění
економист, m	národní hospodář
економичен, příd.	hospodárný
економски, příd.	hospodářský, ekonomický
екран, m	projekční plátno
експеримент, m	pokus, experiment
експериментален, příd.	pokusný, experimentální
експозив, m	výbušnina, třaskavina
експлозија, ž	výbuch
експресивен, příd.	expresivní, výrazný
екстремен, příd.	výstřední, extrémní
елан, m	elán
елегантен, příd.	elegantní
елегија, ž	elegie
елегичен, příd.	elegický
елек, m	žívůtek, kabátek bez rukávů
електричен, příd.	elektrický
елемент, m	prvek, element
елиминира, ned.	zbavit, odstranit
еманципација, ž	emancipace
емигрантски, příd.	emigrantský
емиграција, ž	emigrace
емотивен, příd.	citový, emotivní
енергетика, ž	energetika
енергетски, příd.	energetický
енергија, ž	energie
енергичен, příd.	energický
епилог, m	doslov, epilog
епитет, m	epiteton, s
епопеја, ž	epopej
епоха, ž	epocha, doba
ера, ž	éra
еребица, ž	koroptev
есен, ž	podzim, m
есенски, příd.	podzimní
естетски, příd.	estetický

етапа, ž	etapa
ете, část.	hle
етика, ž	etika
етикета, ž	etiketa
етически, příd.	etický
етнички, příd.	etnický
эффект, m	efekt
эффектен, příd.	efektní
эффикасен, příd.	efektivní
эффикасност, ž	efektivnost
Ж	
жаба, ž	žába
градна жаба	angina pectoris
жал, m	smutek, zármutek, soucit, lítost
жал ми е	je mi líto
за жал	bohužel
тој е за жал	on je k politování
жалба, ž	smutek, stesk, stížnost, odvolání
книга за жалби, за поплаки	kniha stížností
жали (се), ned.	truchlit, litovat, stýskat si, stěžovat si
жариште, s	ohnisko, střed
ждред, m	los, osud, úděl, kostky
ждреде, ned.	vrháť kostky, rozdělovat to, co padlo v kostkách
жед, ž	žízeň
жеден,-дна, příd.	žiznivý, kdo žízní
жеднее, ned.	začinat mít žízeň, žíznit
жедник, m	žíznivec, člověk mající žízeň
желба, ž	přání
желка, ž	želva
желудник, m, i желудок, m	žaludek
желудочен, příd.	žaludeční
желурок, m	želva (samec)
желчче, s zdrob.	želvička
железен, příd.	železný
железнничар, m	železničář
жена, ž	žena, manželka, chot'
мажена жена	vdaná žena
женин, příd.	ženin
женница i женичка, ž	ženuška, žinka
женка, ž	samice, samička, zbabělec, baba (o člověku bázlivém)
женкар, m	záletník, holkař
женољубец, m	záletník, holkař

женски, příd.	ženský
жесток, příd.	krutý, ukrutný, surový
жетва, ž	žně, úroda
жи - (v přísahách, hovorově)	
жими ти	přísahám na tebe
жими децата	přísahám na děti
жити мајка!	přísahej na svou matku
жими бога!	přísámbohu
жив, příd.	živý
жива мера	živá váha
жив јазик	živý jazyk
живо месо	systrové maso
жива рана	otevřená rána
жива вода	živá voda (v poládkách)
jas становав жива вода	zmokl jsem do niti
сум жив умрен	jsem polomrtvý, ani živý ani mrtvý
жив гладен	mám strašný hlad
жив ненаспан	být strašně nevyspaný
живее, ned.	žít, existovat, bydlet
jas живеам во Прага	bydlím v Praze
да живее невестата	ať žije nevěsta
тој живее нашироко	on si žije na vysoké noze
тој живее како бубрег во лој	žije si jak prase v žitě
живот	život, existence
начин на живот	způsob života
кучешки живот	psí život
политически живот	politický život
животен, příd.	životní
животински, příd.	zvířecí
животно, s	živočich, dobytek
жилав, příd.	žilnatý, silný, otužilý
жител, in	obyvatel
жица, ž	drát, struna, nit, nitka, příze, geol. žila, schopnost
гласни жици	hlasivky
конец од три жици	nit ze tří přízí
телефонска жица	telefonní drát
боцлыва жица	ostnatý drát
жица за виолина	houslová struna
жичара, ž	lanovka
жолт, příd.	žlutý
жрепка, ž	los, osud, úděl
жртва, ž	oběť

3

за, předl.

тоа е за тебе

го фати за рака

тој зборуваше за тебе

тој е за глава повисок

тој ќе дојде за Божик

за 24 часа

го купи за пет корони

те избрали за претседател

ти знаеш ли за тоа

имаш ли лек за глава

тоа е за чудо

за жал не е така

јас одам за Прага

заб, т

ме боли забот

ми извадија три заби

млечни заби

катни заби

детето вади заби

кучешки заби

забележи, dok.

забележлив, příd.

забележува, ned.

забелешка, ž

заблуда, ž

заболен, příd.

заболи, dok.

мајка ми се разболи

ме заболе главата

заболува, ned.

ме заболува глава

заболување, s

зaborава (се), ned.

зaboravi (се), dok.

забрана, ž

збрза, dok.

завет, m

зависи, ned.

зависност, ž

завод, m

завој, m

заврти, dok.

тая му го заврти умот

за, pro, o, do

to je pro tebe

chytil ho za ruku

on mluvil o tobě

on je o hlavu vyšší

on přijde na vánoce (o vánocích)

za 24 hodin, po 24 hodinách

koupil to za pět korun

zvolili jsme tě předsedou

ty víš o tom?

máš lék od bolení hlavy?

to udivuje, vyvolává údiv

bohužel to tak není

jedu do Prahy

zub, zoubek

boli mě zub

vytáhli mně tři zuby

mléčnáky

stoličky

dítěti rostou zuby

tesáky

poznamenat, zaznamenat

nápadný, viditelný, zřejmý

poznamenávat

poznámka

blud, omyl, chyba

onemocnělý

onemocnět, ulehnut pro nemoc,

rozbolel (jen 3. os. sg. i pl.)

maminka onemocněla

rozbolela mě hlava

onemocnět, rozbolavět, rozbolel

někdy mě bolívá hlava

onemocnění, nemoc

zapomínat (se)

zapomenout (se)

zákaz, klatba

zrychlit, urychlit

závěť, odkaz, přísaha

záviset

závislost

ústav, závod, zařízení

obvaz, zatáčka, meandr

otočit (se), zatočit (se), omotat (se),

zamotat (se)

ona mu zamotala hlavu

тој не се заврте дома

завртува (ce), ned.

завршен, příd.

завршеток, m

зavrши (ce), dok.

завршица, ž

завршува (ce), ned.

загатка, ž

загине (ce), dok.

загинува, ned.

заговор, m

загриженост, ž

загрижи (ce), dok.

загрижува (ce), ned.

загрози (ce), dok.

загрозува (ce), ned.

загуба, ž

загуби, dok.

загубува (ce), ned.

зад, předl.

зад планина

зад мене одеше тој

зад Велигден

задача, ž

заднина, ž

задоволи (ce), dok.

задоволува (ce), ned.

задолжителен, příd.

задржи (ce), dok.

задржува (ce), ned.

задуши (ce), dok.

задушува (ce), ned.

задушница, ž

заедница, ž

заеднички, příd.

заедно, přisl.

заем, m

зазема (ce), ned.

заземе (ce), dok.

зангра, dok.

синоќа тие занграа карти

on se doma nezdržel, on doma téměř

nebyl

otáčet (se), zatáčet (se), omotávat (se),
zamotávat (se)

závěrečný

konec, zakončení

zakončit, skončit

zakončení, koncovka (v šachu)

končit

hádanka, záhada

ztratit, zahynout, zmizet

hynout, ztrájet (se), mizet

spiknutí

znepokojení, s, nepokoj, m

znepokojit, postarat se,

znepokojovat, zneklidňovat, starat se
ohrozit, být ohrožen

ohrožovat, být ohrožován

ztráta, prohra, úbytek, m

ztratit, prohrát

ztrájet, prohrávat, scházet z cesty,
folkl. mizet, propadávat se

za, zad, pozadu, po

za horou

za mnou šel on

po velikonocích

úkol

pozadí, tyl

uspokojit (se)

uspokojovat (se)

povinný

zadržet, podržet, zdržet se

zadržovat, zastavovat, zdržovat se,

držet, přidržovat

zadusit (se), potlačit, uškrtit

dusit, škrtit, rdousit

dušičky (2. 11.)

společenství, svaz, kooperace

společný, kolektivní, spojený

spolu, společně

půjčka

zaujmimat, zabírat, obsazovat

zaujmout, zabrat, obsadit

začít tančovat, zatancovat, začít hrát,

rozveselit

včera večer oni si zahráli karty

срцето ми заигра од радост
заигрува, ned.

зајакне (ce), dok.
зајакнува, ned.

зајде, dok.

сонцето зајде
детето зајде
упте на патот ќе ве зајде
зајдисонце, s
на зајдисонце
откај зајдисонце
закаже, dok.
закажува, ned.
заканува, ned.
заклучи (ce), dok.
заклучува (ce), ned.

заклучок, m

закон, m
од името на законот
не ни дава законот
законитост, ž
законски, příd.
закоп, výz погреб
закопа (ce), dok.
закрепи (ce), dok.

закрепнува, ned.
залага (ce), ned.

залажува (ce), ned.

залак, m
не ми се клава залак в уста
залепи (ce), dok.
залепува (ce), ned.
заложи (ce), dok.
залуден, příd.
замени (ce), dok.
заменик, m
заменува (ce), ned.
замине, dok.
заминува, ned.
замисла, ž

srdce mi poskočilo radostí
začinat tancovat, začinat hrát,
rozveselovat (někoho)
upevnit (se), ztvrdnout, zotavit se
upevňovat (se), zpevňovat, zotavovat
se
zajít, zapadnout (o nebeských tělesech)
zadusit se (pláčem ap.)

slunce zapadlo
dítě se počalo dusit
ještě na cestě vás zastihne tma
západ slunce
při západu slunce
ze západní strany
určit, stanovit, svolat
určovat, svolávat, stanovovat
začinat zvát (hosty)
zamknout (se), uzavřít, učinit závěr
zamykat (se), dělat závěry, uzavírat,
zakončovat
závěr
zákon, náboženství, víra
jménem zákona
náboženství (víra) nám to nedovoluje
zákonnost, zákonitost
zákonní
pohřeb
začít kopat, pohřbit, zakopat (se)
upevnit, připevnit, zesílit, upevnit si
zdraví

upevňovat, zesilovat, silit
dávat do zastavárny, zasazovat se (za
něco, někoho), usilovat
šidit (se), klamat
sousto, s
nemám chuť
zalepit (se), přilnout
zalepovat (se), lepit (se), lnout
dát do zastavárny, zastat se
zbytečný, marný
zaměnit (se), měnit (se)
náměstek
zaměňovat (se), měnit (se)
odejít, odjet
odjíždět, odcházet
úmysl, záměr

замисли, (ce) dok.	zamyslet se, představit si
замислуга, (ce), ned.	představovat si, zamýšlet se
замине, dok.	odejít, odjet
заминува, ned.	odjízdět, odcházet
замоли, dok.	poprosit
замолуга, ned.	prosít
занает, т	řemeslo, s
зандана, ž	věznice, vězení, s
занимава (ce), ned.	zabývat se, zajímat se, bavit se
заниманье, s	zaměstnání, povolání
занимлив, příd.	zajímavý
заоѓа, ned.	zacházet, zapadat (o nebeských tělesech)
заокружжи, dok.	obkloupat, zaokrouhlit
заокружуга, ned.	obkloupat, obkličovat, zaokrouhlovat, zakulacovat
заостане, dok.	zaostat
заостануга, ned.	zaostávat
запад, т	západ
западен, příd.	západní
запали (ce), dok.	zapálit, podpálit, rozsvítit, zapnout, zatopit
запалуга (ce), ned.	zapalovat, podpalovat, rozsvěcovat (svíčku), zapínat (rádio), zapálit se (pro něco), zatopit (v kamnech)
запис, т	záznam, zápis, poznámka
записник, т	protokol, úřední spis
запише (ce), dok.	zapsat se, vepsat
запишуга (ce), ned.	zapisovat se, vpisovat
запознае (ce), dok.	seznámit (se)
запознава (ce), ned.	seznamovat (se)
започне (ce), dok.	začít
започнуга, ned.	začínat
запре (ce), dok.	zastavit, zdržet se
зар, část.	což, copak
заработи, dok.	vydělat, začít pracovat
заработуга, ned.	vydělávat, začít pracovat
заработувачка, ž	výdělek
заради, předl.	kvůli
зарадуга (ce), dok.	zaradovat se, těšit se
зарем, část.	což, cožpak
зароби (ce), dok.	zajmout, vzít do zajetí, zotročit
заробуга (ce), ned.	brát do zajetí, zotročovat
засади, dok.	zasadit
засадуга, ned.	sadit, zasadovat
засега, přisl.	zatím, dosud

заседание, с	zasedání
засекогаш, přisl.	provždy, navždy
заслепен, přid.	zaslepéný
заслуга, ž	zásluha
заслужен, přid.	zasloužilý, zasloužený
заслужи, dok.	zasloužit si
заслужува, ned.	zasluhovat si
заслуша (ce), dok.	zaposlouchat se
заснове (ce), dok.	založit, zřídit, zosnovat
застане, dok.	zastavit se
застапи, dok.	zastoupit, prezentovat, obhájit (názor)
застапува	zastupovat, prezentovat, hájit
застари, dok.	zastarat, zestárnout
застарува, ned.	stárnout, zestarávat
застрашувачки, přid.	ohrožující, zastrašující
затвор, m	věznice, ž, vězení, s
затвора (ce), ned.	zavírat (se), věznit
затворен, přid.	zavřený, uzavřený
затвореник, m	vězeň
затвореност, ž	uzavřenost, tmavost (barev)
затворски, přid.	vězeňský
затоа, přisl.	proto
затрепе (ce), dok.	zatřást, otřást, zachvět se
ме затрепе (jen 3. os. sg.)	mám zimnici
затресува (ce), ned.	začínat se trást, zachívavat se, otřásat se
ме затресува (jen 3. os. sg.)	začínám mít zimnici
зафат, m	obchvat, zákrok (chirurgický)
зафати (ce)	začít (si), obsadit, zaplnit, uchvatit, ujmout se
тој го зафати тоа место	on to místo obsadil
ги зафати сграв	jal je strach
цвекето се зафати	květina se ujala (zakořenila)
защтан, přid.	zaškrtnutý
зачекори, dok.	vykročit
зачекорува, ned.	vykračovat
зачести, dok.	častěji se opakovat
зачува, dok.	uschovat, uchránit
заштеди, dok.	ušetřit
заштедува, ned.	šetřit (peníze), ukládat (peníze)
заштита, ž	obrana, záštita, obhajoba
заштити (ce), dok.	obhájit (se), ohradit se (proti něčemu), zaštítit (se)
заштитен, přid.	obranný, ochranný
заштитува (ce), ned.	bránit (se), hájit (se), chránit
зашто, spoj.	proč
збидне се, dok. (jen 3. os. sg. a pl.)	uskutečnit se, realizovat se

збиднува се, ned. (jen 3. os. sg. a pl.)	uskutečňovat se, realizovat se
збиднување, s	uskutečnění
збир, m	součet, suma
збирка, ž	sbírka, kolekce
зближи (се), dok.	sblížit se
зближува (се), ned.	sblížovat se
збогати (се), dok.	zbohatnout
збогатува (се), ned.	obohacovat se
збор, m	meno, slib, souhlas
со збор, на зборови	samá slova, jen slova
два збора	pár slov, několik slov
збор да нема	to se rozumí
чесен збор	čestné slovo
со еден збор	jedním slovem
тој не му дава да дојде до збор	nepustí ho ke slovu
човек од збор	člověk slova
збор станува за...	jde (jedná se) o...
зборен, příd.	sběrný, vybraný
зборне, dok.	promluvit, říci, pronést projev
зборни за мене	řekni o mně (v můj prospěch)
зборува, ned.	mluvit, besedovat, pronášet projev
се зборува	mluví se, říká se, prý
не сакам да ме зборуваат	nechci, aby mě pomlouvali
зборник, m	sborník, sbírka
збуни (се), dok.	pobouřit (se), podnítit, zneklidnit,
збунува (се), ned.	zmást, splést, přijít do rozpáku
збунет, příd.	pobuřovat (se), bouřiti (se),
зывање, s	podněcovati, zarážeti se, zneklidňovat
звук, m	se, přicházet do rozpáku
звучи, ned.	pobouřený, zneklidněný
звучник, m	hodnost, povolání, profese
згазне, dok.	zvuk
згазнува, ned.	znít, zvučet
зголемен	reproduktor
зголеми (се), dok.	šlápnout, rozšlapat, porušit (zákon)
зголемува (се), ned.	šlapat, rozšlapávat, porušovat (zákony)
зграда, ž	zvětšený
згреши, dok.	zvětšit (se)
згура, ž	zvětšovat (se)
здрав, m	budova
му смрди здивот	chybit, splést si (cestu)
ми се зеде здивот	škvára, struska
без здив	dech, dýchání
	páchne mu z úst
	nemohu popadnout dech
	ani nedýchal

здива, ned.	dýchat, vzdychat
здине	povzdechnout, vydechnout
здобива се, ned.	dosahovat, nabývat, získávat
здобие (се), dok.	domoci se, dosíci, získat
здодевен, příd.	dotěrný, neodbytný, nudný
здрав, příd.	zdravý
здраво, přisl.	silně, pevně, solidně
здраво (поздрав)	nazzdar, bud' zdráv! buďte zdrávi! na shledanou!
здравје, s	zdraví
здравствен, příd.	zdravotní
здравство, s	zdravotnictví
здержан, příd.	spojený, sdružený
здержане, s	sdružení, svaz, asociace
здружи (се), dok.	sjednotit (se), sblížit (se)
здружува (се), ned.	sdrúžovat (se), sjednocovat (se)
зеде, dok.	vzít
зелен, příd.	zelený (barva) nezralý, nazelenalý (o nemocném člověku)
зелено, s	zeleň
купува на зелено	kupovat s předstihem, dokud plody jsou zelené, nezralé
излеговме на зелено	vyšli jsme se podívat na jarní zeleň, začalo jaro
зеленчук, m	zelenina
земе (се), dok.	vzít, odvést, koupit
ја зеде книгата	vzal si knihu
тој го зеде со себе	vzal si ho s sebou
колку го зеде костумот?	Za kolik jsi koupil ten oblek?
ми се зеде виделото	ztratil jsem zrak
земја, ž	země, ž, půda, stát, ž
земјин, příd.	zemský (vztahující se k planetě Zemi)
земјиште, s	země, půda
земјоделски, příd.	zemědělský
земјоделство, s	zemědělství
зет, m	zet', ženich
зима, ž	zima
зиме, přisl.	v zimě
зимски, příd.	zimní
злато, s	zlato
злоупотреба, ž	zneužití, s
злоупотреби, dok.	zneužít
злоупотребува, ned.	zneužívat
знае (се), ned.	vědět, znát, umět, chápát
не знае за страв	neví, co je to strach
те знам што стока си	já víme, co jsi zač

не е кој знае што
тоа се знае; се знае
знак, м

знаме, с
значаен, příd.
значи, ned.
значителен, příd.
зора, ž
зора (се) зори
в зори
од рани зори до доцна вечер
зашто, přisl.
зрак, м
зрел, příd.
зрелост, ž
зрно, с
зрно пшеница
зрно бисер

S
свѣзда, Ѽ
свѣзда зорница, Деница
морска свѣзда
таква му била свѣздата
филмска свѣзда
северна свѣзда
свони, ned.
сид, м
сидар, м
сиден, příd.

I
и, spoj.
и сега што Ѹе правиме
и јас, и ти, и тој
бевме и во Брно
и, čast.
ѹе го направиш тоа, и без да
сакаш
иако, spoj.
игра, Ѽ
игра (се), ned.
децата си играат надвор
тој си игра со нас

není bûhvi co
to se ví
znak, znamení, symptom, signál,
značka (obchodní)
prapor, m
významný, důležitý
označovat, mít význam
značný, významný
úsvit, červánky, jitřenka
svítá
na úsvitě
od rána do večera
proč
paprsek
zralý
zralost
zrno, úroda
pšeničné zrno
perla

hvězda, osud
jitřenka, jitřní hvězda
mořská hvězdice
tak mu bylo souzeno
filmová hvězda
polárka, severka
zvonit
zed'
zedník
nástěnný

a, i, také, rovněž
a co teď budeme dělat?
i já, i ty, i on
byli jsme také v Brně
i kdyby, dokonce i
uděláš to, dokonce i kdybys nechtěl
ačkoli, třebaže, přesto, že
hra, tanec
hrát, tancovat, hrát si
děti si hrají venku
on si s námi dělá legraci

тој игра карти
 ќе одиш и оро ќе играш
 тој ја игра улогата на Хамлет
 не ми се игра
 играч, м
 играчка, ж
 иде, ned.
 тој иде секој ден
 ми иде да плачам
 идеален, příd.
 идеен, příd.
 идеја, ж
 иден, příd.
 идентитет, м
 идентификација, ж
 идентификува, ned. i dok.
 идеологија, ж
 идеолошки, příd.
 идиличност, ж
 иднина, ж
 избега, dok.
 избегне, dok.
 избегнува, ned.
 избегува, ned.
 избере, dok.
 избие, dok.
 избира, ned.
 избирач, м
 избор, м
 избори (се), dok.
 избори, mn.
 избрише (се), dok.
 извади, dok.

извади го палтото
 му го извадија забот
 ем ја извади душата
 ми извадија име
 извадив пасош
 изведба, ж
 изведе, dok.
 изведен, příd.
 изведува, ned.
 извезе, dok.
 извесен, příd.
 извести, dok.

on hraje karty
 půjdeš a ani necekneš
 on hraje roli Hamleta
 nechce se mi tancovat, hrát
 hráč, tanečník
 hračka
 přicházet, přijíždět
 on přichází každý den
 chce se mi plakat
 ideální
 ideový
 myšlenka, idea, nápad
 budoucí, příští
 identita, totožnost
 identifikace, totožnost
 identifikovat, ztotožňovat
 ideologie
 ideologický
 idyličnost, blaženost
 budoucnost
 utéci, uprchnout, ukrýt se
 vyhnout se, uniknout
 vyhýbat se, unikat
 utíkat, prchat, ukrývat se
 vybrat, zvolit
 prodrat se, probít se
 vybírat, volit
 volič, výběrčí
 výběr, volba, výbor
 vybojovat, probojovat se
 volby
 vygumovat, zamést
 vyjmout, vytáhnout, vytrhnout (zub
 ap.), vydělat, sdělat
 sdělej si kabát
 vytrhli mu Zub
 utahal mě až k smrti
 dali mu přezdívku
 udělal jsem si nový pas
 provedení, s
 provést, uvést (hudbu, hru)
 provedený, uvedený
 uvádět, provádět, odvozovat
 vyšít, vyvézt
 známý, určitý, jistý
 uvědomit, oznámit

известува, ned.	oznamovat, zpravovat
известяj, m	zpráva, ž, oznámení, s
извиди, dok.	prozkoumat, prohlédnout
извика, dok.	zvolaT, vykřiknout
извира, ned.	pramenit, vytékat
извичник, m, gram.	vykřičník
извлекува, ned.	vytahovat, vylézat
извлече, dok.	vytáhnout, vylézt
извоз, m	vývoz, export
извојува, dok.	vybojovat, vydobýt
извонреден, příd.	mimořádný
извор, m	vývoz, export
изворски, příd.	pramenný
изврши, dok.	vykonat, splnit, realizovat
извршува, ned.	vypadat, zdát se
изглед, m	vzhled, vzezlení, šance
изгледа, ned.	vypadat, zdát se
изговара (ce), ned.	vyslovovat, omlouvat (se), vymlouvat (se)
изговор, m	výmluva, s, výslovnost, ž
изградба, ž	výstavba
изгради, dok.	vybudovat, vytvořit
изградува, ned.	budovat, tvorit, zdokonalovat
изгрева, ned.	vycházet (o nebeských tělesech), zahřívat
изгрее (ce), dok.	výjít (o nebeských tělesech), zahřát se
изгуби, dok.	ztratit, prohrát
издава, (ce), ned.	vydávat (se)
издавач, m	vydavatel
издавачки, příd.	vydavatelský
издаде (ce), dok.	vydat se, výjít
издание, s	vydání
издвои (ce), dok.	oddělit (se), odmísit se, uznat za schopnějšího
издвојува (ce), ned.	oddělovat (se), odměšovat se
издвоен, příd.	oddělený
издржи, dok.	vydržet, snést, dodržet
издржува, ned.	vydržovat, snášet, dodržovat
изеде (ce), dok.	sníst, vyjist, vykousat
изедначи (ce), dok.	srovnat, sjednotit, ztotožnit
изедначува (ce), ned.	srovnávat (se), přirovnávat (se), ujednocovat (se)
изјава, ž	prohlášení, oznámení
изјави, dok.	prohlásit, oznámit
изјавува, ned.	prohlašovat, oznamovat
изјасни (ce), dok.	vysvětlit, vyjasnit (se)

изјаснува (ce), ned.	vysvětlovat, vyjasňovat (se)
излегува, ned.	vycházet, vystupovat
излез, m	východ, východisko
излезе, dok.	výjít, ukázat se, vystoupit, vylézt, vzejít vyšlo najevo
излезе на виделина	vytídil si to (s někým)
излезе на крај	kniha vyšla
книгата излезе	ukázalo se, že jsem byl v právu
излезе дека сум бил прав	výstava
изложба, ž	vystavený
изложен, příd.	zalhat, ošidit (se), oklamat
измами (ce), dok.	podvodník, lhář
измамник, m	lhát, klamat, šídit (se)
измамува (ce), ned.	změnit (se), přeměnit (se)
измени (ce), dok.	měnit (se), přeměňovat (se)
изменува (ce), ned.	projít, projet, uběhnout
измине, dok.	procházet, ubíhat, projíždět
изминува, ned.	unavený, znavený
изморен, příd.	najít, vynáležet, objevit, vymyslet
изнајде (ce), dok.	nalézat, nacházet, objevovat
изнаоѓа (ce), ned.	překvapit
изненади, dok.	překvapovat
изненадува, ned.	vynést, snést, vyvézt
изнесе, dok.	vynášet, snášet, vyvážet
изнесува, ned.	částka, celková suma
износ, m	zorat, přeорat
изора, dok.	orat, přeorávat
изорува, ned.	opozdit se, zůstat pozadu
изостане, dok.	opožďovat se, zůstávat pozadu
изостанува, ned.	vyostřený, zaostřený
изострен, příd.	izotop
изотоп, m	vypracovat, vyrobit, odpracovat
изработи, dok.	vypracovávat, vyrábět, opracovávat
изработува, ned.	zaradovat (se), potěšit (se)
израдува (ce), dok.	výraz
израз, m	vyrazit, vyjádřit
изрази, dok.	výrazný, jasný
изразит, příd.	vyjadřovat (se), vyrážet
изразува (ce), ned.	vyrovnat, srovnat
израмни, dok.	vyrovňovat, srovnávat
израмнува, ned.	vyrůst
израсне, dok.	vyrůst
израсте, dok.	vyřezat, vypilovat
изреже, dok.	vyřezávat, vypilovávat
изрежува, ned.	vyslovit (se), pronést, vynést (rozsudek)
изрече, dok.	

изрекува (ce), ned.	vyslovovat (se), pronášet, vynášet
из'рти, dok.	(rozsudek)
изумира, ned.	vykličit, prorůst
изумре, dok.	vymírat, odumírat
изучи (ce), dok.	vymřít, odumřít
изучува, ned.	prostudovat, vyučit, nastudovat
илегален, příd.	studovat, zkoumat, vyučovat
илегалец, m	ilegální
или, spoj.	ilegální pracovník, spiklenec
илинденски, příd.	nebo
илјада, ž	ilindenský
илјадици, přisl.	tisíc, m
има, ned.	tisice, mnoho tisíc
тој има пари	mít
тој има што да носи	on má peníze
имам за пишување	on má co si obléci
има да донесеш!	mám cosi psát
тој има да умре	ty to musíš donést!
јеп 3. ос. sg. ve významu býti:	on musí umřít
има ли уште леб?	je ještě chleba?
таму има многу народ	tam je moc lidí
јас те имав за чесен човек	měl jsem tě za čestného člověka
имагинација, ž	imaginace
име, s	jméno
именка, ž	podstatné jméno
имено, přisl.	právě, zejména
императивен, příd.	kategorický
империја, ž	impérium, s, řše
импозантен, příd.	velkolepý, impozantní
импресивен, příd.	dojímavý
импресионира, ned.	dojímá
инаков, příd.	jiný
инаку, přisl.	jinak
инвалид, m	invalida
инвалидност, ž	invalidita
инвалидски, příd.	invalidní
иiventивност, ž	důvtipnost, invence
инвестирира, dok. i ned.	investovat
инвестиција, ž	investice
инвестиционен, příd.	investiční
индивидуален, příd.	individuální
индивидуалност, ž	individuálnost
индустрија, ž	průmysl, m
индустриски, příd.	průmyslový
инженер, m	inženýr

иницијатива, ž	inicjativa
инсект, m	hmyz
инсистира, dok. i ned.	trvat (na něčem)
инспектор, m	inspektor
инспекција, ž	inspekce
инспекциски, příd.	inspekční
инспирација, ž	inspirace
инспириран, příd.	inspirováný
институт, m	institut, ústav
институција, ž	instituce
инструкција, ž	instrukce
инструмент, m	nástroj
интеграција, ž	integrace
итегритет, m	integrita, ž
интелектуален, příd.	intelektuální
интензивен, příd.	intenzívni
интензитет, m	intenzita, ž
интервенира, dok. i ned.	zasahovat, intervenovat
интервенција, ž	intervence, zásah
интервју, m	interview, s
интерес, m	zájem, interes
интересен, příd.	zajímavý
интересира (ce), dok. i ned.	zajímat (se)
интернационализам, m	internacionalismus
интерпретација, ž	interpretace
интерпретира, dok, i ned.	interpretovat
интимен, příd.	intimní
инфаркт, m	infarkt
инфилтриран, příd.	prosáknutý
инфлација, ž	inflace
информација, ž	informace
информира, dok. i ned.	informovat
инцидент, m	incident
иредентизам, m	iredenta, ž
иредентист, m	iredentista
иредентистички, příd.	iredentistický
исекува, ned.	kácer, sekat, štipat (dříví), stříhat, obřezávat
исече, dok.	vykácer, vysekat
искаже (ce), dok.	vyslovit se
искажува (ce), ned.	vyslovovat se
исказ, m	projev, výpověď'
исклучен, příd.	vyloučený
исклучи, dok.	vyloučit, vypnout (světlo)
исключив, příd.	výlučný, výjimečný
исключителен, příd.	mimořádný, zvláštní, neobyčejný

исклучок, т	výjimka, vyloučení
исклучува, ned.	vylučovat, vynechávat, vypínat
ископа, dok.	vykopat, vyrtý, rozkopat
ископува, ned.	vykopávat, vyrývat, rozkopávat
искористеност, ž	využitelnost
искористи, dok.	využít, použít
искористува, ned.	využívat, používat
искрен, příd.	upřímný
искусен, příd.	zkušený
искусство, s	zkušenosť, ž
искушение, s	pokušení
испад, т	výpad, útok
испие, dok.	vypít
испит, т	zkouška
испита, dok.	vyzkoušet, vyzkoumat, probádat
испитува, ned.	zkoušet, zkoumat, bádat
исполнни (ce), dok.	vyplniť (se), zaplniť, uskutečniť
исполнува (ce), ned.	vyplňovať (se), naplňovať, realizovať
исправен, příd.	rovný, přímý, pěšný, správný
испрати, dok.	odeslať, vyprovodit
испраќа, ned.	odesílať, vyprovázet
испушта, ned.	vypouštět, vynechávat, upouštět
испушти, dok.	vypustit, vyněchat, upustit
ист, příd.	stejný, týž, podobný
истакне (ce), dok.	zdůraznit, zvýraznit, vyniknout
истакнува (ce), ned.	zdůrazňovat, zvýrazňovať, vynikať
истапи, dok.	vystoupit, předstoupit, vyjít
истапува, ned.	vystupovať, předstupovať, vycházať
истера (ce), dok.	vyhnat, vyrazit, vystrčit
истерува, ned.	vyhánět (dobytek), vyrážet, vystrkovat
исто, přisl.	také, rovněž
истовремен, příd.	současný
истовременост, ž	současnosť
истоимен, příd.	stejnojmenný
исток, т	východ
историја, ž	dějiny, pomn., historie
историски, příd.	dějinný, historický
историчар, т	historik
источен, příd.	východní
истрага, ž	vyšetrování, s, pátrání, s
истражува, ned.	vyšetřovať, pátrat
истражувач, т	vyšetrovateľ, badateľ
истражувачки, příd.	badateľský
истрел, т	výstrel
истрела, dok.	vystrieliť
истрча, dok.	vyběhnout, rozběhnout se

истрчува (ce), ned.	vybíhat, rozbíhat se, dávat se do běhu,
исфрли, dok.	naběhávat se
исфрлува, ned.	vyhodit, vynechat, vystřelit
исход, m	vyhazovat, vynechávat, střílet
исхрана, ž	východ, východisko
исчезне, dok.	strava
исчезнува, ned.	zmizet
исчистен, přid.	mizet
исчисти (ce), dok.	vyčištěný
исчистува (ce), ned.	vyčistit, očistit (se)
итен, přid.	čistit (se), očišťovat (se)
итн.	neodkladný, spěšný
	atd.

J

ja! citosl.	hle
ја што прави тој	hle, co on dělá
ја, část.	ano, samozřejmě
и тој сака леб? сака, ja!	on také chce chleba? Samozřejmě!
ја, spoj. ja...ja	bud' - nebo
ја едното, ја другото	bud' jedno nebo druhé
јаболкница, ž	jabloň
јавен, přid.	veřejný
јави (ce), dok.	oznámit, ohlásit (se)
јавност, ž	veřejnost
јавува (ce), ned.	oznamovat, ohlašovat (se)
јад, m	smutek, utrpení, zloba, hněv, vztek
ме фати јад	rozlobil jsem se, vztek jsem se
тој ќе пукне од јад	on praskne zlostí
јаде, ned.	jist, stravovat se
јадење, s	jídlo, jezení, stravování
јадро, s	jádro
јазик, m	jazyk, řeč, ž
мајчин јазик	mateřský jazyk
говорен јазик	mluvený jazyk
туѓ јазик	cizí jazyk
литературен јазик	spisovný jazyk
јазичен, přid.	jazykový
јајце, s	vejce
јакне, dok.	silit, upevňovat se
јалов, přid.	jalový, neplodný
јама, ž	jáma

јануари, m	leden
јарец, m	kozel, kozoroh (ve zvěrokruhu)
јас, zájm.	já
јасен, příd.	jasný
јасност, ž	jasnost
јорган, p	prošivaná deka
југ, m	jih
југословенски, příd.	jugoslávský, jihoslovanský
јужен, příd.	jižní
јули, m	červenec
јунак, m	hrdina, junák
јуни, m	červen
јуриш, m .	útok
јуриша, ned.	útočit

K

кабина, ž	kabina
кавал, m	píšťalka pastýřská, ž
кадар, m	záběr (filmu)
1. каде, přísl.	1. kde, kudy, kam
каде е татко ти?	kde je tvůj otec?
каде одиш?	kam jdeš?
2. спој.	uvidíme, kam jdou peníze
ке видиме каде одат парите	3. asi, kolem, vedle, nedaleko, u
3. предлоž.	on seděl u stolu
тој седеше каде масата	u nás
каде нас	všude
пřeneseně: каде не	kdekoli chceš
каде што сакаш	
кадрав, příd.	kudrnatý
кадровски, příd.	kádrový
каже (се), dok.	říci, povědět, ukázat (se)
кажува (се)	říkat, povídат, ukazovat (se)
казна, ž	trest, m
казнет, příd.	potrestaný
казни, dok.	potrestat, pokutovat
казнува, ned.	trestat, pokutovat
како, přísl.	jak, jako
како сте?	jak se máte?
како да ви кажам?	jak vám to říci?
му реков како да зборува	řekl jsem mu, jak má mluvit
како где	ledajak
како кога	jak kdy
како да не!	jak by ne!
тој е како татко му	on je jako jeho otec

уште од мал беше итар
каков, přisl.
каков човек е тој?
човек каков што нема повеќе
каков беше, а каков си сега
кактус, m
калдрма, ž
калкулација, ž
камен, m
каменолом, m
камера, ž
камерен, přid.
камоли, přisl.
кампања, ž
канал, m
канарка, ž
кандидат, m
кандидатура, ž
кандидира, dok. i ned.
канцелар, m
канцеларија, ž
капацитет, m
капетан, m
капитален, přid.
капитен, m
капка, ž
карактер, m
карактеризира, dok. i ned.
карактеристика, ž
карактеристичен, přid.
кариера, ž
карикатура, ž
карпа, ž
карта, ž

возна карта
лична карта
членска карта
игра со отворени карти
дописна карта
визит-карта
картичка
картон, m
каса, ž
кат, m
катадневен, přid.

již jako dítě byl chytrý
jaký
co je to za člověka?
člověk, jakého už nenajdeš
jaký jsi byl a jaký jsi teď
kaktus
dlažba
kalkulace
kámen
kamenolom
kamera
komorní
natož, neřku-li
kampaň
kanál
kanár, m
kandidát
kandidatura
kandidovat
kancléř
kancelář
kapacita, ž
kapitán (u armády)
1. kapitálový, 2. hlavní, 3. základní
kapitán (sport.)
kapka
charakter, povaha, ž
charakterizovat
charakteristika
charakteristický, příznačný
kariéra
karikatura
skála, útes, m
mapa (zeměpisná), jízdenka, doklad,
karta
jízdenka
občanský průkaz, průkaz totožnosti
stranický průkaz
mluví, jedná otevřeně
korespondenční lístek
navštívenka
pohlednice
lepenka, karton
pokladna
podlaží, poschodí, kout
každodenní

катализатор, м	katalyzátor
катастрофа, ј	katastrofa
категорија, ј	kategorie
катедрала, ј	katedrála
кашла, пед.	kašlat
кашица, ј	kašel, m
цирна кашица, магарешка	černý, dusivý kašel (u dětí)
кашица	
квадратен, příd.	čtverečný
квалитет, m	jakost, ž, kvalita, ž
квалитетен, příd.	jakostní, kvalitní
квантитет, m	množství, ž, kvantita, ž
квачка, ј, astr.	kvočna, souhvězdí Plejád
квечерина, ј	soumrak, šero, podvečer
квота, ј	kvota
келинер, m	číšník
киавиша, ј	rýma
кикс, m	kiks
килограм, m	kilogram
кисел, příd.	kyselý
китка, ј	kytice
клавир, m	klavír, piano, s
кланица, ј	jatky, jatka, pomn.
клас, m	třída, klas
класен, příd.	třídní
класичен, příd.	klasický
клевета, ј	pomluva, kleveta
клима, ј	podnebí, s, klima, s
клиника, ј	klinika
клуб, m	klub
ключ, m	klíč
клучен, příd.	klíčový
книга, ј	kniha, svazek, m, hovor. papír
книжевен, příd.	literární, knižní
книжевност, ј	literatura, písemnictví, s
книшка, ј	knížka
коалиција, ј	koalice
коалиционен, příd.	koaliční
кобалт, m	kobalt
1. кога, přisl.	1. kdy
кога го виде татко ти?	kdy jsi viděl otce?
кога да е	kdykoli
кога тога (когаш-тогаш)	dříve nebo později
2. кога, spoj.	2. když, kdy, jestliže
се враќаше дома кога сакаше	vracel se domů kdy chtěl
кога (и) да	ať je to kdykoli

кога човек е млад, добро е
 кога е така, ќе си одам
 кого, зájm.
 кожа, (до кожа)
 кожув, m
 кој, zájm.
 кој ме вика?
 кaj kого стe?
 од kого (на kого) e виново?
 кој спие , кој работи
 кој знае од kога
 кој-где
 којшто, zájm.
 кол, m
 кола, ž
 Колата, ž, astr.

 колектив, m
 колективен, příd.
 колера, ž
 колиба, ž
 количство, s
 колкав, zájm.
 колку, přisl.
 коло, s.
 колона, ž
 колонија, ž
 колос, m
 команда, ž
 командант, m
 командир, m
 комбинат, m
 комбинација, ž
 коментар, m
 коментатор, m
 коментира, ned.
 комесар, m
 комисија, ž
 комитет, m
 компанија, ž
 компјутер, m
 комплекс, m
 комплет, m
 комплетеn, příd.
 композитор, m
 композиција, ž

když je člověk mladý, je dobré
 jestliže je to tak, odejdu
 koho, viz koj
 kůže, plet', (až na kůži)
 kožich
 kdo, někdo
 kdo mě volá?
 u koho jste? (se nacházíte)
 čí je to víno?
 někdo spí, někdo pracuje
 kdoví odkdy
 kdokoli
 kdo, který, jenž, viz koj
 kůl
 vůz, povoz, automobil
 Velká medvědice neboli Velký vůz
 Malá medvědice neboli Malý vůz
 kolektiv
 kolektivní
 cholera
 chatrč, salaš
 množství
 jak (velký)
 kolik
 kolo, koleso
 kolona
 kolonie
 kolos, velikán
 povel, m, rozkaz, m
 velitel
 vellitel
 kombinát
 kombinace
 komentář
 komentátor
 komentovat
 komisař
 komise
 výbor
 společnost, družstvo, s
 počítac, computer
 souhrn, soubor, komplex
 úplný počet, komplet
 úplný, kompletní
 skladatel
 hudební skladba, kompozice

кому, зájm.	komu
коммуникација, ј	komunikace
комунист, ј	komunista
комунистички, příd.	komunistický
комшија, m	soused
комшиски, příd.	sousedský
кон, předl.	k, ke, směrem k, asi
патот кон градот	cesta k městu
љубов кон татковината	lánska k vlasti
кон крајот на неделава	ke konci tohoto týdne
кон полноќ	k půlnoci
кон сто луѓе	asi sto osob
конвертибилен, příd.	konvertibilní
конгрес, m	sjezd, kongres
конечен, příd.	konečný, definitivní
конзервативен, příd.	konzervativní
конзервира, dok. i ned.	konzervovat
конзуладен, příd.	konzulární
конкретен, příd.	konkrétní
конкурент, m	konkurent
конкуренција, ј	konkurence
конкурс, m	konkurs
конкурсен, příd.	konkursní
консеквенција, ј	důslednost, důsledek, m, následek, m
константа, ј	konstanta, stálá neproměnná veličina
констатација, ј	zjištění, s, konstatování, s
констатира, dok. i ned.	konstatovat
конституира, dok. i ned.	ustavovat, zřizovat
конструкција, ј	konstrukce, sestrojení, s
контакт, m	styk, kontakt, spojení, s
контекст, m	souvislost, ј, kontext
континент, m	světadíl, kontinent
континуитет, m	kontinuita, ј, nepřerušenost, ј
контра, přisl.	proti
контрареволуционерен, příd.	kontrarevoluční
контраст, m	opak, protiva, ј, kontrast
контрола, ј	kontrola
контролира, dok. i ned.	kontrolovat
контролор, m	kontrolor
конференција, ј	konference
конфликт, m	konflikt
концентрација, ј	soustředění, ј, koncentrace, s
концепт, m	koncept, náčrt
концепт, m	koncert
концептен, příd.	koncertní
ков, m	kůň

копач, м	kopáč, zlatokop
копнеж, м	touha, ž, silné přání
кора, ž	kůra, list těsta,
кори, ромн.	nudle
коректен, příd.	korektní
корекција, ј	oprava, korekce
корен, м	kořen
корисен, příd.	užitečný
корисник, м	uživatel
корист, м	užitek, zisk, prospěch
користи, ned.	užívat, používat
кормило, с	kormidlo
корнер, м	rohový kop (sport.)
коса, ј	vlas, kosa
котел, м	kotel
коцка, ј	kostka
кош, м	koš
кошарка, ј	košíková
кошаркар, м	košíkář, basketbalista
кошаркарски, příd.	košíkářský
краен, příd.	krajní, konečný
крај, м	konec, kraj, oblast
роден крај	rodný kraj, rodiště
без крај	bez konce, nekonečně
на крајот на краиштата	konec konců
од крај време	odjakživa, odnepaměti
не му се гледа крајот	nedohlédneš konce
крајбрежје, с	pobřeží
кral, м	král
кралица, ј	královna
кralски, příd.	královský
кратковиден, příd.	krátkozraký
краток, příd.	krátký
краста, ј	svrab, m
краставица, ј	okurka
крв, ј	krev
кравав, příd.	krvavý
кревен, příd.	krevní
креативен, příd.	tvůrčí
крева, ned.	zvedat, nést, zvyšovat (ceny)
кревет, м	lůžko, s, postel, m
кредит, м	úvěr, kredit
крене, dok.	zvednout, unést, zvýšit (ceny)
к rivина, ј	nespravedlnost, zatačka
к rivичен, příd.	trestný, trestní
крие (се), ned.	krýt, ukryvat (se)

криза, ž	krize
кризен, příd.	krizový
крило, s	křídlo
кriminal, m	kriminál
критериум, m	kritérium, s
kritика, ž	kritika
критикува, dok. i ned.	kritizovat
критичар, m	kritik
критички, příd.	kritický
кромид, m	cibule
крупа, ž	hadr, m, utěrka, cár, m
круг, m	kruh
крупен, příd.	velký, značný
круша, ž	hruška, hrušeň
круши, ned.	lámat, rozbitjet, porušovat (smlouvnu)
кубен, příd.	kubický, krychlový
куга, ž	mor
кука, ned.	kukat
кула, ž	věž
кулинарски, příd.	kuchařský
култ, m	kult
культура, ž	kultura
културен, příd.	kulturní
кум, m	kmotr
кумановски, příd.	kumanovský
куп, m	hromada, ž, kupa, ž
купи, dok.	koupit
купува, ned.	kupovat
курс, m	kurs
куршум, m	kulka, střela
кус, příd.	krátký
кутија, ž	krabice, schránka
кука, ž	dům, m
кучен, příd.	domovní
куфер, m	kufr
куче, s	pes, m

Л

лабораторија, ž	laboratoř
лав, m	lev (též ve znamení zvěrokruhu)
лава, ž	láva
лаеж, m	štěkot
лажица, ž	lžíce
лад, m	chlad
лажичка, ž	lžička

лак, m	lak
лакован, přid.	lakovany
лани, přisl.	loni
лачи, ned.	třídit, rozdělovat, očišťovat
леб, m	chleba
лев, přid.	levý
левица, ž	levá ruka, levice
левичарски, přid.	levicový
легенда, ž	legenda
легне, dok.	lehknout si, ulehknout, slehnout, uklidnit se
си легна на брашното	pokořit se, podlehknout, podrobit se
легна болен	ulehl, je nemocen
легна веќе	už se uklidnil
легнува, ned.	uléhat, lehat si, uklidňovat se
таа го легнува детето	ona ukládá dítě k spánku
лежерен, přid.	nedbalý, ležérní, lehkovážný
лежи, ned.	ležet, být nemocen, být ve vězení
лек, m	lék
лекар, m	lékař
лекарски, přid.	lékařský
лекарство, s	lékařství, medicína, ž
лекува (ce), ned.	léčit (se)
лента, ž	stuha, pentle, pásek
лели (ce), ned.	lepit, přilepovat, m
леллив, přid.	lepkavý
лесен, přid.	lehký, snadný
лет, m	let
лета, ned.	létat, letět
летен, přid.	letní
летне, dok.	vyletět, vzletět, odletět
тој му ја летна	on zmizel, vypařil se
летна да бега	začal utíkat
летнува, ned.	odlétat, vzléhat, vyléhat
лето, s	léto
леток, m	leták
ли, část. tázací , zesilující děj,	víš, že prší?
подмиňující	kdypak přijde?
знаеш ли дека врне?	utíká, co mu síly stačí
кога ли ќе дојде?	milovaný, milovaná
бега ли бега	liberál
либе, přid. (folk.)	louka
либерал, m	luční
ливада, ž	lísteček, m
ливадски, přid.	
ливче, s	

лига, ž	liga
лидер, m	leadr, politický vůdce
лизга се, ned.	klouzat se
лизгачка, ž	klouzačka
лик, m.	tvář, ž, tvar, obraz
ликвидност, ž	solventnost
ликюен, příd.	výtvarný
лимит, m	limit
линија, ž	linie, linka, čára
лирика, ž	lyrika
лист, m	list, listí
листа, ž	seznam, m, jidelníček, m
литар, m	litr
литература, ž	literatura
литературен, příd.	literární
лифт, m	výtah, zdviž, ž
лице, s	osoba, ž, tvář, ž, líc
личен, příd.	osobní
личи, ned.	podobat se, být na někoho podobný
ти личиш на мајка си	ty jsi podobný na maminku
не ти личи тоа што го правиш	to, co děláš, ti nesluší
не ти личи таа капа	ta čepice ti nesedí, nesluší
шумите ја личат нашата земја	lesy krásilí naši zemi
личност, ž	osobnost
ловец, m	lovec
логичен, příd.	logický
логор, m	tábor
позје, s	vinice, ž
позница, ž	réva, pnoucí se po stěně
локален, příd.	lokální, místní
локација, ž	lokalita, umístění, s
локомотива, ž.	lokomotiva
лорд, m	lord
лош, příd.	zlý, špatný
лошо, přísl.	špatně, zle
лукав, příd.	úskočný, listív
луксуз, m	přepych, luxus
лути (се), ned.	pálit (o paprice), zlobit se

Љ

љубезен, příd.	љаскавý, přívětivý
љубен, příd.	milý, milovaný
љубител, m	milovník, amatér
љубов, ž	láska
љубопитен, příd.	zvědavý, všetečný

M

маало, с	čtvrt (města), ž
мава, ned.	být, mávat, kývat (hlavou)
магазин, м	sklad, obchod, illustr. časopis
маж, м	muž
maj, м	květen, máj
мајка, ј	matka
мајор, м	major
мајстор, м	mistr
мајсторски, příd.	mistrovský
мајсторство, с	mistrovství
мака, ј	trápení, s, soužení, s, trýzeň
макар, přisl.	třebaže, aspoň, ačkoli
македонски, příd.	makedonský
максимален, příd.	maximální
максимум, м	maximum, s
мал, příd.	malý
малку, přisl.	trochu, málo
пред малку	před chvílí
ни најмалку	ani v nejmenším
малуброен, příd.	nepočetný, málopočetný
машичество, с	menšina
манастир, м	klášter, monastyr
мандат, м	mandát
манипулира, dok. i ned.	manipulovat
манифестација, ј	manifestace
маратон, м	maraton
маркира, dok. i ned.	značkovat, markovat, označovat
март, м	březen
маршрута, ј	maršruta, plán cesty, dráha
маса, ј	stůl, m, hmota, masa
маска, ј	mul, m, mezek, m, maska
масло, с	olej
маснотија, ј	tučnost, tuk, m
масовен, příd.	hromadný, masový
математика, ј	matematika
материја, ј	látka, hmota
материјал, м	materiál
материјален, příd.	materiální, hmotný
матурант, м	maturant
машина, ј	stroj, m
машинист, м	strojvůdce, strojvedoucí
машински, příd.	strojový

машки, příd.	mužský
мебел, m	nábytek
медал, m	medaile, ž
медицина, ž	lékařství, s, medicína
медицински, příd.	lékařský, medicinský
меѓу, předl.	mezi
меѓувреме, s	mezičas, mezitím
меѓународен, příd.	mezinárodní
меѓурегионален, příd.	meziregionální
меѓусебен, příd.	vzájemný, oboplný
меѓугтоа, přisl.	ovšem, mezitím, zatím
меѓучовечки, příd.	mezilidský
мека, ned.	bečet, mečet, bekat
менажер, m	manažer
ментален, příd.	duševní, mentální
менува (ce), ned.	měnit (se), směňovat, gram. skloňovat, časovat
мера, ž	míra
меридијан, m	poledník, meridián
мерило, s	míra, ž, měřítka
мерка, ž	míra, opatření, s
месен, příd.	masný, masitý
месец, m	měsíc
месечев, příd.	měsíční
месечен, příd.	měsíční
месност, ž	místnost
месо, s	maso
место, s	místo
метар, m	metr
метафора, ž	metafora
метод, m	metoda, ž
методологија, ž	metodologie
методолошки, příd.	metodologický
механизам, m	mechanismus
механизација, ž	mechanizace
механички, příd.	mechanicky
меч, m	meč
секој меч има две оstriци	každá hůl má dva konce
меша (ce), ned.	míchat (se), mísit (se)
мешаница, ž	směs, míchanice, mela
миг, m	okamžik, mžik
миленик, m	milý, milovaný
милијарда, ž	miliarda
милион, m	milion
милја, ž	míle
мина, ž	mina

минато, s	minulost, ž
минатогодишн, příd.	loňský
мине, dok.	přejít, projít, projet
минимален, příd.	minimální
минимум, m	minimum, s
минира, dok. i ned.	podminovávat
министр, m	ministr
министр председател	premiér, předseda vlády
министрство, s	ministerstvo
минува, ned.	procházet, projíždět
минувач, m	kolemjdoucí, pocestný
минута, ž	minuta
мир, m	mír
мирен, příd.	klidný
мирис, m	vůně, ž, aroma, s, smrad, zápach
мисла, ž	mysl, myšlenka, nápad, m
мисли (ce), ned.	myslet, přemýšlet, zamýšlet
мит, ш	mýlus
митинг, m	mítink
млад, příd.	mladý
младина, ž	mládež
младиця, m	jinoch, mladý člověk
младински, příd.	mládežnický
младост, ž	mládí, s, mladost
млак, příd.	vlažný, trochu teplý
млеко, s	mléko
многу, přisl.	moc, mnoho, velmi, dlouho
многуброен, příd.	četný, početný
многумина, přisl.	mnoho
многупати, přisl.	mnohokrát, nejednou
множество, s	množství, hojnost, ž
множина, ž, gram.	množné číslo
мнозина, přisl. (jen o mužích nebo o ženách)	mnoho, mnozí, mnohé
мнозинство, s	většina, ž
мобилен, příd.	pohyblivý, hybný
мобилизација, ž	mobilizace
мобилизира, dok. i ned.	mobilizovat
мода, ž	móda
модел, m	model
модерен, příd.	moderní
може, ned.	moci, snad, možná
можеби, přisl.	možná, snad
möglichst, ž	možnost
мозаик, m	mozaika, ž
мозок, m	mozek

мозочен, příd.	mozkový
мој, zájim.	můj
молба, ž	prosba, žádost
молчи, ned.	mlčet
мома, ž	divka, panna
момент, m	okamžik, moment
моментен, příd.	okamžitý, momentální
момина солза	konvalinka
момче, s	chlapec, m, jinoch, m, ženich, m
монарх, m	monarcha
монополен, příd.	monopolní
монополски, příd.	monopolní
монотон, příd.	monotónní
монтажа, ž	montáž
монументален, příd.	monumentální
мора, ned.	muset
мораден, příd.	morální
море, s	moře
морфолошки, příd.	morfologický
мост, m	most
мотив, m	motiv
мотивира, dok. i ned.	motivovat
мотор, m	motor
моќ, ž	moc, síla
мокен, příd.	mocný, silný, mohutný
мошне, přísl.	velmi, značně
мраз, m	led, mráz, chlad
мрак, m	tma, ž, temno, s, temnota
мрачен, příd.	temný, mračný, zamračený
мрежа, ž	síť, blána
мрежи се, ned.	zamlžovat se
сoltзите є го мрежеа погледот	slzy ji zamlžovaly oči
мртов, příd.	mrtvý
мутра, ž	úsvit, m, ranní červánky
мудро, přísl.	moudře, rozumně
музеј, m	muzeum, s
музика, ž	hudba, muzika
музичар, m	hudebník
музички, příd.	hudební
муниција, ž	munice
мустак, m	knír

H

на, předl.
книгата е на масата

na, v, do, za, o
kniha je na stole

одам на кино	jdu do kina
на младост	v mládí
на Велигден	na velikonoce
на пладне	v poledne
на сон	ve spánku
пет километри на час	pět kilometrů za hodinu
на гладно срце	na lačno
му расскажа на соседот	povýprávěl sousedovi
книгата на учителот	učitelova kniha
тој се сомнева на него	on o něm pochybuje
набој, м	mozol, kuží oko, s
набргу, přísl.	narychlo, brzy
набрзо, přísl.	narychlo, brzy
наброен, příd.	napočítaný
навала, ž	nával, m, vpád, m, nápor, m
навален, příd.	útočný, útočící, opřený
наведе (ce), dok.	sklonit (se), uvést
наведува (ce), ned.	sklánět (se), uvádět
навестува (ce), ned.	dávat na srozuměnou, napovídат
навечер, přísl.	večer, navečer
навива (ce), ned.	namotávat (se), fandit
навивач, m	fanoušek (sport.)
навидум, přísl.	na první pohled, zdánlivě
навика, ž	zvyk, m
навикне (ce), dok.	zvyknout (si), přivyknot (si)
навикнува (ce), ned.	zvykat (si), přivykat
навистина, přísl.	skutečně, vskutku, opravdu
навод, ш	odkaz, citát
наврати, dok.	usměrnit, navštívit
навраќа, ned.	usměřňovat, navštěvovat
навреме, přísl.	včas
наврши, dok.	dosáhnout
навршувा, ned.	dosahovat (věku)
нагласи (ce), dok.	zdůraznit, urovnat
нагласува (ce), ned.	zdůrazňovat, urovnávat
нагло, přísl.	prudce, příkře, ostře
награда, ž	odměna
награден, příd.	odměněný
награди, dok.	odměnit
наградува, ned.	odměňovat
над, předl.	nad, nade, o
над главата	nad hlavou
над пет години	nad pět let, více než pět let
тој беше јунак над јунаци	on byl junák nad junáky
тој долго размислуваше над	on dlouho přemýšlel o své úloze
својата задача	

надарен, příd.	nadaný, talentovaný
надвор, přisl.	venku, vně, mimo
надворешен, příd.	vnější, zahraniční
надградба, ž	nadstavba
надева се, ned.	doufat, spoléhat se
надеж, ž	naděje
надзор, m	dozor, dohled
надзира, ned.	dohližet, dozírat
надигра, dok.	obehrát, vyhrát, předčít
надигрува (ce), ned.	předstíhat v tanci, vítězit v tanci, vyhrávat, soutěžit v tanci, hře apod.
надлежност, ž	náležitost, kompetentnost
надмине, dok.	překonat, předčít
надминува, ned.	předčít, překonávat, předhánět
надмоќен, příd.	přesilový, mající převahu
надмоќност, ž	přesila
надмудри, dok.	vyzrát na někoho
надолу, přisl.	dolů, směrem dolů
надолу-надоре	sem tam
надомести, dok.	nahradit, kompenzovat, vynahradit
надоместува, ned.	nahrazovat, kompenzovat
наеднаш, přisl.	najednou, náhle
наедно, přisl.	najednou, společně
наем, m	nájem, pacht
назад, přisl.	zpět, zpátky, vzadu
назначи, dok.	označit, naznačit, jmenovat (do funkce)
назначува, ned.	označovat, naznačovat, jmenovat (do funkce)
наиде, dok.	narazit, naletět, setkat se (s ohlasem)
наидува, ned.	narážet, setkávat se (s ohlasem)
наизменичен, příd.	proměnlivý, střídavý
најави, dok.	uvědomit, oznámit
најавува, ned.	uvědomovat, oznamovat
најде, dok.	najít, odhalit
најдува (ce), ned.	nacházet se, odhalovat
најпосле, příd.	konečně, konec konců
наклонет, příd.	nakloněný, sklonný
наклоност, ž	sklon, m, náklonnost
накрай, předl.	na konec, nakonec
накратко, přisl.	krátce, stručně
накусо, přisl.	krátce, stručně
налага, ned.	vnucovat, nutit
налог, m	úkol, pokyn, instrukce, ž
наложи (ce), dok.	vnudit
намали (ce), dok.	snížit se, zmenšit se

намалува (ce), ned.	snižovat (se), zmenšovat (se)
намсна, ž	určení, s, předurčení, s
намени, dok.	předurčit, určit
наменува, ned.	předurčovat, určovat
намера, ž	úmysl, m
намести, dok.	umístit, rozmiřit
наместува, přisl.	umíst'ovat, rozmíst'ovat
наместо, přisl.	místo
намет, m	závěj, ž
наметне, dok.	přehodit, nahodit
наметнува, ned.	přehazovat, nahazovat
нанесе, dok.	snést, způsobit
наоди се, dok.	nachodit se, unavit se chůzí
наоѓа (ce), ned.	nacházet (se), nalézat (se), mít za to
напад, m	napadení, s, útok
нападне, dok.	napadnout, zaútočit, vrhnout se
напаѓа, ned.	napadat, útočit, vrhat se
напаѓач, m	útočník, agresor
напати се, dok.	natrápit se, namučit se
напис, m	článek, krátká zpráva, ž
напојува се, ned.	napájet se, inspirovat se
наполню, přisl.	zcela, úplně
напор, m	nátlak, nápor
направи, dok.	udělat, vykonat, zhotovit
напрегне, dok.	napnout (se)
напред, přisl.	v předu, kupředu
напредок, m	pokrok
напредува, ned.	prospívat, dělat pokroky
напролет, přisl.	zjara, na jaře
напротив, přisl.	naopak
напушти, dok.	opustit, zapustit
наредба, ž	nařízení, s, rozkaz, m
нареден, příd.	následující
нареди, dok.	nařídit, přikázat, uklidit
нарекува, ned.	nazývat, jmenovat
нарече, dok.	nazvat, pojmenovat
наречува, ned.	nazývat, jmenovat
наркоман, m	narkoman
наркоманија, ž	narkománie
народ, m	lid
народен, příd.	národní, lidový
народноослободителен, příd.	národněosvobozenecí
народност, ž	národnost, lidovost
нарушува, ned.	rušit, porušovat, narušovat
насекаде, přisl.	všude
населба, ž	osada, městské sídliště, s

населен, příd.	osídlený
население, s	obyvatelstvo
насети, dok.	pocítit, ucítit
наскоро, přísl.	brzy
наследи, dok.	následovat, zdědit
наследство, s	dědictví, pozůstalost
наслов, m	záhlaví, název, titulek
насмее се, dok.	nasmát se, pousmát se
насока, ž	směr, m
насоли, dok.	posolit, nasolit
насочен, příd.	namířený, nasměrovaný
насоченост, ž	zamířenosť, orientace
насочува (ce), ned.	usměrňovat, orientovat (se)
наспрема, předl.	k, ve srovnání s
наспроти, přísl.	naproti, ve srovnání s
настава, ž	výuka
наставен, příd.	vyučovací, výukový
наставка, ž	přípona
наставник, m	učitel, vyučující
настан, m	událost
настане, dok.	nastat, nadějít, stát se
настанува, ned.	nastávat, nadcházet
настап, m	vystoupení, s, nástup
настапи, dok.	vystoupit, nastoupit
настапува, ned.	vystupovat, nastupovat
настинка, ž	nastuzení, s, nachlazení, s
настојува, ned.	trvat
натамошен, příd.	další, následující
натаму, přísl.	tím směrem, dále
натера, dok.	přinutit, donutit
натерува (ce), ned.	nutit (se)
натлак, m	nános (jilu při záplavách)
натлачи, dok.	nanést, nanosit
натлачиште, s	místo zanesené nánosem, jílem
натлачува, ned.	nanášet
натпревар, m	soutěž, ž, soutěžení, s
натпреварува (ce), ned.	zvítězit v soutěži, soutěžit
наука, ž	věda
наутро, přísl.	zrána, ráno
научен, příd.	vědecký
научи се, dok.	naučit se
научник, m	vědec
научничка, ž	vědkyně
нафрли, dok.	naházet, načrtnout
нафта, ž	nafta
нација, ž	národ

национален, příd.	národní
национализам, m	nacionalismus
национализација, ž	znárodnění, s
националист, m	nacionalista
националистички, příd.	nationalistický
националност, ž	národnost
нацрт, m	náčrt, skica, ž, plán
началник, m	náčelník, velitel
начело, s	zásada, ž, princip, m
начин, m	způsob
наш, zájm.	náš
не, část.	ne
небаре, přisl.	jako by, zrovna jako
небо, s	nebe, obloha, ž
небранет, příd.	nehájený, nezakázaný
невероятен, příd.	neuvěřitelný
невиделица, ž	tma, temnota
невиден, příd.	nevýdaný
невистина, ž	nepravda, lež
невнимание, s	nepozornost
невнимателност, ž	nepozornost, ž
невозможен, příd.	nemožný
невработен, příd.	nezaměstnaný
неврзан, příd.	neúčastněný, neangažovaný
нега, ž	péče, starost
негативен, příd.	negativní, záporný
нетира, dok. i ned.	popírat, zavrhovat, odmítat
негов, zájm.	jeho
негува, ned.	pečovat, starat se
недалеку, přisl.	nedaleko, blízko
недвосмислен, příd.	nedvojsmyslný
недела, ž	neděle, týden, m
неделева, ž	tato neděle
неделен, příd.	nedělní, týdenní
недисциплина, ž	nekázeň
недисциплиниран, příd.	nedisciplinovaný
недоволен, příd.	nedostatečný
недозволен, příd.	nedovolený
недопес, dok.	nedozpívat
недоречен, příd.	nedovyslovený
недоследен, příd.	nedůsledný
недоследност, ž	nedůslednost
недостатува, ned.	nedostávat se
недостаток, m	nedostatek
недостиг, m	nedostatek, manko, s, schodek
неэффикасен, příd.	neefektivní

независен, příd.	nezávislý
независност, ž	nezávislost
незадоволен, příd.	nespokojený
незадоволство, s	nespokojenosť, ž
незаменивш, příd.	nezaměnitelný
незапирлив, příd.	nezadržiteľný
незаслужен, příd.	nezaslužený
незгоден, příd.	nevhoný, nepohodlný
неизвесен, příd.	neznámý
неизвесност, ž	neznámost
неискористен, příd.	nevyužitý
неискусен, příd.	nezkušený
нејзин, příd.	její
нејке, ned.	nechtít, neprát si
нека, část.	at', necht'
некаде, přísl.	někde, asi
некаков, příd.	nějaký
некогаш, přísl.	někdy
некогашен, příd.	někdejší
некој, зájm.	někdo
неколку, přísl.	několik
неколкумина, příd.	několik (mužů, nebo mužů a žen)
неколкупати, přísl.	několikrát
некомпетентен, příd.	neúplný, nekompletní
некритички, příd.	nekriticky
нели, část.	že, neníliž pravda
неликвидност, ž	nesolventnost
нема, ned.	nemít
неминовен, příd.	nezbytný, neodvratný
немир, p	neklid
немоќ, ž	bezmocnost, slabost
немоќен, příd.	bezmocný, slabý
необичен, příd.	neobvyklý
неодамна, přísl.	nedávno
неодамнешен, příd.	nedávný
неодбранлив, příd.	nehajitelný
неодговорност, ž	neodpovědnost
неодржлив, příd.	neudržiteľný
неоправдан, příd.	neomluvitelný
неопходен, příd.	nezbytný
неорганизиран, příd.	neorganizovaný
неосвоен, příd.	neosvojený, nezvládnutý
неоспорен, příd.	nesporný
неофицијален, příd.	neoficiální
неочесуван, příd.	nečekaný, náhlý
непишан, příd.	nepsaný

неповолен, příd.	nepříznivý
неповратен, příd.	nezvratný, nenávratný
непознат, příd.	neznámý
непокор, m	vzдор, neposlušnost, ž, vzpurnost, ž
неполн, příd.	neúplný
непоразен, příd.	neporažený, neoslněný
непосреден, příd.	bezprostřední
непотребен, příd.	nepotřebný
неправда, ž	nespravedlnost
неправилен, příd.	nesprávný
неправилност, ž	nesprávnost
непредвиден, příd.	nepředvídaný
непрекинат, příd.	nepřerušený
непремостив, příd.	nepřekonatelný
непрецизен, příd.	nepřesný
непречен, příd.	nerušený
непријател, m	nepřítel
непријателски, příd.	nepřátelský
непријатен, příd.	nepříjemný
неприфатлив, příd.	nepřijatelný
непроценлив, příd.	neocenitelný
неразбиранье, s	nepochopení
неразвиен, příd.	nerozvinutý
неразвиеност, ž	nerozvinutost
нерамноправен, příd.	nerovnoprávný
нервозен, příd.	nervózní
нереален, příd.	nereálný
неретко, přisl.	nezřídka, často
нерешен, příd.	neřešený, nevyřešený
нерешлив, příd.	neřešitelný
несебичен, příd.	nezištný, obětavý
несигурен, příd.	nejistý
неснаодлив, příd.	nepohotový, neduchapřitomný
неоснаодливост, ž	nepohotovost, neduchapřitomnost
несомнен, příd.	nesporný, nepochybný,
неспогодба, ž	neshoda, nesouhlas, m
неспокоен, příd.	neklidný
неспокој, m	neklid
неспортски, příd.	nesportovní
неспособен, příd.	neschopný
несреќа, ž	neštěstí, s
несреќен, příd.	neštastný
настручен, příd.	neodborný
несфатлив, příd.	nepochopitelný
нетрпение, s	netrpělivost, ž, nedočkavost, ž
неумолив, příd.	neúprosný

неуморен, příd.	neúnavný
неусовршен, příd.	nedokonalý
неуспех, m	neúspěch
неуспешен, příd.	neúspěšný
нешто, zájm.	něco
ни, část.	ani, ni
нивни, zájm.	jejich
ниво, s	úroveň, ž
ние, zájm.	my
ниеден, příd.	ani jeden, žádný
низ, předl.	podél, přes
низа, ž	řada, nit, svazek, m
низок, příd.	nízký
нијанса, ž	odstín, m, nuance
никаков, příd.	žádný, nijaký
никогаш, přísl.	nikdy
никој, zájm.	nikdo
нити, ниту, část.	ani
нишка, ž	nit, nitka
ништо, zájm.	nic
но, spoj.	ale, avšak
нов, příd.	nový
новина, ž	novinka, novina
новинар, m	novinář
новински, příd.	novinový
новост, ž	novinka, nová zpráva
нога, ž	noha
ноембри, m	listopad
нож, m	nůž
ножици, pomn.	nůžky, pomn.
норма, ž	norma
нормален, příd.	normální
нос, m	nos
носач, m	nosič
носи (се), ned.	nosit (se)
носител, m	nositel
ноќ, ž	noc
нуди, ned.	nabízet
нужен, příd.	nutný, potřebný
нуклеарен, příd.	nukleární

O

оаза, ž	oáza
обвинет, příd.	obviněný
обвини, dok.	obvinit, podat žalobu

обвинител, м	žalobce, prokurátor
обвинителство, с	obžaloba, ž, prokuratura, ž
обврска, ž	závazek, m, povinnost
обедини (ce), dok.	sjednotit (se)
обезбедува (ce), dok.	zajistit, zabezpečovat (se)
обележје, s	charakteristický rys, m
обете, čisl.	obě
обид, m	pokus, zkouška, ž
обиде (ce), dok.	pokusit se, zkusit
обидува (ce), ned.	pokoušet se, zkoušet
обиден, příd.	hojný, vydatný, bohatý
обичен, příd.	obyčejný, obvyklý
објави, dok.	oznámit, ohlásit, vyhlásit, uveřejnit
објавува, ned.	oznamovat, uveřejňovat
објасни, dok.	vysvětlit, objasnit
објаснува, ned.	vysvětlovat, objasňovat
объект, m	objekt, předmět
объективен, příd.	objektivní
облак, m	oblak, mračno, s
област, ž	oblast, kraj, m
облачен, příd.	oblačný
облека, ž	oděv, m
облекува (ce), ned.	oblékat se
облече (ce), dok.	obléci se
облик, m	vzezlení, s, tvar, forma, ž
обликува, ned.	dodávat podobu, tvar
обработка, ž	zpracování, s, obdělání, s
образец, m	vzor, vzorek, příklad
образование, s	vzdělání, tvoření
образован, příd.	vzdělávací
образува (ce), ned.	vytvářet, tvořit, sestavovat
обратен, příd.	obracený
оброк, m	doba přijímání potravy, porce, ž
обретен, příd.	otáčivý, otočný
обуе (ce), dok.	obout (se)
овде, овдека, přisl.	zde
овдешен, příd.	zdejší
овен, m	beran (též ve znamení zvěrokruhu)
овозможи, dok.	umožnit
овозможува, ned.	umožňovat
овој, зáјm.	tento
овојпат, přisl.	tentokrát
овошје, s	ovoce
овошка, ž	ovocný strom, m
огласи, dok.	ohlásit, oznámit
оглед, m	prohlídka, přehled, ohled

ограда, ъ	ohrada, plot, m
ограничен, příd.	omezený, ohraničený
ограничи (ce), dok.	omezit (se), vymezit
ограничува (ce) ned.	omezovat (se), vymezovat
огромен, příd.	ohromný
од, předl.	od, z, ze, za, než
одаја, ъ	pokoj, m
одамна, přísl.	dávno, odedávna
одбегне, dok.	vyhnout se, uvarovat se, prchnout
одбегнува, ned.	vyhýbat se, uvarovávat se, utíkat, prchat
одбележи, dok.	zaznamenat, poznamenat
одбележува, ned.	zaznamenávat, poznamenávat
одбива (ce), ned.	odmítat, odrážet (útok), strhávat (z platu)
одбие (ce), dok.	odmítout, odrazit (útok), "strhnout (z platu)
одбојка, ъ	odbijená, volejbal
одбојкар, m	odbijenkář, volejbalista
одбор, m	výbor
одбрана, ъ	obrana, obhajoba
одбранбен, příd.	obranný
одбранува, ned.	obhajovat, bránit, hájit
одвај, přísl.	sotva, tak tak
одвива (ce), ned.	odmotávat, odvijet, rozvíjet se
одвреме, přísl.	odedávna, odjakživa
одгледа, dok.	vypěstovat, odchovat, vychovat
одгледува, ned.	pěstovat, chovat, vychovávat
одговара, ned.	odpovídat
одговор, m	odpověď, ъ
одговори, dok.	odpovědět
одговорен, příd.	odpovědný
одговорност, ъ	odpovědnost
оддалеку, přísl.	zdaleka
оддалеченост, ъ	vzdálenost
оддалечува (ce), ned.	vzdalovat se
оддел, m	oddělení, odbor, část
одделен, příd.	oddělený, odloučený
одделение, s	oddělení, sekce, ъ
оддели (ce), dok.	oddělit (se), vydělit (se)
одделува (ce), ned.	oddělovat (se), vydělovat (se)
одеднаш, přísl.	náhle, najednou
одекне, dok.	rozléhat se, rozšířit se
одекнува, ned.	rozběhat se, rozšiřovat se, šířit se, ozývat se (o ozvěně)
одзади, přísl.	zezadu, zpoza, z druhé strany

одрема, ned.	odebírat, odnímat, zkracovat
одземе, dok.	odebrat, odejmout, zkrátit
одшив, m	ohlas, ozvěna
оди, ned.	jít, chodit, jet, jezdit, odjíždět, odcházet
оди си!	jdi!
јас си одам	já odcházím
одам на работа	jdu do práce
детето оди на училиште	dítě chodí do školy
одевме свршени една година	chodili jsme zasnoubeni jeden rok
тој оди со лоши луѓе	on má špatnou společnost
тие одат одамна	oni spolu chodí už dávno
колата одеше брзо	auto jelo rychle
тоа не ми оди од рака	to mi nejde od ruky, nedaří se mi to
каде оди овој пат	kam vede tato cesta
денеска не ми се оди на работа	dnes se mi nechce do práce
не ми оди в глава	nechápu
одигра (се), dok.	odehrát se
одигрува (се), ned.	odehrávat se, probíhat
одлика, ž	odlišnost, zvláštnost
одликува (се), ned.	odlišovat se, lišit se
одличен, příd.	výborný, výtečný
одложи, dok.	odložit
одложува, ned.	odkládat
одлуга, ž	rozhodnutí, s
одлучи (се), dok.	rozhodnout (se)
одлучува (се), ned.	rozhodovat (se)
одмазда, ž	pomsta
одминува, ned.	mínot, projet mimo, uplynout
одмор, m	odpočinek, dovolená
одмори (се), dok.	odpočinout si
однапред, přísl.	předem, z přední strany
однесе, dok.	odnést, odvest, unést, dotýkat se
однесува (се), ned.	odnášet, týkat se, unášet
одново, přísl.	znovu
однос, m	vztah
односен, příd.	souvztažný, úměrný
одобри, dok.	schválit, dovolit, povolit, potvrdit (ve funkci)
одобрува, ned.	schvalovat, dovolovat
одовде, přísl.	odtud
одозгора, přísl.	zvrchu, zhora
одолее, dok.	přemoci, překonat
одошто, spoj.	než
одраз, m	odraz
одрази (се), dok.	odrazit (se), odvrátit (se)
одразува (се), ned.	odrážet (se), odvracet (se)

одред, m	oddíl
одредба, ž	předpis, m, nařízení, s
одреден, příd.	určitý, předepsaný
одреди, dok.	určit, předepsat, stanovit
одредува, ned.	určovat, odhadovat
одречен, příd.	odmítavý, odmítnutý
одржи, dok.	zorganizovat, provést
одржува, ned.	organizovat, konat
озборува, ned.	pomlouvat, klevetit
ознака, ž	označení, s, pojmenování, s
означи, dok.	označit, s, pojmenovat, s
означува, ned.	označovat, pojmenovávat
океан, m	oceán
око, s	oko
околен, příd.	okolní, blízký
околина, ž	okolí, s, krajina kolem
околност, ž	okolnost
околу, předl.	kolem, okolo
октомбри, m	říjen
окупатор, m	okupant
окупација, ž	okupace
окупационен, příd.	okupační
олимписки, příd.	olympijský
олкъ, přisl.	tak tolik, hle tolik
оловен, příd.	оловěný
олово, s	ollovo
омраза, ž	nenávist
онака, přisl.	tak, takto
оневозможи, dok.	znemožnit, neumožnit
оневозможува, ned.	znemožňovat, neumožňovat
оној, zájm.	tamten, onen
опасен, příd.	nebezpečný
опасност, ž	nebezpečí, s
опера, ž	opera
операција, ž	operace
оперски, příd.	operní
опише, dok.	popsat
опишува, ned.	popisovat
опозиција, ž	opozice
опозиционен, příd.	opoziční
опомена, ž	upozornění, s, varování, s
оправда (ce), dok.	ospravedlnit, omluvit
оправдува (ce), ned.	ospravedlňovat, omlouvat
определба, ž	určení, s, definice
определенли (ce), dok.	určit, stanovit
определенлив, příd.	určitý, určitelný

определува (ce), ned.	určovat, stanovovat
опрема, ž	výstroj, výzbroj
опстанок, m	existence, ž
оптимизам, m	optimismus
оптоварен, příd.	přetížený, zatížený, naložený
оптоварува, ned.	přetěžovat, nakládat
opus, m	opus, dílo, s
опфаќа, ned.	objímat, obepínat
опфати, dok.	obejmout, obepnout
општ, příd.	všeobecný, společný
општествен, příd.	společenský, veřejný
општество, s	společnost, ž, veřejnost, ž
општина, ž	obecní úřad, m, obština
општински, příd.	obecní
ора, ned.	orat
ораница, ž	orná půda
орган, m	orgán
организам, m	organismus
организатор, m	organizátor
организација, ž	organizace
организационен, příd.	organizační
организира, dok. i ned.	organizovat
орден, m	řád, vyznamenání, s
орев, m	ořech (strom i plod)
оригинален, příd.	originální, původní
оригиналност, ž	originalita
ориентација, ž	orientace
ориентира, (ce)dok. i ned.	orientovat (se)
оркестар, m	orchestr
орудие, s	nástroj, m, nářadí
оружје, s	zbraň, ž, zbroj, ž
осамен, příd.	osamělý
осаменост, ž	osamělost
осведочен, příd.	osvědčený, ověřený
освен, předl.	kromě, mimo
освои, dok.	zachvátit, opanovat, osvojit
освојува, ned.	zachvacovat, obsazovat
осврт, m	přehled, zmínka
оссетен, příd.	citelný, citlivý
осигуреник, m	pojištěnec
осигурува (ce), ned.	pojišťovat (se), zajišťovat (se)
ослабен, příd.	oslabený
ослободи (ce), dok.	osvobodit, uvolnit
ослободителен, příd.	osvobozenec
ослободува (ce), ned.	osvobozovat (se)
осми, příd.	osmý

основа, ned.	založit, zřídit, opřít se
основен, příd.	základní, původní, hlavní
особен, příd.	zvláštní
особеност, ž	zvláštnost
оспособи (ce), dok.	vyučit (se), stát se užitečným
оспособен, příd.	schopen práce, vyučený
оспособува (ce), ned.	uschopňovat, stávat se užitečným
остава, ned.	zůstávat, zanechávat
остави, dok.	zůstat, zanechat, odložit
остане, dok.	zůstat, zanechat
останува, ned.	zůstávat (pozadu), propadat (ve škole)
остар, příd.	ostrý
оствари (ce), dok.	uskutečnit (se), realizovat (se)
остварува (ce), ned.	uskutečňovat (se), realizovat (se)
остров, m	ostrov
осуда, ž	rozsudek, m, ortel, m, odsouzení, s
осуди, dok.	odsoudit
осум, přisl.	osm
отвора, ned.	otvírat, zahajovat
отворен, příd.	otevřený, zahájený
отекнє, dok.	zříknout, stát se složitý
отежнува, ned.	stávat se těžkým, stávat se složitým
оти, spoj.	že, protože
отиде, dok.	odejít, odjet
откаже (ce), dok.	odříci, odmítnout
отказ, m	odmítnutí, s, odepření, s, propuštění, s
откако, přisl.	od doby, co
отколку, spoj.	než
откосо, přisl.	šikmo, napříč
открива (ce), ned.	otvírat, odhalovat, objevovat
открие (ce), dok.	otevřít, objevit
отпаден, příd.	odpadový, odpadní
отпадок, m	odpadek
отповикан, příd.	odvolaný
отпори, dok.	odpárat
отпочне, dok.	začít
отсекогаш, přisl.	odnepaměti, odjakživa
отскокнува, ned.	odskakovat, uskakovat
отстапка, ž	ústupek, m, přenechání, s
отстапи, dok.	odejít, odstoupit, ustoupit, odmítnout (něco)
отстапува, ned.	ustupovat, přenechávat
отсто, s	procento
отстрани, dok.	odstranit, odvrátit
отстраница, ned.	odstraňovat, odvracet
отсуство, s	nepříjemnost, ž, nedostatek, m

оттаму, přisl.	odtamtuď
оттука, přisl.	odtud
отфрла, ned.	odmitat, odhadzovať
отфрли, dok.	odmítnout, odhodiť
оф, citosl.	ach!
офанзива, ž	ofenzíva
офанзивен, příd.	ofenzívny
офицерски, příd.	dústojnický
официјален, příd.	oficiálni, úřední
оформува, ned.	upravovať, tvarovať
офсајд, m	ofsajd
охрабрува, ned.	dodávať odvahy, povzbuzovať
охридски, příd.	ochridský
охриѓанец, m	obyvateľ Ochridu
оценни, dok.	ocenit, zhodnotiť
оценка, ž	hodnocení, s, známka
оценува, ned.	hodnotiť, oceňovať
очекува, ned.	očekávať
очигледен, příd.	zřejmý, jasný, zjevný
очила, pomn.	brýle, pomn.
оптети, dok.	poškodiť
оптетува, ned.	poškozovať

П

па, spoj.	a, a pak, potom, ale
на сепак	a přesto
тој рече, па дури и напиша	on řekl a dokonce napsal
па, čast.	vždyť, no vždyť, nu, tak
па ти знаеш, што прашуваш	vždyť ty viš, tak co se ptáš
па, přisl.	znovu, opět, zase
па ли ќе те чекам	opět tě mám čekat?
падар, m	polní hliadka
падне, dok.	padnout, spadnout, upadnout
паѓа, ned.	padat, upadat, spadat
пазар, m	trh, den trhu
пак, spoj. a čast.	znovu, opět
пакт, m	pakt, smlouva, ž
палатализација, ž	palatalizace
памук, m	bavlna, ž
паничен, příd.	panický
панорама, ž	panoráma, s
парадокс, m	paradox
паразитски, příd.	parazitní
паралелен, příd.	souběžný, paralelní
паралелка, ž	paralelka

a, a pak, потом, ale	a, a pak, potom, ale
а песто	a přesto
он řekl а dokonce napsal	on řekl a dokonce napsal
вždyť, но вždyť, nu, tak	vždyť, no vždyť, nu, tak
vždyť ты viš, tak co se ptáš	vždyť ty viš, tak co se ptáš
znovу, опěт, засе	znovu, opět, zase
опěт тě мам чекат?	opět tě mám čekat?
полní глиадка	polní hliadka
паднout, спаднout, upadnout	padnout, spadnout, upadnout
падат, upадат, спадат	padat, upadat, spadat
трh, ден тргу	trh, den trhu
znovу, опěт	znovu, opět
пакт, сmlouva, ж	pakt, smlouva, ž
палатализација	palatalizace
бавлна, ж	bavlna, ž
паникъ	panický
панорама, с	panoráma, s
парадокс	paradox
паразитни	parazitní
сouběžný, паралелní	souběžný, paralelní
паралелка	paralelka

пари, помн.	peníze
паричен, příd.	peněžní
парк, m	park
парламентарен, příd.	parlamentní
парламент, m	parlament, shromáždění
парола, ž	heslo, s
партизан, m	partyzánský
партизански, příd.	strana
партија, ј	partikularismus
партикуларизам, m	stranický
партиски, příd.	partner
партнер, m	parcela, pozemek, m
парцела, ž	kousek, m, kus, m
парче, s	cestovní pas
пасош, m	cesta, ž
пат, m	stezka
патека, ј	trpět, strádat
пати, ned.	cvička, měkká botička pro batole
патика, ј	patofiziologie
патофизиологија, ј	vlastenectví, s
патриотизам, m	cestovat
патува, ned.	přestávka, pauza
пауза, ј	pacient
пациент, m	pedagog
педагог, m	pedagogika
педагогија, ј	pedagogický
педагошки, příd.	zpívat
пее, ned.	zpěvák, pěvec
пејач, m	krajina, obraz krajiny
пејсаж, m	pekelný
пеколен, příd.	penalta, ž
пенал, m	důchod, m, penze
пензија, ј	důchodce, penzista
пензионер, m	dávat, jít do důchodu
пензионира, dok. i ned.	důchodový
пензиски, příd.	spáleniště, domácí krb, m
пепелиште, s	motýl, m
пеперутка, ј	prádelna
перална, ј	prát
пере, ned.	období, s
период, m	stálý, permanentní
перманентен, příd.	polštář, m
перница, ј	perspektiva
перспектива, ј	пíсеň, básneň
песна, ј	náruživý zpěvák
песнопоец, m	

песок, м	písek
пет, čisl.	pět
петмина, čisl.	pět (osob), patero osob
петнасет, čisl.	patnáct
петолетка, ž	pětiletka
петорка, ž	pětka
печат, м	tisk, razítko, s
печати, ned.	tisknout
пече, ned.	péci, pálit
печка, ž	pec
пие, ned.	pít
пиетет, м	pieta, ž
пилот, м	letec, pilot
пилотски, příd.	pilotní
пинцета, ž	pinzeta
пипер, м	pepř
писател, м	spisovatel
письмен, příd.	písemný, gramotný
письмо, с	dopis, m, písmo
акредитивни писма	pověřovací listiny
писта, ž	dráha (běžecká, jezdecká)
питач, м	žebrák
пишува, ned.	psát
плакат, м	plakát
пламен, м	plamen
план, м	plán
планета, ž	planetá
плантина, ž	hora
планира, dok. i ned.	plánovat
пласира, dok. i ned.	odbývat, hledat odbyt
пласман, м	odbyt (zboží)
пластичен, příd.	plastický
плати, dok.	zaplatit
платно, с	plátno
платформа, ž	platforma
плаќа, ned.	platit
плаши (се), ned.	plašit, strašit, bát se
пливач, м	plavec
пливачки, příd.	plavecký
плод, м	plod
плочка, ž	dlaždice, deska
по, část.	do, podle
подобар	lepší
помалку	méně
	někdy též ke srovnávání podst. jmen a sloves

тој е појунак	on je větší junák
тој е помајстор	on je větší mistr
тој по знае	on ví více, je chytřejší
поага, ned.	odcházet, odjíždět
побара, dok.	vyhledat, vyžádat
побарува, ned.	hledat, žádat
победа, ž	vítězství, s
победи, dok.	zvítězit
победник, m	vítěz
победоносен, příd.	vítězoslavný, vítězný
побуда, ž	povzbuzení, s, podnícení, s, motiv, m
побуди, dok.	povzbudit, podnítit, iniciovat
побудува, ned.	povzbuzovat, podněcovat
поведе, dok.	vést, začít vést, zavést
повеќе, прísl.	více
повик, m	křík, povyk, výzva, zvolání, apel
повика, dok.	zavolat, vyzvat, povolat
повикува, ned.	povolávat, vyzývat
повлекува (ce), ned.	tahat, odtahovat, odvolávat
повлече (ce), dok.	táhnout, odtáhnout, odvolat
поворд, m	uzda, ž, opráť, ž, důvod
повоен, příd.	poválečný
поволен, příd.	příznivý, vyhovující
повреда, ž	poškození, s, poranění, s
повреден, příd.	poškozený, poraněný
повремен, příd.	periodický, dočasný
поврзан, příd.	svázaný, spojený, spjatý
поврзува (ce), ned.	svazovat, spojovat
површина, ž	povrch, m, plocha
повторен, příd.	opětovný, opakovací
повтори, dok.	opětovat, zopakovat (se)
повторливост, ž	opakovost, opakovatelnost
повторува (ce), ned.	opakovat (se)
поглед, m	pohled, názor
поговорка, ž	přísloví, s, rčení, s
погоди (ce), dok.	uhodnout, trefit, zasáhnout
погодок, m	trefa, ž, zásah
погреб, m	pohřeb
погрешен, příd.	chybný, nesprávný
подалеку, прísl.	dál, dále
податок, m	údaj
подвиг, m	hrdinský čin, hrdinství, s
подготви (ce), dok.	připravit (se)
подготвува (ce), ned.	připravovat (se)
подготовка, ž	příprava
поддржи, dok.	podpořit

поддръжува, ned.	podporovat
поддршка, ž	podpora
поделба, ž	dělení, s, rozdělení, s
подели (ce), dok.	rozdělit (se), podělit (se)
подем, m	rozmach, rozkvět
подобри (ce), dok.	zlepšit (se)
подобрува (ce), ned.	zlepšovat (se)
подрачје, s	oblast, ž, obvod, m
подруг, příd.	poněkud jiný
поединец, m	jednotlivec
поединечен, příd.	jedinečný, jednotlivý
поезија, ž	poezie
поема, ž	poema
поен, m	bod (ve sportu)
поет, m	básník
поетика, ž	poetika
поетски, příd.	básnický
пожар, m	požár
позив, m	výzva, ž, povolání, s, přivolání, s
позитивен, příd.	kladný, pozitivní
позиција, ž	pozice
познава, ned.	poznávat, dovídat se
познат, příd.	známý
поим, m	pojem, představa, ž
поинаков, příd.	poněkud jiný
поинаку, přísl.	poněkud jinak
појава, ž	jev, m, zjev, m, persona
појави (ce), dok.	objevit se, ukázat se
појавува (ce), ned.	objevovat se, ukazovat se
појде, dok.	odejít, odjet
покаже (ce), dok.	ukázat (se), projevit (se)
покажува (ce), ned.	ukazovat (se), projevovat (se)
показател, m	ukazatel, znak
покраина, ž	kraj, m, oblast
покрайински, příd.	krajský, oblastní
покрай, předl.	vedle, u
покрене (ce), dok.	pozvednout (se)
покренува (ce), ned.	pozvedávat (se)
покрива (ce), ned.	pokrývat (se), zakrývat (se)
покрие (ce), dok.	pokryt (se), zakryt (se)
пол, m	pohlaví, s, pól, polovina, ž
поле, s	pole
полека, přísl.	pomalu, zlehka, tiše
полемика, ž	polemika
политика, ž	politika
политичар, m	politik

политички, příd.	politický
полн, příd.	plný, tlustý
полноќ, ј	půlnoc
половина, ј	polovina
положба, ј	poloha, postavení, s, stav, m
полски, příd.	polský, polní
полуфинале, с	semifinále
помага (ce), ned.	pomáhat, poskytovat pomoc, vzájemně si pomáhat
поместен, příd.	přemístěný
помине, dok.	projít, přejít (kolem)
поминува, ned.	procházet, přecházet
помогне (ce), dok.	pomoci
помогнува (ce), ned.	pomáhat, poskytovat pomoc, podporovat, vzájemně si pomáhat
помор, м	mor, hromadný úhyn, řež, ž
помош, ј	pomoc
помошен, příd.	pomocný
помошник, м	pomocník, náměstek
понатаму, přisl.	dál, dále
понеделник, м	pondělí, s
понекогаш, přisl.	někdy
понекој, zájm.	leckdo, ledakdo, někdo
поништи, dok.	anulovat, znehodnotit
поништува, ned.	anulovat, rušit platnost, znehodnocovat
понуди (ce), dok.	nabídnout (ce)
понудува (ce), ned.	nabízet, nabízet své služby, nabízet se
поодамна, přisl.	dávno, dříve
поодделен, příd.	určitější
попладне, с	odpoledne
пополека, přisl.	pomaleji, tišeji
пополни, dok.	doplnit, zaplnit
пополнува, ned.	zaplňovat, doplňovat
поправа (ce), ned.	opravovat, napravovat, zlepšovat (si)
поправи (ce), dok.	zdraví, zotavovat se
поприште, с	opravit, zotavit se, napravit
популарен, příd.	působiště, pole působnosti
популаризира, dok. i ned.	populární
популарност, ј	popularizovat
попусто, přisl.	popularita
попушта, ned.	zbytečně
попушти, dok.	ustupovat, slevovat (ceny), ochabovat
поради, předl.	polevit, slevit, ustoupit
пораз, ш	kvůli
поразговара, dok.	porážka, ј, rána, ј
	povyprávět, pohovořit

порази, dok.	porazit, zarazit, otřást
порака, ž	poselství, s, příkaz, m
поранешен, příd.	dřívější
пораст, m	růst, přírůstek
порасте, dok.	vyrůst, vychovat
пороби (ce), dok.	zotročit, vzít do zajetí, stát se otrokem, dostat se do zajetí
поробува, ned.	zotročovat, podmaňovat
порој, m	příval vody (po dešti)
посака, dok.	popřát, chtít, poprosit, požádat (o rukou)
посакува, ned.	přát, chtít, prosit, žádat (o ruku)
посвети (ce), dok.	zasvětit, věnovat (se)
посветува (ce), ned.	zasvěcovat (se), věnovat (se)
посебен, příd.	zvláštní, speciální
посебност, ž	zvláštnost, specifikum, s
посега, ned.	dotýkat se cti, sahat
посегне, dok.	dotknout se (cti), sáhnout, natáhnout se (po něčem)
посета, ž	návštěva
посети, dok.	navštívit
посетува, ned.	navštěvovat
последен, příd.	poslední
последица, ž	následek, m, důsledek, m, výsledek, m
послужи (ce), dok.	posloužit, uhostit
послужува (ce), ned.	sloužit, hostit (se), obsluhovat
посматра, ned.	dohlížet, dívat se, prohlížet
посматрач, m	pozorovatel, dohlížitel
посомнева, dok.	zapochybavat
посочи, dok.	ukázat, poukázat
посочува, ned.	ukazovat, poukazovat
посреден, příd.	nepřímý
постави се, dok.	postavit, umístit, uvést
поставува ce, ned.	umíšťovat, rozestavovat
постапка, ž	čin, m, jednání, s, postup, m
постапи, dok.	postoupit, jednat
постапува, ned.	jednat, postupovat
постепен, příd.	postupný, posloupný
постига, ned.	dosahovat, dohánět
постигне, dok.	dosíci, dohonit
постигнува, ned.	dosahovat, dohánět
постоечки, příd.	existující, jsoucí
постои, ned.	existovat, být
постојан, příd.	stálý, trvalý
потому, přisl.	dál, v dalším
потврда, ž	potvrzení, utvrzení, doklad

потврди (ce), dok.	potvrdit, utvrdit
потврдува (ce), ned.	potvrzovat, utvrzovat
потег, m	tah, rys
потекло, s	původ, m
потекнува, ned.	pocházet
потем, předl.	potom, posléze
потенцијал, m	potenciál
поткуп, m	úplatek
примал поткуп	bral úplatek
давал поткуп	dával úplatek
потоа, přisl.	potom, po té
поток, m	potok, tok, proud
потпише (ce), dok.	podepsat (se)
потпишува (ce), ned.	podepisovat (se)
потпретседател, m	místopředseda, viceprezident
потрага, ž	stíhání, s
потреба, ž	potřeba, nezbytnost
потребен, příd.	potřebný, nezbytný
потресе (ce), dok.	otřást, potřást
потресува (ce), ned.	otřásat, třást, zatřásat, potřásat
потроши (ce), dok.	utratit, vyčerpat, vydat
потрошува (ce), ned.	utrácet, vydávat, čerpat, vynakládat, spotřebovávat
потрошувачка, ž	spotřeba
потсети (ce), dok.	připomenout (se), upomínat
поттик, m	impuls, podnět
потфат, m	podnikání, s, nápad, iniciativa
потфрла, ned.	podhazovat, vyhazovat do výšky, nadhazovat, podkládat
потфрли, dok.	vyhodit do výšky
потцени, dok.	podcenit, nedocenit
потценува, ned.	podceňovat, nedoceňovat
пофали (ce), dok.	pochválit, pochlubit se
пофалува (ce), ned.	chválit, chlubit se, chvástat se
поход, m	tažení, s, pochod
почва, ž	půda, země, základ, m
почетен, рѣд.	začátečný
почетнички, рѣд.	začátečnický
почеток, m	začátek
починат, рѣд.	odpočatý, mrtvý
починка, ž	odpočinek, m
почит, ž	úcta
почитува, ned.	ctít, vážit si, uctívat
почне (ce), dok.	začít (se)
почнува (ce), ned.	začínat (se)
почувствува (ce), ned.	pociít (se)

пошта, ž	pošta
прав, m	prach, pyl, prášek
правда, ž	pravda, spravedlnost
праведен, příd.	spravedlivý
правен, příd.	právní
правец, m	směr, kurs
прави (ce), ned.	dělat se, tvořit, vyrábět
правилен, příd.	správný
правилник, m	instrukce, ž, návod, reglament
правило, s	pravidlo
право, s	právo
правоговор, m	ortoepie, ž
праг, m	práh, pražec
празни (ce), ned.	vyprazdňovat (se), uvolňovat
празник, m	svátek
пракса, ž	praxe
практика, ž	praxe, zkušenost
практичен, příd.	praktický
prasловенски, příd.	praslovanský
пратеник, m	kurýr, poslanec
пратенички, příd.	poslanecký
праща (ce), ned. i dok.	ptát se, prosit, tázat se, klást otázky
прашува (ce), ned.	ptát se, vyptávat se
прв, příd.	první
првак, m	politický vůdce, šampion
првенка, ž	šampionka, vítězka
првенствен, příd.	prvořadý, prvotní, původní
првенство, s	prvenství, přednost, mistrovství (sport.)
првин, přísl.	nejprve
првоборец, m	veterán nár. osvob. boje
првпат, přísl.	poprvé
преглед, m	přehled, prohlídka
прегледа (ce), dok.	prohlédnout (se), přehlédnout
преговори, mn.	rozhovory, vyjednávání, s
преголем, příd.	převeliký, příliš velký
пререе, dok.	přehrát, přetopit
пред, předl.	před
предава (ce), ned.	předávat, přednášet, vzdávat se
предавнички, příd.	zrádcovský
предаде (ce), dok.	předat, doručit, vzdát se
предвид, přísl.	zřetel
предвиди, dok.	předvídat, předpovědět
предвидува, ned.	předpovídat, předvídat
предводи, ned.	vést, stát v čele
предводник, m	vůdce, náčelník

предел, м	krajina, ž, terén, kraj
преден, příd.	přední
предизборен, příd.	předvolební
предизвик, м	vyslování, provokace
предизвика, dok.	vyslovat, vyprovokovat
предизвикау, ned.	vyslovávat, provokovat
предилница, ž	přádelna
предлага, ned.	navrhovat, předkládat
предлог, м	návrh, předložka, ž
предложи, dok.	předložit, navrhnut
предметен, příd.	předmětný
предност, ž	přednost, převaha
предуслов, м	předpoklad, předběžná podmínka, ž
предучилишен, příd.	předškolní
преѓа, јз	příze
презадоволен, příd.	příliš spokojený
презеде, dok.	převzít, uchvatit
преземе, dok.	převzít, uchvatit
презентира, dok. i ned.	představovat, prezentovat
презиме, с	příjmení
преиспита, dok.	přezkoumat
преиспитува, ned.	přezkoumávat
преквалификација, јз	rekvalifikace
прекин, м	přerušení, s, přestávka, ž
прекине (се), dok.	přerušit, přervat
прекинува (се), ned.	přerušovat, přervávat
прекрасен, příd.	překrásný, nádherný
прекрои, dok.	znova rozkrájet, rozstříhat, změnit stříh
прекројува, ned.	měnit stříh, znova stříhat
прекршок, м	přestupek
преку, předl.	přes
прелета, dok.	přeletět, proletět, mihnut se
прелетува, ned.	přelétat, prolétat, míhat se
преместуван, příd.	přemístováný, stěhovaný
премиер, м	předseda vlády, premiér
премија, јз	prémie
премин, м	přechod, přejezd, brod
премине, dok.	přejít, přejet, projet, převézt, přebrodit, folk. umřít
преминува, ned.	přecházet, přejíždět
премногу, přísl.	přiliš mnoho
пренесе (се), dok.	přenést (se), převést, předat
пренесува (се), ned.	přenášet (se), převážet
пренос, м	přenos, převoz
преобразба, јз	reorganizace, reforma

преовлада і преовладее, dok.	převážit, získat převahu
преовладува, ned.	převládat, převažovat
преоден, příd.	přechodný
прекупација, ј	zaneprázdněnost
преостане, dok.	zůstat, zbýt
препознатлив, příd.	poznatelný, rozeznatelný
препорача (ce), dok.	doporučit, poradit, dát doporučení
препорачува, ned.	doporučovat
претпушта, ned.	ponechávat, propůjčovat
препушти, dok.	ponechat, propůjčit, udělit oprávnění
преработка, ј	přepracování, s
преран, příd.	přliš raný
прераскаже, dok.	převyprávět, povyprávět podruhé, znova
прераскажува, ned.	převyprávět, znova vyprávět
пресвртница, ј	obrat, m, změna
пресек, m	rozlez, rozstřih, průřez
пресели (ce), dok.	přestěhovat se
преселува (ce), ned.	stěhovat se
пресипе, dok.	přesypat, přelít
пресипува, ned.	přesypávat, přelévat
пресмета, dok.	výčislat, přepočítat
пресметка, ј	výpočet, m, zúčtování, s
пресметнува і пресметува (ce), ned.	vypočítávat, vyčíslovat, přepočítávat, započítávat (se)
пресрет, m	vstříc
престан, m	ustání, s
престане, dok.	přestat, ustati, přerušit
престанува, ned.	přestávat, ustávat, přerušovat
престапен, příd.	zločinný, trestuhodný
престој, m	pobyt
престојува, ned.	pobývat, žít
престол, m	trůn
престрелка, ј	přestřelka
пресуда, ј	rozsudek, m, ortel, m
пресуден, příd.	rozhodující, osudný
претвора (ce), ned.	přetvářet, předělávat, přeměňovat (se)
претвори (ce), dok.	přetvořit, přeměnit, předělat
претежен, příd.	převážný
претензија, ј	nárok, m, požadavek, m
претеран, příd.	přlišný, přehnaný
претпазлив, příd.	opatrny, ostrážitý
претплатник, m	předplatitel
претпостави, dok.	dopustit, připustit, předpokládat
претпоставува, ned.	předpokládat, připouštět
претпријатие, s	podnik, m

претрес, м	prohlídka (policejní), ž, posouzení, s
претрпи, dok.	přetrpět, snést, vydržet
претрпва, ned.	trpět, snášet, strádat
претрча, dok.	přeběhnout, proběhnout
претрчува, ned.	přebíhat, probíhat, zabíhat (se)
претседател, м	předseda
претседателство, с	předsednictvo
претстава, ј	představa, představení, s
претстави (се), ned.	představit (se)
претставник, м	představitel, zástupce
претставништво, с	zastupitelství
претставува (се), ned.	představovat (se), reprezentovat
претстои, ned.(jen 3. os. sg.)	nastat, stát před kým
претходен, přid.	předchozí, předešlý
префрили (се), dok.	přehodit se, přehodit, překročit
префрлува (се), ned.	přehazovat (se), přehazovat, překračovat
прецизен, přid.	přesný, precizní
прецизира, dok. i ned.	upřesňovat, precizovat
пречека, dok.	uvítat, přijmout, dočkat se
преческува, ned.	vítat, přijimat
пречи, dok.	překážet
пречка, ј	překážka
пречкрта, dok.	přeškrtnout, zaškrtnout
пречкргува, ned.	přeškrťovat, zaškrťovat
пречувствителност, ј	přílišná citlivost, přecitlivělost
при, предл.	při, u
приближи (се), dok.	přiblížit (se)
приближува (се), ned.	přiblížovat (se)
приватен, přid.	soukromý
приведе, dok.	přivést, dovést do konce, předvést, podvést
приведува, ned.	přivádět, uvádět, předvádět
привилегија, ј	privilegie, výsada
привилегиран, přid.	privilegovaný
привлекува (се), ned.	přitahovat (se), přivlékat se, lákat
привлече (се), dok.	přitáhnout, přilákat
привлечен, přid.	přitažlivý
привремен, přid.	dočasný
приговор, м	námitka, ј, protest
придобива, ned.	nabývat, získávat
придонес, м	přispění, s, přispěvek, přínos
придонесе, dok.	přispět
придонесува, ned.	přispívat
придружба, ј	doprovod, m, procesí, s
придружи (се), dok.	doprovodit, připojit se

придружува (ce), ned.

прием, m

призма, ž

признава, ned.

признае, dok.

признание, s

пријава, ž

пријави (ce), dok.

пријател, m

пријателски, příd.

пријателство, s

пријатен, příd.

пријде, dok.

прикаже, dok.

прикажува, ned.

приказ, m

приказна, ž

приквечерина, přísl.

приглухочок, m

прилепски, příd.

Прилепчанец, m

прилив, m

прилика, ž

приличен, příd.

прилог, m

галголски прилог, gram.

прима (ce), ned.

примат, m

примен, příd.

примени, dok.

применува, ned.

пример, m

примерен, příd.

примерок, m

прими (ce), dok.

принуди, dok.

принудува, ned.

принц, m

прицип, m

приод, m

приоритет, m

припадне, dok.

припадник, m

припадност, ž

припаѓа, ned.

doprovázet (též na klavír), připojovat se

příjem, přijetí, recepce

prizma, s, hranol, m

přiznávat, uznávat

přiznat, uznat

uznání, vděčnost, ž

udání, s, registrace

udat, registrovat (se)

přítel

přátelský

přátelství

příjemný, milý

přistoupit, přiblížit se

povyprávět, předvést

vyprávět, předvádět

vyprávění, s, předvádění, s, přehled

pohádka

vpodvečer

připojka, ž

prilepský

obyvatel Prilepu

příliv, nával

přiležitost

příhodný

příloha, ž, přiložení, s

přechodník

přijimat (se), dostávat

primát

přijatý

použít, využít

používat, využívat

příklad

vzorný, příkladný

výtisk, kus

přijmout, dostat

přinutit, donutit, přimět

nutit, donucovat, vynucovat

princ

zásada, ž, princip

příchod, způsob, metoda

přednost, ž, priorita ž

připadnout, patřit

příslušník, přívrženec

příslušnost

příslušet, patřit, připadat

припише, dok.	dopsat, přípsat
припишугва, ned.	přípisovat, dopisovat
приреди, dok.	uspořádat, zorganizovat
приредува, ned.	pořádat, organizovat, připravovat
природа, ž	příroda
природен, příd.	přírodní, přírozený
присили, dok.	donutit, přinutit
присилугва, ned.	nutit, přinucovat
приспособен, příd.	přizpůsobený
пристап, m	přístup
пристапи, dok.	přistoupit, připojit se
пристигне, dok.	přijet, dorazit, přijít
пристига, ned.	přicházet, přijíždět, dohánět
присуство, s	přítomnost, ž
присуствува, ned.	být přítomen
присутен, příd.	přítomný
притиска (ce), ned.	tlačit se, přitlačovat
притисне (ce), dok.	přitlačit, přitisknout (se)
притисок, m	tlak
притоа, přisl.	přítom
притрча, dok.	přiběhnout, doběhnout
притрчува, ned.	dobíhat, přibíhat
прифати, dok.	přijmout, přichytit
прифатлив, příd.	přijatelný
прифаќа, ned.	přijímat, přichytávat
приход, m	příchod, příjem, zisk
причина, ž	příčina
проба (ce), dok.	zkoušet, pokoušet se
пробив, m	průlom, otvor
пробива (ce), ned.	prorážet, probíjet (se)
проблем, m	problém
проблематика, ž	problematika
проблематичен, příd.	problematický
ровери, dok.	prověřit, ověřit
роверка, ž	prověrka
провира (ce), ned.	prostrkovat, protlačovat (se)
прогласен, příd.	vyhlášený, prohlášený
прогласува (ce), ned.	vyhlašovat, prohlašovat
прогноза, ž	předpověď, prognóza
прогнозира, dok. i ned.	předpovídat
програма, ž	program, m
програмира, dok. i ned.	programovat
прогрес, m	pokrok
прогресивен, příd.	pokrokový
продава (ce), ned.	prodávat (se)
продавница, ž	prodejna

продаде (се), ned.	prodat (se)
продолжение, s	prodloužení, pokračování
продолжки (се), dok.	prodloužit (se), pokračovat
продолжува (се), ned.	prodlužovat (se), pokračovat
продор, m	průnik, prorážení, s
продукт, m	výrobek, produkt
продуктивност, ž	produktivita
продукция, ž	výroba, produkce
проект, m	nárys, nákres, projekt
проекција, ј	průměr, m, promítání, s, projekce
проза, ј	próza
прозен, рѣд.	prozaický
прозорец, m	okno, s
проигра, dok.	prohrát
проигрува, ned.	prohrávat
произведе, dok.	vyrobit, udělat (dojem)
произведен, рѣд.	vyroběný
произведува, ned.	vyrábět
производ, m	výrobek
производен, рѣд.	výrobní
произлегува, ned.	pocházet, vznikat, vyplývat
произлезе, dok.	vyplynout, vzniknout, vzejít
произнесува (се), ned.	pronášet, proslovovat, vyslovovat (se)
произнесе (се), dok.	pronést, proslovit, vyslovit (se)
пројави (се), dok.	projevit se, odhalit
пројавува (се), ned.	projevovat se, odhalovat
прокнижи, dok.	zapsat do knihy
прокнижува, ned.	zapisovat do knihy
проколне, dok.	proklít
проколнува, ned.	proklínat
пролет, ј	jaro, s
пролонгира, dok. i ned.	prodlužovat, prolongovat
промаши, dok.	prošvihnout, propást
промашува, ned.	prošvihovat
промена, ј	proměna, přeměna
променлив, рѣд.	proměnlivý
промовира, dok. i ned.	promovat
промрори, dok.	zabručet, zamumljet, zavrčet
промрорува, ned.	mumlat, bručet, breptat
пронајде, dok.	objevit, vypátrat, nalézt
пронајдок, m	objev, vynález
пронаоѓа, ned.	objevovat, nalézat, nacházet
проникне (се), dok.	proniknout, prodrat se
проникнува, ned.	pronikat, prodírat se, zachvacovat
пропаганда, ј	propaganda
пропис, m	předpis, instrukce, ј

пропуст, м	vynechání, s, propustka, ž
пропушта (ce), ned.	propouštět, promeškávat, vynechávat
пропусти (ce), dok.	ynechat, propustit, promeškat
просветен, příd.	osvětový
просечен, příd.	průměrný
прослава, ž	oslava
прославен, příd.	oslavený
проследен, příd.	vypátraný, následovaný
прости се, dok.	odpustit, rozloučit se
просто, písl.	prostě, jednoduše
простор, м	prostor
просторија, ж	místnost
простува (ce), ned.	odpouštět, loučit se
протест, м	protest
протестира, dok. i ned.	protestovat
против, předl.	proti
противи (ce), dok.	protivit se, odpírat
противнапад, м	protiútok
противник, м	protivník, nepřítel
противнички, příd.	nepřátelský
проучи, dok.	prostudovat, probádat, prozkoumat
проучува, ned.	zkoumat, studovat
профессионален, příd.	profesionální
профессионалец, м	profesionál
профессор, м	profesor
профит, м	zisk
процент, м	procento, s
прочита, dok.	přečíst
прочитува, ned.	pročitat
прошири (ce), dok.	rozšířit (se), rozprostřít (se)
проширува (ce), ned.	rozširovat, prostírat se
пруга, ж	trat'
пружи (ce), dok.	natáhnout se, poskytnout (pomoc)
психички, příd.	duševní, psychický
психолошки, příd.	psychologický
птица, ж	pátek, m
публика, ж	publikum, s, veřejnost
публикува, ned.	uveřejňovat, tisknout
публицист, м	publicista, žurnalista
пункт, м	bod, místo, s
пушка, ж	puška
пушкомитралез, м	minometná puška, ž
пушта, ned.	pouštět, vypouštět, vpouštět, spouštět
пушти, dok.	pustit, propustit, vypustit
тиче, ned.	hanobit, nadávat

P

раб, м	otrok
работа, ї	práce
работен, příd.	pracovní
работи, ned.	pracovat, zabývat se (něčím)
работиллица, ї	dílna
работник, м	dělník
работнички, příd.	dělnický
рагби, рошн.	rugby
радијатор, м	radiator
радијација, ї	radiace
радио, с	rádio
радост, ї	radost
радува (сe), ned.	radovat se
раға (ce), ned.	rodit (se), dávat úrodu, urodit se
разбере, dok.	pochopit, porozumět, dorozumět se
разбива (ce), ned.	rozbit (se), lámat se
разбие (ce), dok.	rozbit se, zlomit se
разбира (ce), ned.	chápat, rozumět
разбирлив, příd.	pochopitelný
разбоj, м	tkalcovský stav
развива (ce), ned.	rozvíjet (se), vyvijet, vyvolávat (fotky)
развие (ce), dok.	rozinout, vyvinout, vyvolat (snímky)
развиток, м	rozvoj, vývoj
развоен, příd.	rozvojový
развоj, м	rozvoj
разгледа, dok.	prohlédnout, projednat
разгледница, ї	pohlednice
разгледува, ned.	prohlížet, projednávat
разговара (ce), ned.	rozmouvat, povídат, hovořit
разговор, м	rozhovor, rozmluva, ž, konverzace, ž
разен, příd.	různý
разигран, příd.	roztancovaný, přelstěný
разлигави (ce), dok.	rozslintat se, rozplakat se
разлика, ї	rozdíl, m
разликува (ce), ned.	dělat rozdíl, rozlišovat
различен, příd.	různý, rozličný
размена, ї	výměna
размер, м	roznér
размисли (ce), dok.	popřemýšlet, promyslet
размислува (ce), ned.	přemýšlet, promyšlet
разнобоен, příd.	různobarevný
разновиден, příd.	rozmanitý, různý, pestrý
разочара (ce), dok.	sklamat se, rozčarovat
разочарува (ce), ned.	klamat se, rozčarovávat

разработен, příd.	rozpracováný
разработка, ž	zpracování, s, obdělávání, s
разреши, dok.	výřešit, uvolnit (z funkce)
разузнавач, m	rozvědčík
разузнавачки, příd.	výzvědný
разум, m	rozum
рак, m	rak (též ve znamení zvěrokruhu), rakovina
рака, ž	ruka
ракета, ž	raketa
ракија, ž	rakije (vodka z hroznů nebo ovoce)
раководи (се), ned.	vést (se)
раководител, m	vedoucí
раководство, s	vedení
ракотворба, ž	ruční práce
ракува (се), ned.	tisknout si ruce s někým
рамен, příd.	rovný
рамка, ž	rámeček, m, rámeček
рамнодушен, příd.	lhostejný
рамноправен, příd.	rovnoprávný
рамноправност, ž	rovnoprávnost
рамнотежа, ž	rovnováha
рамо, s	rameno
ран, příd.	raný, časný
рана, ž	rána, zranění, s
ранг, m	rang, pořadí, s
рандеву, s	dostaveníčko, setkání, rendez-vous
ранет, příd.	raněný
расипе (се), dok.	pokazit se, proměnit (peníze), rozsypat, rozházet
расипува (се), ned.	kazit, proměňovat (peníze)
расистички, příd.	rasistický
раскаже, dok.	povyprávět
раскажува (се), ned.	vyprávět
раскажувачки, příd.	vyprávěčí
раскошен, příd.	rozkošný, skvostný
располага (се), ned.	rozestavovat, disponovat
расположен, příd.	rozestavěný, disponovaný
расположение, s	uspořádání, rozložení, dispozice, ž
расположлив, příd.	být k dispozici
распоред, m	rozvržení, s, rozvrh
распореден, příd.	rozvržený
распореди (се), dok.	rozestavit, rozložit, umístit
распоредува, (се), ned.	rozvrhovat, rozmíštěvat (se)
расправа, ž	rozprava, diskuse
расправа (се), ned.	rozprávět, diskutovat

распределба, ž	rozdelení, s, distribuce
распределен, příd.	rozdelený
раст, m	růst, vzrůst
расте, ned.	růst, prorůstat
растеж, m	růst
растение, s	rostlina, ž
растресит, příd.	kyprý, sypký
растројство, s	průjem, m, nepořádek, m
расчисти (се), dok.	očistit se, osvětlit
расчистува (се), ned.	očistovat (se), dávat do pořádku, osvětlit, vnést jasno
рационален, příd.	rozumový, racionální
рачен, příd.	ruční
реагира, dok. i ned.	reagovat
реакција, ž	reakce
реакционерен, příd.	reakční
реален, příd.	reálný
реализатор, m	realizátor
реализација, ž	realizace
реализира, dok. i ned.	realizovat
реалистички, příd.	realistický
реалност, ž	realita
ревизија, ž	revize
револвер, m	revolver
револт, m	protest, nebole, ž
революција, ž	revoluce
революционер, m	revolucionář
революционерен, příd.	revoluční
регион, m	oblast, ž, region
регистрира, dok. i ned.	registrovat
регуларен, příd.	pravidelný, řádný, regulérní
регулиран, příd.	upravený, regulovaný
ред, m	řada, ž, řádek, pořádek
редакција, ž	redakce
реди (се), ned.	řadit (se), upravovat, uklízet
редица, ž	řádek
редовен, příd.	pravidelný, řádný
редок, příd.	vzácný, řídký
редукција, ž	redukce
режија, ž	režie
режим, m	režim
режисер, m	režisér
режисерка, ž	režisérka
режисерски, příd.	režisérský, režijní
рез, m	řez
резерва, ž	rezerva, zásoba, záloha

резервен, příd.	rezervní, záložní
резервиран, příd.	rezervovaný
резервоар, m	nádržka, ž, vodojem, rezervoár
резимира, dok. i ned.	shrnovat, rezumovat
резолуција, ž	rezoluce
резултат, m	výsledek
резултатски, příd.	výsledkový
река, ž	řeka
рекорд, m	rekord
рекорден, příd.	rekordní
рекордер, m	rekordér
релативен, příd.	relativní
релација, ž	spojová linka, vztah, m
рсми, s i m	remíza, ž
репрезентативен, příd.	reprezentativní
репрезентативец, m	reprezentant
репрезентација, ž	reprezentace
реприза, ž	repríza
репродукција, ž	reprodukce
република, ž	republika
републички, příd.	republikový
репутација, ž	pověst, reputace
респект, m	úcta, ž, respekt, ž
ресторан, m	restaurace, ž
рестрикција, ž	restrikce
реферат, m	referát
референдум, m	referendum, s
референт, m	referent
рехабилитација, ž	rehabilitace
рецензентски, příd.	recenzentský
рецензија, ž	recenze
реч, ž	řeč, proslov, m, přednáška
рече, dok.	říci
речиси, přisl.	téměř
реченица, ž	věta
финална реченица	vedlejší věta
решава (се), ned.	rozhodovat (se)
решавачки, příd.	rozhodující
решение, s	rozhodnutí, řešení
решеност, ž	rozhodnost
реши (се), dok.	vyřešit, rozhodnout
решителен, příd.	rozhodný, odhodlaný
решителност, ž	rozhodnost, odhodlanost
риба, ž	ryba
риби, mn.	ryby (ve zvěrokruhu)
ривал, m	soupeř, sok, protivník

ригорозен, příd.	přísný, rigorózní
рид, ш	chlum, kopec, pahorek
римски, příd.	římský
ринг, ш	ring
ритам, ш	rytmus
робува, ned.	otročit, žít v otroctví
род, ш	rod, příbuzenstvo, s
роденден, м	narozeniny, poinn.
роди (се), dok.	porodit, urodit, narodit se
родител, м	rodič
роднина, ѡ	příbuzný, příbuzenstvo
рок, ш	lhůta, ž, termín
роман, ш	román
романтичарски, příd.	romantický
романтичен, příd.	romantický
рочиште, с	soudní síň
руда, ѽ	ruda, oj
рудар, ш	horník
рударски, příd.	hornický
рударство, с	hornictví
рудник, м	důl, šachta, ž
рулек, ш	kojenec
рунда, ѽ	runda, kolo, s
рус, příd.	rusý, plavý
руски, příd.	ruský

C

с (v poezii, v nářečích), předl.

с кози, с овци

са, zájm.

са ноќ

са лето

са зима

сабота, ѽ

саботен, příd.

сад, ш

сади, ned.

садница, ѽ

сака, ned.

ако сакаш дојди

сакам да дојдеш

само него го сакам

ти посакувам (сакам) се

најубаво

с, se, celý

с козами, с овцemi

(pouze s podst. jmény označujícími
čas)

celou noc

celé léto

celou zimu

sobota

sobotní

nádoba, ѽ

sázet

sazenice

chtít, přát (si), milovat

chceš-li, přijd'.

chci, abys přišel

jen jeho miluji (chci)

přeji ti všechno nejlepší

што сака нека стане	at' se stane co se stane
месо не сака да јадеш	maso bys neměl jíst
сакат, příd.	mrzák, invalida
сала, ž	sál, s
салдо, s	saldo
сам, příd.	sám
самец, m	osamocený člověk
самит, m	summit
самоволен, příd.	svévolný, protizákoný
самоопределува (се), ned.	osamostatňovat se
самостоен, příd.	samostatný
самостојност, ž	samostatnost
самота, ž	samota, osamocenost
самоубиство, s	sebevrážda, ž
самоуправа, ž	samospráva
самоуправен, příd.	samosprávný
самоуправува, ned.	samospravovat
самоуправувач, m	samosprávce
самрак, m	sounrak, šero, s
санационен, příd.	sanační
сандақ, m	truhla, bedna, kufr
санирал, příd.	léčený, vyléčený
санитетски, příd.	sanitní, zdravotnický
санкција, ž	sankce
сантиметар, m	centimetr
сведок, m	svědek
сведочи, ned.	svědčit
сведоштво, s	svědectví
сведува (се), ned.	svádět dohromady, omezovat
свеж, příd.	čerstvý, svěží, čilý
свесен, příd.	uvědomělý, s, vědomý, probudilý, s
свест, ž	vědomí, uvědomění
свет, m	svět, lidé
светилка, ž	hořící svíce, svícen, světlo
светлина, ž	světlo, svít
светло, s	světlo, osvětlení
светол, příd.	světlý
светски, příd.	světový
свечен, příd.	slavnostní, sváteční
свеченост, ž	slavnost
свещтар, m	svičkař
свински, příd.	vepřový
свираж, m	hraní, s, hvízd, pískot
свири, ned.	hrát, pískat, hvízdat
своевиден, příd.	zvláštní, svérázný
своевремен, příd.	včasný, vhodný, příhodný

свой, зájm.	svůj
свойствен, příd.	vlastní, vrozený, náležící
сврти (ce), dok.	obratit (se), otočit (se)
свртува (ce), ned.	obracet (se), otáčet (se)
cé, зájm.	vše, všechno
себе (си), зájm.	sebe, sobě
северен, příd.	severní
сега, přisl.	nyní
сегашен, příd.	nynější, současný
сегашност, ž	součastnost
седи, ned.	sedět, bydlet
седми, čísl.	sedmý
седмица, ž	týden
седмичен, příd.	týdenní
седницифа, ž	zasedání
седум, čísl.	sedm
седуммина, čísl.	sedm (osob)
сеедно, přisl.	to je jedno
сезона, ž	sezóna
секаде, přisl.	všude
секако, přisl.	všelijak, jistě, v každém případě
секаков, зájm.	všelijaký
секвенција, ž	sekvence
секогаш, přisl.	vždycky, vždy
секој, зájm.	každý
секојдневен, příd.	každodenní, všední
секојдневје, s	každodennost
секретар, m	tajemník, sekretář
секретаријат, m	sekretariát
сектор, m	úsek, sektor
секунда, ž	vteřina, sekunda
селанец, m	vesničan
селекција, ž	výběr, m, selekce
село, s	vesnice, ž
селски, příd.	vesnický, venkovský
семе, s	semeno
семеен, příd.	rodinný
семејство, s	rodina, ž
семоќен, příd.	všemocný
сензација, ž	senzace, podiv, m, obdiv, m
сензибилитет, m	citlivost, ž, senzibilita, ž
сениште, s	přízrak, m, přelud, m
сенка, ž	stín
сепак, spoj.	přesto, přece
септември, m	září, s
серија, ž	série

сериозен, příd.	vážný, plísný, důležitý, seriózní
сериозност, ž	vážnost, důležitost, serióznost
сестра, ž	sestra
сестран, příd.	všestranný
сети (ce), dok.	pocítit, vzpomenout si
сеќава (ce), ned.	vzpomínat (si), cítit
сече, ned.	sekat, kácer, stříhat
сибирски, příd.	sibiřský
сигнатура, ž	signatura, značka
сигурен, příd.	bezpečný, jistý
сигурност, ž	bezpečnost, jistota
сила, ž	síla
силен, příd.	silný, mocný
символ, m	symbol, znak, znamení, s
симетричен, příd.	souměrný, symetrický
симнс (ce), dok.	sejmout, sundat, svléci
симнува (ce), ned.	snímat, sundávat, svlékat
симпатизер, m	přívřzenec
симпатија, ž	sympatie
симпатичен, příd.	sympatický
симпозиум, m	sympozium, s
симфониски, příd.	symfonický
син, m	syn
син, příd.	modrý
синдикат, m	fdbory, pomn, syndikát
синоќа, přísl.	včera večer
синтеза, ž	syntéza
сиот (сите)	veškerý, celý
сирење, s	sýr, m
сиромашен, příd.	chudý, chudobný
систем, m	systém, soustava, ž
сит, příd.	syty, nasycený, najezený
ситет, příd.	drobný, malý
ситнища, ž	drobnost, maličkost
ситуација, ž	situace
cjaj, m	záření, s, lesk, velkolepost, ž
скала, ž	schody, žebřík, stupňek
скап, příd.	drahý
скепса, ž	pochybnost, skepse
скијање, s	lyžování
скица, ž	skica
склад, m	sklad
скоевец, m	člen SKJ
скокне, dok.	skočit, vyskočit,
скопски, příd.	skopský
скоро, přísl.	rychle, brzy, nedávno, téměř

скорпија, ž	štír (též ve zvěrokruhu), m
скромен, příd.	skromný
скриши (ce), dok.	rozbit (se), zlomit (se)
скулптура, ž	socha, skulptura
слаб, příd.	slabý, hubený
слабост, ž	slabost, hubenost
славеј, m	slavík
славен, příd.	slavný
слави, ned.	slavit, oslavovat
славист, m	slavista
славистика, ž	slavistika
слалом, m	slalom
следен, příd.	následující
следи, ned.	sledovat, následovat, vyplývat
следува, ned.	sledovat, náležet, vyplývat
слика, ž	obraz, fotografie
сликар, m	mališ, umělec, fotograf
сликарски, příd.	maliřský, fotografický
сликарство, s	maliřství, výtvarné umění
сличен, příd.	podobný
слобода, ž	svoboda
слободен, příd.	svobodný
слог, m	slabika, ž
сложен, příd.	složitý, komplikovaný
слой, m	vrstva, ž, sloj
слуга, m	sluha
служба, ž	služba
службен, příd.	služební
служи, ned.	sloužit, obsluhovat
слух, m	sluch, slyšení, s
слушаен, příd.	náhodný, nahodilý
слушај, m	případ, příležitost, ž, náhoda
слушчи (ce), dok.	stát se, přihodit se
слушка, ž	případ, m, příležitost, náhoda, ž
слушува (ce), ned.	stávat se, přiházet (se)
слуша, ned.	slyšet, poslouchat
слушне, dok.	uslyšet, poslechnout
смали, dok.	zmenšit, ubrat, zmírnit
смее (ce), ned.	smát se, smět
смел, příd.	smělý, odvážný
смелост, ž	smělost, odvážnost
смена, ž	směna
сменни (ce), dok.	směnit, změnit (se)
сменува, ned.	měnit (se)
сместува (ce), ned.	umisťovat, ubytovávat
смета (ce), ned.	počítat (se)

сметка, ž	účet, m
сметководство, s	účtárna, ž
смеша (ce), dok.	smíchat, poplést
смешен, příd.	směšný, zábavný
смирен, příd.	uklidněný, klidný
смири (ce), dok.	uklidnit se, smířit se
смысла, ž	smysl, m
смыслен, příd.	vymyšlený
смерть, ž	smrt
снајде, dok.	poradit si, orientovat se
снаодлив, příd.	obratný, čilý
снег, m	sníh
снимама (ce), ned.	snímat, fotografovat
сниматель, m	filmař, kinooperátor
снимен, příd.	nafilmovaný, vyfotografovaný
сними (ce), dok.	vysotografovat se
носити, ned.	snášet, trpět, odnášet
со, předl.	s, se
соба, ž	pokoj, m
собере (ce), dok.	sebrat (se), posbírat
собир, m	shromáždění, s, mítink
собира (ce), ned.	sbírat, shromažďovat
собиралиште, s	shromaždiště
соблекувална, ž	převlékárna
собор, m	pout', ž, svátek, sněm
соборен, příd.	chrámový
соборец, m	spolubojovník
собори, dok.	svalit, povalit, svrhnout
соборува, ned.	svrhovat, srážet
собран, příd.	sebraný, shromážděný
собрание, s	shromáždění, schůze, ž
собраниски, příd.	parlamentární
собые (ce), dok.	vyzout, zouvat (se)
совесен, příd.	svědomitý, čestný
совест, ž	svědomí, s
совет, m	rada, ž, porada, ž
советник, m	poradce, rádce
советски, příd.	sovětský
советува (ce), ned.	radit (se)
совлада, dok.	zvládnout, překonat
современ, příd.	současný, moderní
современик, m	současník
современост, ž	současnost
совршен, příd.	dokonalý
согласен, příd.	souhlasící, shodný
согласува (ce), ned.	souhlasit, uvádět do souladu

согледа, dok.	uvidět, všimnout si
согледува, ned.	vidět, pozorovat
соговорник, m	společník, spolubesedník
содржи, ned.	obsahovat
содержина, ž	obsah, m
содержински, příd.	obsahový
соединет, příd.	spojený, sjednocený
создава (ce), ned.	vytvářet (se), zakládat
создаде (ce), dok.	vytvořit, založit
сознание, s	vědomí, uvědomění
соиграч, m	spoluhráč
союз, m	svaz, spolek, aliance, ž
союзен, příd.	svazový, spojenecký
союзник, m	spojenec
союзнички, příd.	spojenecký
сок, m	štáva
сокриен, příd.	ukrytý, skrytý
солза, ž	slza
солидарност, ž	solidarita
солиден, příd.	solidní
солист, m	solist
соло, s	sólo
сомнева (ce), ned.	pochybovat, podezřívat
сомнение, s	pochybnost, ž, podezření
сомнителен, příd.	pochybný, podezřelý, nedůvěřivý
сон, m	spánek, sen
сонува, ned.	snít
сонце, s	slunce
сончев, příd.	sluneční
сообраќаен, příd.	dopravní
сообраќај, m	doprava, ž
сообраќајница, ž	silnice
соовдетеен, příd.	odpovídající, příslušný, náležitý
соопити, dok.	sdělit, oznámit
соопштува, ned.	sdělovat, oznamovat
соочи (ce), dok.	zkonfrontovat
соочува (ce), ned.	konfrontovat
сопира (ce), ned.	zastavovat se
сопре (ce), dok.	zastavit se
сопруга, ž	manželka
сопствен, příd.	vlastní
сопственост, ž	vlastnictví, s
соработка, ž	spolupráce
соработник, m	spolupracovník
соработничка, ž	spolupracovnice
соработува, ned.	spolupracovat

сопта, ž	druh, m, jakost
сосед, m	soused
соседен, příd.	sousední
сосем, přisl.	zcela, úplně
состојба, ž	stav, m
состав, m	složení, s, sestavení, s, směs, ž
составен, příd.	složený, sestavený, skládaci
составка, ž	součást
составува (ce), ned.	sestavovat, skládat (se)
состанок, m	schůze, ž, setkání, s
состои ce, ned.	skládati se, být
состојба, ž	stav, m, situace
состојка, ž	součást, ingredience
социјален, příd.	sociální
социјализам, m	socialismus
социјалистички, příd.	socialistický
сочини, dok.	sestavit, vytvořit, stvořit, sepsat (např. smlouvu)
сочинува, ned.	sestavovat, tvořit
сочува (ce), ned.	uchovat, zachovat
спална, ž	ložnice
спас, m	záchrana, ž, spása, ž
спаси (ce), dok.	zachránit se, spasit
специјален, příd.	speciální, zvláštní
специјализиран, příd.	specializovaný
специјалист, m	odborník, specialista
специјалност, ž	obor, m, speciálnost
специфичен, příd.	zvláštní, specifický
специфичност, ž	specifičnost
спечали, dok.	vydělat, vyhrát
спечалува, ned.	vydělávat, vyhrávat
спие, ned.	spát
списание, s	časopis, m
список, m	seznam, soupis
сплетка, ž	pomluva, klep, m, kleveta
спогодба, ž	smlouva, domluva
спогоди (ce), dok.	domlubit se, smluvit se
спогодува (ce), ned.	smlouvat, domlouvat (se)
спој, m	spojení, spoj
спокоен, příd.	klidný, pokojný, tichý
спокојство, s	klid, m, pokoj,
спомен, m	vzpomínka, ž, upomínka, ž
спомене, dok.	vzpomenout
спонтан, příd.	spontánní, živelný
спор, m	spor, soudní spor
според, předl.	podle, ve srovnání

споредба, ъ	srovnání, s
споредува (ce), ned.	srovnávat (se)
спорт, m	sport
спортист, m	sportovec
спортски, přid.	sportovní
способен, přid.	schopný
способност, ъ	schopnost
спрема, ъ	výstroj, výzbroj
спречи, dok.	zabránit, přerušit
спроведе, dok.	provést, vyprovodit
спроведува, ned.	provádět, vyprovázet
спроти, předl.	proti, naproti, vpředvečer
спротивен, přid.	protější, opačný
спротивност, ъ	opak, protiklad
спротивстави (ce), dok.	odporovat, stavět se proti
спротивставува (ce), ned.	odporovat
спушта (ce), ned.	spouštět se, vypouštět, snižovat (ceny)
спушти (ce), dok.	spustit, vypustit
сред, předl.	uprostřed
среда, ъ	středa
средба, ъ	setkání, s, shledání, s
среде, přisl.	vprostřed
среден, přid.	střední
среди (ce), dok.	uspořádat, dát do pořádku
средина, ъ	prostředí
средиште, s	středisko, centrum
среднорочен, přid.	střednědobý
средношколец, m	středoškolák
средношколски, přid.	středoškolský
средство, s	prostředek, m
срећне (ce), dok.	potkat (se), setkat se
срећнува (ce), ned.	potkávat se, setkávat se
срећесело, s	náměstí v centru obce
среќа, ъ	šestí, s
среќава (ce), ned.	setkávat (se), potkávat (se)
среќен, přid.	šťastný
српски, přid.	srbský
српскохрватски, přid.	srbocharvátsky
срце, s	srdce
десната и левата комора на срцето	pravá a levá komora srdeční
на гладно срце	na lačno
со драго срце	s radostí
од длабочината на срцето	z hloubi duše
срце мое	drahoušku můj!
стабилен, přid.	stálý, pevný, stabilní

стабилизација, ј	stabilizace
стабилизира, dok. i ned.	stabilizovat
стабилност, ј	stabilita
став, м	stanovisko, s, hledisko, s, pozice, ј
става, ј	postava, figura
стадион, м	stadion
стадиум, м	stadium, s
стаж, м	stáž, ž, odpracovaná léta
стан, м	byt
стандарт, м	standard, standart
стандарден, příd.	standardní, standartní
стане, dok.	vstát, stát se
станица, ј	stanice, nádraží, s
становиште, с	stanovisko, hledisko
становува, ned.	vstávat, stávat se
стапи, dok.	vstoupit, stoupnout
стапка, ј	stopa, krok
стар, příd.	starý
старател, м	poručník, opatrovník
старост, ј	staroba, stáří, s, letitost
старт, м	start
стартува, ned.	startovat
стаса, dok.	dohnat, dostihnout, dorazit
статива, ј	stativ, m
статистика, ј	statistika
статус, м	status
статут, м	statut
стварност, ј	skutečnost, realita
стебло, s	kmen, m, peň stromu, m
стега (ce), ned.	stahovat (se)
стекне, dok.	získat, dostat
стекнува, ned.	získávat, dostávat
степен, м	stupeň
стереотипен, příd.	stereotypní
стесни (ce), dok.	zúžit se, omezit (právo)
стеснува (ce), ned.	zúžovat (se)
стигне, dok.	dostihnout, dorazit, dojít, dojet
стигнува, ned.	dostihovat, docházet, dojíždět
стил, м	styl
стилски, příd.	stylový
стипендија, ј	stipendium, s
стих, м	verš
стихиен, příd.	živelný
стихозбирка, ј	sbírka veršů
стои, ned.	stát, nacházet se
стока, ј	zboží, s

стопанисува, ned.	hospodařit
стопански, příd.	hospodářský
стопанственик, m	hospodářský činitel
стопанство, s	hospodářství
стопира, ned. i dok.	stopovat
стопостотен, příd.	stoprocentní
стопроцентен, příd.	stoprocentní
стори (ce), dok.	udělat, učinit
сторител, m	obžalovaný, odpůrce
стотина, čisl.	sto, stovka
страв, m	strach
страда, ned.	trpět, strádat
стража, ž	stráž, hlídka
стражар, m	strážník, strážce
стражарница, ž	policejní oddělení, s
страна, ž	strana, bok, m, větev
странец, m	cizinec
страница, ž	stránka
страничен, příd.	postranní, poboční
странка, ž	strana
странски, příd.	cizinecký, zahraniční
странство, s	cizina, zahraničí
страст, ž	vášeň
стратегически, příd.	strategický
страхува (ce)	bát se, strachovat se
страшен, příd.	strašný, strašlivý
стрела, ned.	střílet
стрела, ž	střela
стрелец, m	střelec (též ve zvěrokruhu)
стрелка, ž	střelka, ručička
стремеж, m	úsilí
стреми (ce), ned.	usilovat
стркала (ce), dok.	skutálet se, svalit se
стркалува (ce), ned.	kutálet (se), svalovat (se)
стрниште, s	strniště
строг, příd.	přísný
строгост, ž	přísnost
строфа, ž	strofa
стрплив, příd.	trpělivý
стрпливост, ž	trpělivost
струење, s	proudění, proud, m
струја, ž	proudění, s, proud, m
струка, ž	obor, m, povolání, s
структурна, ž	struktura
Струмичанец, m	obyvatel Strumice
струполи (ce), dok.	svalit se, upadnout, zřítit se

strupoluba (ce), ned.	svalovat se, upadat, řítit se
стручен, příd.	odborný
стручњак, м	odborník, specialista
струшки, příd.	stružský
студен, příd.	studený, chladný
студент, м	student
студија, ј	studie
студира, ned.	studovat
субјект, м	subjekt
субјективен, příd.	subjektivní
суvenир, м	pamatka, ž, věc na památku, ž, suvenýr
суверен, příd.	suverénní
суверенитет, м	suverenita
сугерира, dok. i ned.	sugerovat
суд, м	soud
судба, ј	osud, m, úděl, m
судбина, ј	osud, m, úděl, m
судбоносен, příd.	osudový, fatální
суди (ce), ned.	soudit (se), vyslovovat soud
судија, м	soudce
судир, м	střet, srážka, ž, konflikt
судиски, příd.	soudní
судрува (ce), ned.	střetávat se, srážet se
судски, příd.	soudní
сум (1. os. sg.)	jsem
сума, ј	peněžní částka, suma, součet, m
сумира, dok. i ned.	sčítat, dělat úhrn, závěr
супа, ј	polévka
супстанција, ј	podstata, hmota, látka, substance
суптилен, příd.	útlý, jemný, tenký
суров, příd.	syrový, nezpracovaný
суровина, ј	surovina
суспендиран, příd.	odstraněný, odstavený, subpendovaný
сушална, ј	sušárna
существен, příd.	podstatný, důležitý
существо, с	bytost, ž, tvor, m, podstata, ž
сущтина, ј	podstata
суштински, příd.	podstatný
сфати, dok.	pochopit
сфаќа, ned.	chápat
сфера, ј	obor, m, okruh, m, sféra
сцена, ј	scéna
сценарио, с	scénář, m
сценски, příd.	scénický

T

та, spoj.

беше стар та неможеше да
пешачи
та ова, та она
тоа, та тоа

тая, зájm.

табела, ž

таблица, ž

тавче, s

тага, ž

таен, příd.

тажен, příd.

тайност, ž

тайфун, m

така, přisl.

таканаречен, příd.

таков, zájm.

такса, ž

тактика, ž

талент, m

таму, přisl.

тапет, m

татко, m

татков, příd.

татковина, ž

творец, m

творечки, příd.

творештво, s

тврд, příd.

тврди, ned.

театар, m

театарски, příd.

тежок, příd.

теза, ž

тек, m

тековен, příd.

текст, m

текстилен, příd.

текстилка, ž

телевизија, ž

телевизиски, příd.

телевизор, m

телеграма, ž

телефонски, příd.

тело, s

a

был старый и не мог ходить пешком

ту одно, ту другое
столе и одно и тот же

она, тато

табулка

деска, табуле, поднос, m

пекач, m, панвица, ž

смутек, m, стеск, m, тескнота

тайный

смутный, тескнота

тайна, тайство, s

тайфун

так

такзваний

таковый

колхозные, s, поплаток, m, таҳса

тактика

надание, s, талант

там

тапета, ž

отец

отцовский, отцов

власт

творец

тврдый, твердый

творба, ž

тврдый, твердый

тврдит, провозглашать

драма, s

драматический

тежкий, неудобный

теза, дисертация

пробег, прход

текущий, обычный (учет)

текст

текстиль

текстильная фабрика, m

телевизион

телевизор

телеграмма

телефонный

тело, тело, орган, m

тема, ž	téma, s, námět, m
тематски, příd.	tematický
темел, m	základ, fundament
темелен, příd.	základní, fundamentální
темелник, m	základní kámen
темен, příd.	temný, tmavý
темнее (ce), ned.	stmívat se, temnět
темнина, ž	tma, temnota
темница, ž	tma, temnota
температура, ž	teplota, temperatura
тепмо, s	tempo
тенденција, ž	sklon, m, snaha, tendence
тенденциозен, příd.	tendenční
тенис, m	tenis
тенисер, m	tenista
тенисерка, ž	tenistka
тениски, příd.	tenisový
тенок, příd.	tenký
теоретски, příd.	teoretický
теорија, ž	teorie
терапевтски, příd.	léčebný, terapeutický
терен, m	terén, půda
теренски, příd.	půdní, terénní
територија, ž	území, s, teritorium, s
територијален, příd.	územní, teritoriální
терор, m	teror
тероризам, m	terorismus
тесен, příd.	úzký, těsný
тест, m	test
тестиран, příd.	testovaný
тетовски, příd.	tetovský (z města Tetova)
Тетовчанец, m	obyvatel Tetova
техника, ž	technika
технички, příd.	technický
технологија, ž	technologie
тече, ned.	téci, protékat, probíhat
течен, příd.	kapalný, tekutý, plynulý
тешкотија, ž	potíž, těžkost, nesnadnost
ти, зájm.	ty
тивко, přisl.	tiše, klidně
тие, зájm.	oni, ony, ona
тим, m	mužstvo, s, družstvo, s, tým
тип, m	typ
типичен, příd.	typický
тираж, m	tiráž, ž
Титоввелешанец, m	obyvatel Titova Velesu

тигула, є	titul, m, hodnost
ткаачница, є	tkalcovská dílna
товар, m	náklad
тогаш, přisl.	tehdy
тој, zájm.	on, ten
токму, přisl.	právě, akorát
толкав, zájm.	takový, tak velký
толку, přisl.	tolik
толкува, ned.	vykládat, vysvětlovat
толкувач, m	vykladač, vysvětlovatel
тон, m	tón, tuna, ž
тоне, ned.	tonout, potápět se
тонски, příd.	tónový
топ, m	dělo, s
топка, є	koule, míč, m
топчина, є	teplo, s, teplota, vlivnost
топол, příd.	teplý
тотален, příd.	všeobecný, totální
точен, příd.	přesný
точка, є	tečka
трага, є	stopa
трагедија, є	tragédie
трагичен, příd.	tragický
традиција, є	tradice
традиционален, příd.	tradiční
традиционализам, m	tradicionalismus
трае, ned.	trvat, pokračovat
трактор, m	traktor
тракторист, m	traktorista
транспорт, m	doprava, ž, transport
трасформација, є	přeměna, transformace
трга (ce), ned.	tahat, vydávat se
тргне (ce), dok.	vytáhnout, vydat se
тргнува (ce), ned.	tahat, vydávat se, trpět
трговски, příd.	obchodní
треба, ned.	muset
трева, є	tráva
тревнат, příd.	travnatý
тренд, m	trend
тренер, m	trenér
тренинг, m	tréning
тренира, dok. i ned.	trénovat
треперлив, příd.	třesoucí se, chvějivý
тресе (ce), ned.	třásti se, vytřepávat, chvět se
треска, є	horečka
трет, čísl.	třetí

третина, ž	třetina
три, čísl.	tři
трибуна, ž	tribuna
трие (ce), ned.	třít se, rozšírat se
триесет, čísl.	třicet
трик, m	trik
трикотажа, ž	trikotáž
трилион, m	trilion
триптихи, přísl.	trípkový
триумф, m	vítězství, s, triumf
трка, ž	běh, m, závod, m
тркала (ce), ned.	koulet se, kutálet se
тркачки, příd.	závodní, běžecký
трн, m	trn, ostn, šíp
тројка, ž	trojka
тројца, čísl.	tří (muži, nebo muži a ženy)
троши (ce), ned.	drobit se, drolit se, utráct
трошок, m	výdaj, útrata, ž
трпеза, ž	stůl, m, pohoštění, s
трпи (ce), ned.	trpět
труба, ž	roh, m, trouba
труби, ned.	troubit, hrát na roh
труд, m	práce, ž
труди (ce), ned.	snažit se, starat se
трупа, ned.	hromadit, kupit
трча, ned.	běhat, utíkat
трча во устата на ёаволот	strkat hlavu do oprátky, do smyčky
туѓ, příd.	cizí
тужен, příd.	obžalovaný, obviněný
тужител, m	navrhovatel, žalobce
тука, přísl.	zde
туку, spoj.	ale, nýbrž
тукушто, přísl.	právě, sotvaže
тунел, m	tunel
туризам, m	turistika, ž, turismus
турист, m	turista
туристички, příd.	turistický
турка (ce), ned.	strkat, vrážet, tlačit (se)
турнеја, ž	turné, s, zájezd, m
турнир, ž	turnaj
турски, příd.	turecký
тутун, m	tabák
түш, m	sprcha, tuš

K

ке

ке пишувам

ке дојдам

келија, ъ

керка, ъ

částice k tvoření futura

budu psát

přijdu

buňka, ъ, cela, ъ

dcerka, dcerka

У

у, předl.

уапси, dok.

убав, přid.

убавина, ъ

убеди (ce), dok.

убедлив, přid.

убедува (ce), ned.

убисн, přid.

убиец, m

убиство, s

уверен, přid.

увери (ce), dok.

уверлив, přid.

уверува (ce), ned.

увид, m

увиди, dok.

увод, m

угледен, přid.

угостителство, s

утрева (ce), ned.

утре (ce), dok.

удар, m

удел, m

удира (ce), ned.

удри (ce), dok.

ужива, ned.

укаже (ce), dok.

укажува (ce), ned.

укине, dok.

укинува, ned.

укор, m

улица, ъ

улога, ъ

умес, ned.

уметник, m

уметнички, přid.

u, při

uvěznit, zadržet

hezký, pěkný

krása

přesvědčit (se), přemluvit

přesvědčivý

přesvědčovat (se)

zabitý, zastřelený

vrah

vražda, ъ, zabiti

přesvědčený

přesvědčit se, spolehnout se

přesvědčivý

přesvědčovat (se)

kontrola, ъ, revize, ъ

prohlédnout, uvidět

úvod

významný, urozený, vznešený

pohostinství

hrát (se), ohřívat, oteplovat

ohráť (se), oteplít, vyjít (obvykle o

slunci, měsíci)

úder

účast, ъ, úloha, ъ, úděl, osud

bít, tlouci (se), klepat

udeřit, uhodit, zaklepat

užívat si, požívat

ukázat se, prokázat

ukazovat se, prokazovat

zrušit, odvolat

rušit, odvolávat

výtka, ъ, výčitka, ъ

ulice

úloha, role

umět, dovést

umělec

umělecký

уметност, ž	umění, s
умешност, ž	dovednost
умира, ned.	umírat
уморен, příd.	unavený, úmorný
умре, dok.	umřít
унапредува, ned.	posunovat dopředu
универзален, příd.	všeobecný, univerzální
универзитет, m	univerzita, ž
универзитетски, příd.	univerzitní
унија, ž	unie
униформа, ž	uniforma, stejnokroj, m
уништен, příd.	zničený
уништи, dok.	zničit, vyhubit, vykořenit, zrušit (smlouvu, rozsudek)
уништува, ned.	ničit, hubit, rušit (rozsudek)
уочлив, příd.	patrný, zřejmý
упати, dok.	usměrnit, zaslat, uvést do podstaty věci
упатува се, ned.	usměřňovat, uvádět do podstaty věci
уплати, dok.	zaplatit, předplatit
уплатува, ned.	předplácat, platit, vyplácat
упорен, příd.	umíněný, houževnatý
упорност, ž	umíněnost, houževnatost
употреба, ž	použití, s
употреби, dok.	použít, využít
употребува, ned.	používat, využívat
управа, ž	správa, ředitelství, s
управник, m	správce, ředitel
управува, ned.	spravovat, řídit
урбан, příd.	urbanní, městský
урбанистички, příd.	urbanistický
уреден, příd.	uspořádaný, pořádný
уреди, dok.	zařídit, dát do pořádku, zredigovat
уредник, m	redaktor
уредува, ned.	redigovat, dávat do pořádku
усвои, dok.	osvojit si
усвојува, ned.	osvojovat si, přijmout
уследи, dok.	následovat
уследува, ned.	sledovat, následovat
услов, ш	podmínka, ž
услуга, ž	služba, obsluha
усно, přisl.	ústně
усоврши (се), dok.	zdokonalit (se)
усовршува (се), ned.	zdokonalovat (se)
усогласи (се), dok.	uvést v soulad
усогласува (се), ned.	uvádět do souladu
успева, ned.	prospívat, mít úspěch

успее, dok.	prospět, uspět
успех, m	úspěch
успешен, příd.	úspěšný
успокои (ce), dok.	uklidnit (se), utěšit (se), smířit (se)
успокојува (ce), ned.	uklidňovať (se), utišovať
уста, ž	ústa, pomen., jícen, m, chrtán, m
голема уста	velká ústa
не ми се клава залак в уста	nemám hlad
тој има блага уста	on má sladké řeči
в уста ми е (зборот)	mám to (slovo) na jazyku
тој ни уста не отвори	neřekl ani slovo
со половина уста	napůl úst
уста има, јазик нема	mlčenlivý, uzavřený člověk
три усти чекаат дома од мене	tři krky na mne doma čekají
уште имаш уста да зборуваш	to se nestydiš ještě mluvit
устав, m	ústava, ž
уставен, příd.	ústavní
установа, ž	úřad, m, ústav, m, instituce
утврди (ce), dok.	schválit, potvrdit, upevnit
утврдува (ce), ned.	schvalovať, potvrzovať, upevňovať
утре, přisl.	zítra
утреден, přisl.	zítra (ve dne)
утрешен, příd.	zítřejší
утро, s	ráno, jitro
утроба, ž	břicho, s, střeva, vnitřnosti
учебен, příd.	učebný, školní
ученик, m	žák
ученичка, ž	žákyně
учесник, m	účastník
учество, s	účast, ž
учествува, ned.	účastnit se
учи (ce), ned.	učit, učit se
училищен, příd.	školní
училиште, s.	škola, ž
училница, ž	třída
учител, m	učitel
уште, přisl.	ještě

Ф

фабрика, ж	továrna, fabrika
фаворит, m	oblíbenec, favorit
фаза, ž	fáze, vývojové období, s, stav, m
факт, m	fakt, skutek, skutečnost, ž
фактор, m	činitel, faktor
факултет, m	fakulta, ž

факултетски, příd.	fakultní
фалач, m	chvastoun
фамилија, ž	rodina
фантазија, ž	fantazie, obrazivost
фантастичен, příd.	fantastický
фати (се), dok.	chytit, zajmout, zaujmout
фака (се), ned.	chytat, zajímat, zaujímat
фаул, m	faul
фашизам, m	fašismus
фашист, m	fašista
фашистички, příd.	fašistický
февруари, m	únor
федерален, příd.	federální
федерализам, m	federalismus
федеративен, příd.	federativní
федерација, ž	federace
фелтон, m	fejeton, článek pod čarou
феномен, m	fenomén, neobvyklyj jev
фер, příd., neskł.	fér, čestný, správný
фестивал, m	festivál
фигура, ž	postava, figura, individuum, s
фигурација, ž	obraznost, ozdobnost
фигурира, dok. i ned.	figurovat
физика, ž	fyzika
физички, příd.	fyzický, fyzikální
філм, m	film
філмски, příd.	filmový
філозоф, m	filozof
филозофија, ž	filozofie
филозофски, příd.	filozofický
филхармонија, ž	filharmonie
фин, příd.	prvotřídní, jemný
финале, s	finále
финален, příd.	konečný, závěrečný, finální
финансира, dok. i ned.	financovat
финансиски, příd.	finanční
финиш, m	konec závodní dráhy, finiš
фирма, ž	firma
фонд, m	fond
форма, ž	forma, tvar, m
формалистички, příd.	formalistický
формација, ž	formace, útvar, m, (geologický)
формира, dok. i ned.	formovat, vytvářet
формула, ž	vzorec, m, formule
форум, m	fórum
fosфор, m	fosfor, s

фотографија, ž
фрагмент, m
франк, m
француски, příd.
фреска, ž
фрла, ned.
фрли (ce), dok.
фронт, m
фрустрација, ž
фудбал, m
фудбалер, m
фудбалски, příd.
фундаментален, příd.
функција, ž
функционер, m
функционира, dok. i ned.

fotografie
zlomek, fragment
frank
francouzský
freska
házet, vrhat, metat
hodit, vrhnout (se)
fronta, ž
frustrace
kopaná, ž, fotbal
fotbalista
fotbalový
základní, fundamentální
funkce
funkcionár
fungovat, působit

X

ха, citosl.
халф, m
хартија, ž
хектар, m
хемиски, příd.
хендикеп, m
хендикепиран, příd.
хероин, m
херој, m
херојски, příd.
хиерархиски, příd.
хируршки, příd.
хит, m
ходник, m
хол, m
холестерол, m
хомоген, příd.
хор, m
хоризонт, m
хотел, m
храбар, příd.
храна, ž
христијанин, m
христијански, příd.
хроничар, m
хуман, příd.
хуманистички, příd.

ha!
obránce (ve fotbale)
papír, m, dokument, m, rukopis, m
hektar
chemický
handicap
handicapovaný
heroin
hrdina
hrdinský
hierarchický
chirurgický
hit
chodba, ž
hala, ž, vestibul
cholesterol
homogenní, stejnorođdy
sbor (pěvecký)
obzor, horizont
hotel
chrabry, stastečny, odvážny
potrava, strava
křest'án
křesťanský
kronikář
humánní
humanistický

хунта, ž

junta

Ц

цвет, m
цвеке, s
цврст, příd.
цеди, ned.
цел, ž
цел, příd.
целина, ž
целокупен, příd.
целосен, příd.
целост, ž
цена, ž
цени, ned.
центрар, m
центрарфор, m
центрархалф, m
централа, ž
централен, příd.
централизам, m
центрира, dok. i ned.
церемонија, ž

цех, m
цивилизација, ž
циклус, m
цинк, m
цинков, příd.
цитат, m
црвен, příd.
црква, ž
црн, příd.
црта, ž

květ, květina, ž
květiny, mn., květy, mn.
pevný, tvrdý
cedit, filtrovat, zdímat
cíl, m, účel, m, terč, m
celý, veškerý
celina, naleziště, s, ložisko, s
celý, všechn, souhrnný
celostný, ucelený, celistvý
celost, neporušenost
cena, hodnota
oceňovat, cenit, vážit si
centrum, s, středisko, s
střední útočník
střední obránce
ústředna, centrála
ústřední, centrální
centralismus
centrovat
obřad, m, upejpání, s, zdráhání, s
ceremonie
cech
civilizace
cyklus
zinek
zinkový
citát
červený
kostel, m, církev
černý, tmavý
rýsovat, malovat

Ч

чад, m
чай, m
чамец, m
чаршаф, m
час, m
часовник, m
чаша, ž
чевел, m
чевларски, příd.

dým, čmoud, čoud
čaj
lod'ka, ž, člun
ubrus, prostěradlo, s
hodina, ž, okamžik, moment
hodiny, pomn., hodinky, pomn.
sklenice, číše
бота, ž, pantofel
обувnický

чедо, s	dítě, chlapec, m
ческа, ned.	čekat, očekávat
чекор, m	krok
челен, příd.	čelní, čelný
чесен, příd.	čestný, poctivý
чест, ž	čest, pocta, úcta
честита, ned.	blahopřát, gratulovat
честитка, ž	blahopřání, s, gratulace
често, přisl.	často
честопати, přisl.	častokrát
чета, ž	oddíl, m, četa, rota
четворица, čisl.	čtyři, čtvero (žen, žen a mužů)
четврти, čisl.	čtvrtý
четвртина, ž	čtvrtina
четири, čisl.	čtyři
четыригодишен, příd.	čtyřletý
четириесет, čisl.	čtyřicet
чиј, zájm.	čí
чин, m	jednání, s, dějství, s, hodnost
чини, ned.	dělat, činit, jednat
чини се,jen 3. os. sg.	
ми се чини	zdá se mi
така ти се чини	tak se ti zdá
чинител, m	faktor, činitel
чист, příd.	čistý
чисти (ce), ned.	čistit, očist'ovat (se)
чита, ned.	čist
читател, m	čtenář
чичко, m	strýček (otcův bratr)
член, m	člen
членка, ž	členka
човек, m	člověk
човеков, příd.	člověčí, lidský
човечки, příd.	lidský
човештво, s	lidstvo
чува (ce), ned.	chránit se, hlídat
чувар, m	hlídač, strážce, m
чувствителен, příd.	citlivý, choulostivý
чувство, s	cit, m, pocit, m
чувствува (ce), ned.	cítit se, pocit'ovat
чуден, příd.	divný, podivný
чудесен, příd.	zázračný, nádherný, podivuhodný
чудо, s	zázrak, m, div, m
чуе, dok.	uslyšet
чума, ž	mor, m

II

швака, ned.

шеб, m

шип, m

žvýkat

kapsa

džíp

III

шалтер, m

шампион, m

шампионат, m

шампионски, příd.

шанса, ž

шарка, ned.

шарлатан, m

шатор, m

шахист, m

шема, ž

шеснаесет, čisl.

шест, čisl.

шета (ce), ned.

шекер, m

шеф, m

шешир, m

шивачка, ž

шизофренија, ž

шизофреник, m

шири (ce), ned.

широк, příd.

ширум, přisl.

школа, ž

школство, s

школува (ce), ned.

шовинизам, m

шок, m

шпански, příd.

шпион, m

шпионажа, ž

шпионски, příd.

штаб, m

штала, ž

штеди (ce), ned.

штета, ž

штити (ce), ned.

штица, ž

што, zájm.

штом, spoj.

okénko (v pokladně, na poště), s

šampion

šampionát

šampionský

vyhlídka, šance

čmárat, škrabat, kazit papír

šarlatán, podvodník, mastičkář

stan

šachista

schéma, s

šestnáct

šest

procházet se

cukr

šéf, představený, protektor

klobouk

krejčová

schizofrenie

schizofrenik

šířit, rozšiřovat, rozpřáhat ruce

široký

dokorán, kolem dokola

škola

školství

studovat, poskytovat vzdělání

šovinismus

šok

španělský

špion

špionáž

špionský

štáb

chlév, m, konírna, stáj

šetřit (se)

škoda

hájit se, chránit se

deska

co, že

jakmile, jestliže

штотуку, spoj.	právě, sotva, jen co
штраjk, m	stávka, ž
штраjкува, ned.	stávkovat
штраjкувачки, příd.	stávkový
шума, ž	les, m, listí, s, listoví, s
шут, příd.	bezrohý
шутіра, dok. i ned.	kopat nohou do míče